

प्रत्यक्ष प्रभावक पुज्य गुरुमहाराज

जाननी बोधरा के पुत्र सुखलाञ्जी श्री धर्मपत्नी बेरागन चचन्द्रवार तरफसे

गाम सांगालाव (नामो)

मृत १८७६ सूरमा

दीक्षा सन १९०६ जयपुर * स्वग मृत १९४२ कलोट

प्रस्तावना ।

जैन धर्म निवृत्ति प्रधान है । उसके उपदेष्टा तीर्थंकरों ने आत्मा और कर्म का स्वरूप बहुत विस्तार से वर्णन करते हुए प्रत्येक प्राणी सासारिक भोग विलासों से अलग होकर आत्मस्वरूप में प्रवर्धित होने से परमात्मस्वरूप बन सकता है, इसी पर जोर दिया है । जैन धर्म में ईश्वर या परमात्मापद प्राप्ति का ठेका किसी एक ही व्यक्ति का नहीं मानते हुए प्रत्येक प्राणी को अपने पुरुषार्थ द्वारा मोक्ष प्राप्त कर सकने का विधान है । अतः जैन दृष्टिकोण से तीर्थंकरों का वंदन, पूजन और भक्ति उन्हें सुख करने के लिए नहीं पर स्वस्वरूप की प्राप्ति में वे निमित्त कारण हैं यही मान कर की जाती है । उनके दर्शन, वंदन व भक्ति से हमें अपने परमात्म-स्वरूप का ज्ञान व भान होता है और उनके बतलाये हुए मार्ग पर चलने से आत्मा परमात्मा बन सकती है । इसीलिये उनके गुणानुवाद रूप हजारों स्तुति-स्तवन जैन कवियों ने बनाये हैं जिनमें से भक्ति के साथ गभीर तत्त्व विचारणामय चौदस तीर्थंकरों के स्तवनों में श्रीमद् आनंदघनजी की चौबीसी के बाद श्रीमद् देवचंद्रजी रचित चौबीसी, बीसो पद्य अतीत चौबीसी का उल्लेखनीय स्थान है ।

श्रीमद् देवचंद्रजी छरतर-गच्छ के विद्वान थे । आपका जन्म बीकानेर के निकटवर्ती ग्राम में स० १७४६ में हुआ था । स० १७५६ में आपने दीक्षा ग्रहण की । प्रारम्भ से ही आपका मुकाब आध्यात्मिक ज्ञान की ओर अधिक रहा फलतः न० वर्ष की यौवनावस्था में आपने वैराग्य और आध्यात्मिक रस से सराबोर “ध्यानदीपिका चौपाई” नामक ग्रंथ की रचना की । स० १७६६ से स० १८१२ तक, जहां तक आप जीवित रहे—निरंतर जैन तत्त्वज्ञान और आध्यात्मिक विषयों पर ग्रंथ रचना करते रहे । उन सब का समूह श्रीमद् बुद्धिसागर सूरिजी ने करवा कर आध्यात्म ज्ञान

प्रसारक मण्डल पादरा की ओर से श्रीमद् देवचन्द्र भाग १ व २ के रूप में प्रकाशित करवाया है ।

श्रीमद् देवचन्द्रजी के वर्तमान चौबीसी के स्तवनों पर तो स्वयम् रचित त्रिस्तुत बालावबोध-भाषा टीका प्रकाशित है । पर अतीत चौबीसी और बीसी पर विवेचन प्राप्त न था, इसी कमी की पूर्ति आध्यात्मरसिक भावकवर्य मनसुखलालजी एनम् सतीकचन्दजी ने की है । अतीत चौबीसी के तो २१ स्तवन ही उपलब्ध हैं, अतः मनसुखलालजी ने अतः ये ३ स्तवनों की रचना स्वयं करके सब पर स० १९६५ दाहोद ग्राम में बालावबोध रूप ब्याख्या बनाई और वहींके सहयोगी शिष्य सतीकचन्द्रजी न स० १९६६ में वहीं बीसी पर बालावबोध बनाया । इन दोनों को स० १९६७ में सतीकचन्द्रजी ने 'सुमति प्रकाश' नामक समूह ग्रन्थ में प्रकाशित भी कर दिया । जहाँ ग्रन्थ में अन्य रचनाएँ भी सम्मिलित होने से ग्रन्थ बड़ा है एवं अप्राप्य भी है । अतः विदुषी आर्या नामानुरूप गुणवती श्री विचक्षणभीजी ने श्रीमद् देवचन्द्रजी की इन दोनों रचनाओं को बालावबोध सहित स्तवत्रय ग्रन्थ रूप में प्रकाशित करना आवश्यक समझा और वहीं के प्रयत्न से यह प्रथम पुस्तक प्रकाशित हो रही है एवं दूसरी का मुद्रण चालू है ।

इस ग्रन्थ के प्रकाशन में श्री रञ्जनविजय पुस्तकालय की ओर से रु० ५००) और तोलारामजी माणकचन्दनी सेठी की ओर से माणकचन्दनी की धर्मपत्नी छगनबाई के नवपद उद्यापन के उपलक्ष्य में रु० ३००) सहायतार्थ प्राप्त हुए हैं । अतः ये दोनों द्रव्य सहायक धन्यवाद के पात्र हैं । आशा है अन्य सज्जन भी इसी प्रकार की उदारता दिखाकर ऐसे ग्रन्थ रत्नों को सर्वजन सुलभ बनाने में सहयोग प्रदान करते रहेंगे ।

सुविहिताग्रणी स्व० मुनिवर्य सुखसागर जी का जीवन परिचय

महापुरुषों का नाम स्मरण ही महामाङ्गल्यप्रद माना जाता है। जन साधारण के जीवनस्तर को ऊँचा उठाने में महापुरुषों का जीवनचरित्र जितना उपयोगी होता है अन्य कोई भी साधन नहीं होता। शास्त्रात्मक मार्ग दिखाते हैं और उन आदर्शों के उदाहरण महापुरुष अपनी जीवनी द्वारा उपस्थित करते हैं। अतः उनसे अधिक एष सद्यः प्रेरणा मिलना स्वाभाविक ही है। यही कारण है कि प्रत्येक आस्तिक व्यक्ति महापुरुषों के नाम स्मरण भक्ति एवं पूजादि द्वारा अपने को कृतकृत्य होने का अनुभव करता है।

जैन धर्म में समय समय पर अनेक महापुरुष हुए हैं जिनमें से कईयों का प्रभाव तो अपने समय तक ही अधिक रहा और कईयों का दीर्घकाल तक उनके शिष्य-सत्तति द्वारा लोकोपकार होता रहा है। यहाँ जिन महापुरुष का परिचय कराया जा रहा है वे द्वितीय प्रकार के हैं। उनकी पुण्य परम्परा में आज भी दर्शन से अधिक साधु व २०० के लगभग साध्वियों का विशाल परिवार विद्यमान है जोकि स्थान स्थान पर विहार कर स्वपरोपकार कर रहे हैं। इन महापुरुष का शुभ नाम मुनिवर्य सुखसागरजी था।

श्वे० जैन समाज में सुविहितशिरोमणि जिनेश्वर सूरिजी की सत्तति परस्पर गच्छ के नाम से प्रसिद्ध है। इस गच्छ में १८वीं शती में जिनभक्तिसूरिजी नामक आचार्य हो चुके हैं उनके शिष्य प्रीतिसागरजी के शिष्य अमृतधर्म के शिष्य क्षमाकल्याणजी १८वीं शती के नामाङ्कित विद्वानों में से हैं आपने तत्कालीन

शिक्षिताचार से अपने को उचा उठाकर सुविहित मार्ग में नव चेतना का संचार किया था। जन साधारण के उपकार के लिये आपने अनेक उपयोगी प्रयोगों की रचना की थी। आपके शिष्य धर्मानन्दजी के शिष्य राजसागरजी से चरित्र नायक ने दीक्षा ग्रहण की थी और उनके शिष्य श्रद्धासागरजी के शिष्य रूप में आप प्रसिद्ध हैं।

स्वर्गीय मुनिवर्य श्री मुखसागरजी का जन्म स० १८७६ में सरस्वती पत्तन (सरसा) नामक स्थान में हुआ था। आपके पिताभी का नाम मनसुखलालजी व मातुभी का नाम जेती बाई था। ओसवाल जाति के दूगढ़ गोत्र के आप रहते थे। आपके यौवनापरथा में प्रवेश से पूर्व ही माता पिता दोनों का वियोग हो गया अतः अपनी सहिन के आग्रह से ये जयपुर में आ गये व गोलखा माणिकचन्दजी, लक्ष्मीचन्दजी की सहायता से किरियाणों का व्यापार करने लगे। थोड़े समय में ही अपनी व्यवहार कुराकता से आप उनके यहाँ मुनीम जैसे उत्तरदायित्व पूर्ण पद पर सुशोभित हो गये।

बाल्यावस्था से ही आप की रुचि धर्म ध्यान को ओर विशेष थी इसीसे पिताभी के अनुरोध करने पर भी आप ने विवाह करना स्वीकार नहीं किया था व सामायिक पूजा, तबस्वर्यादि में सलग्न रहते थे। स० १९०६ में जयपुर में मुनि श्री राजसागरजी व श्रद्धासागरजी का चातुर्मास हुआ। फलतः आपकी धर्मभायना के सींचन का शोभन सुयोग प्राप्त हो गया। अपनी चढती भावना से आपने मुनि-श्री से साधु धर्म स्वीकार करने की उत्कृष्ट प्रगट की। वहीने भी आपको वैराग्यवान् व दीक्षा की उत्कृष्ट भायना वाला ज्ञात कर चातुर्मास होने पर भी आपके आग्रह को स्वीकार किया।

नियमानुसार अपने निकट सबन्धियों से चारित्र धर्म धीकार करने की अनुमति प्राप्त कर (भाद्र सु० ५) साम्बत्सरिक क्षमत्क्षामणा के माङ्गलिक पर्व के दिन गुरुश्री के पास आपने दीक्षा प्रदण की । दीक्षा का महोत्सव उपर्युक्त गोलछा परिवार ने किया । मुनिवर्य राजसागरजी ने प्रवज्या प्रदण कराते हुए आपको मुनि श्री ऋद्धिसागर का शिष्य व दीक्षा नाम सुलसागर घोषित किया ।

साध्वाचार की समुचित शिक्षा के अनंतर मार्गशीर्ष मास में आपकी बड़ी दीक्षा भी हो गई । अब आप जैन सिद्धांत के विशेष अध्ययन में सलग्न हो गये और थोड़े समय में ही जैनागमों में दक्षता प्राप्त करली ।

आगम वाचना के समय शास्त्रोक्त साधु जीवन से अपने वर्त्तमान जीवन की तुलना करने पर शिथिलता नजर आई अतः साध्वाचार की ही खप होने से आपने मुनि पद्मसागरजी व गुणवन्तसागरजी के साथ गुरुश्री से अलग हो कर सं० १६१८ सिरौड़ी में क्रिया उद्धार कर लिया । तदनंतर सुविहित मार्ग का प्रचार व तप सयम से अपनी आत्मा को भाजित करते हुए सर्वत्र विहार करने लगे । अनुक्रम से तीर्थाधिराज शत्रु जय की यात्रा कर के आप फलीधी पधारे ।

इधर साध्वीजी रूपश्रीजी की शिष्या चक्षोतभीजी शिथिलाचार से सम्बन्ध विच्छेद कर सं० १६२२ में फलीधी आई और आपको योग्य सुविहित गुरु जान कर आप से वासन्तेप लेकर आज्ञानुवर्तिनी हो गई । सं० १६२४ में लक्ष्मी आई दीक्षित होकर उनकी लक्ष्मीश्रीजी के नाम से शिष्या हो गई । सं० १६२६ में भगवानदास आवक ने गुरुश्री से दीक्षा प्रदण की और भगवानसागरजी के नाम से वे प्रसिद्ध हुवे ।

१८	श्री जशोधर जिन राज स्तवन	१२३
१९	श्री कृतायु जिन स्तवन	१२६
२०	श्री धर्माश्वर जिन स्तवन	१३६
२१	श्री शुद्धमती जिन स्तवन	१४६
२२	श्री शिवकर जिन स्तवन	१५०
२३	श्री स्वदन जिन स्तवन	१७१
२४	श्री संप्रति जिन स्तवन	१८०

॥ ॐ परमगुरुभ्यो नमः ॥

॥ महोपाध्याय देवचंद्रजी कृत
अतीत स्तवन चौवीशी बालावबोध ॥

॥ दोहरा ॥

जिन गुण कीर्त्तन करि करो,

आतम कीर्ति अनत ॥

शुद्धात्मता ध्यावता,

लह निज पद सुमहत १ ॥

अतीत समयमां जे दृवा,

तीर्थपती श्रीधीश ॥

तस गुण स्तवि भविजन लहो,

सहजातम सुजगीश ॥ २ ॥

शुद्ध ध्येय ध्याता लहे,

धर्म शुक्ल शुभ ध्यान ॥

परमात्म पूजा करो,

भवि निज सिद्धि विधान ॥ ३ ॥

विघन हरण भगल करण,

जन्म अतिशय घउतीश ॥

तस पद सेवी भवि रहो,

धर्म मग्न निशदीन ॥ ४ ॥

अक्षय आत्म सपदा,

आत्म पीर्य अनत ।

सहज स्वतन्त्र प्रयास विण,

प्रगटे शांति अलग्न ॥ ५ ॥

॥ अथ प्रथम तीर्थंकर श्री केवलज्ञानी

जिन स्तवन ॥

नामे गाजे परम आल्हाद, प्रगटे अनुभन
रस आस्वाद । तेथी थाये मति सुप्रसाद,
सुणता भोजेरे काई विषय विपादरे ॥ जिणदा
नाहरा नामथी मन भीनो ॥ १ ॥

अर्थ - जेना नामथा भवि जीवोना हृदयमा
परम आल्हाद गाजी रहे ई, अणे भुवनना जीवो

સિદ્ધ સમાન પોતાનું શુદ્ધ સ્વરૂપ અણગાણના
 સહણ, પહણ, વિધ્વસણ ધર્મો અપવિત્ર-દેહના
 પોતાપણુ જાણી માની જન્મ, જરા, મરણાદિ થાવિ
 વ્યાધિ અહંપણે ભોગધતા અને મિથ્યાત્વ, અધિનિ,
 પ્રમાદ, કપાય વશે કર્મબંધ કરતાને પ્રભુજી સિદ્ધ સમાન
 નિર્મલ જ્ઞાન દર્શન ચરણ ચારિત્ર વીર્યમય સ્વતંત્ર
 અજર અમર અક્ષય અનંત આનંદમય શુદ્ધાત્મ સ્વ
 રૂપ ચતાવે, તેજ આત્મ અનાત્મ લક્ષણ મિત સદ્
 જતા, મુચી પ્રતીત થતા, ભવિજીવોના દુરુપમા
 પરમાનંદ પ્રાપ્તિ થાય છે વલી રાગાદિ દોષા સયે
 નિર્મલ શાશ્વત જ્ઞાન દર્શન ચરણ વીર્યાદિ પોતાના
 અનંત શુદ્ધ શક્તિનો અનુભવ આસ્વાદ સ્વતંત્ર પદ
 પ્રગટે છે એજ પરમ આત્માદ ગાજે છે. તો
 પચન સામલતા વિષય અને કપાયોનો ત્રિપાદ,
 દૂર ભાગે અને પ્રશમતાનો આનંદ આદે અર્થે
 પારમા અને તેરમા ગુણસ્થાનવાની સામાન્ય
 ઈદ્ર સરસ્વા શાસન નાયક તમારા
 મન આશ્ચર્ય પામે છે, માહરૂ મન પ્રભુના
 મૃત પચન રસે મીનુ છે ॥ ૧ ॥

ક્ષેત્ર અસર્ય પ્રદેશ, અનંત પર્યાય નિવેશ ॥
જાણગ શક્તિ અગેષ, તેહથી જાણેરે કાંઈ
સકલ વિશેષરે ॥ જિષ ॥ ૨ ॥

અર્થ - પ્રાત્મ દ્રવ્યના પ્રદેશ, લોકાકાશના
અસર્યાના પ્રદેશમા વિસ્તરી શકે છે તે સ્વપ્રતિ
પ્રદેશે જ્ઞાનાદિ અનંત ગુણોના ઘનિ પર્યાયો અનંતા
નતા નિરો ભાવે રહ્યા છે તે પરિણામિક ધર્મ વહે
વડે ગુણ જાણિ વૃદ્ધિપણે પર્યાયો દર સમયે સામર્થ્ય
પણે પરિણમિ આપ આપણા કાર્યપણે ડઠ્ઠતાળ
આવી પરિણમે છે તેમા આધિર્ભાવપણે થયા જે
જ્ઞાન પર્યાયો તે વહે રૂપા અરૂપી સકલ જ્ઞેયની
ત્રિકાલવર્તી દર નિકટની સકલ પ્રવૃત્તિના જાણ છે
માટે જાણવાપણાની શક્તિ અને વ્યક્તિ અદોષ છે
જટલે અનંત દ્રવ્યના અનંત ક્ષેત્રના અનંત કાલના
અને અનંત ભાવના પ્રભુત્વી વિશેષ ગુણે કરી જાતા
છો તેથી કોઈ પણ જ્ઞેય તમારા જાણવામા યાકી
રહેતો નથી ॥ ૨ ॥

સર્વ પ્રમેય પ્રમાણ, જસ કેવલ નાળ
પહાણ ॥ તિણે કેવલનાળી અભિહાણ, જસ
ધ્યાવેરે કાર્ડ સુનિવર જ્ઞાણ રે ॥ જિણ ॥૩॥

અર્થ:-મરુલ પ્રમેય પ્રમાણ કેહતાં પચાસ્તિ દ્રવ્ય
છે તેમા ધર્માસ્તિ અર્માસ્તિ અને આકાશ તે એક
એક દ્રવ્ય છે અને જીવ પુદ્ગલ અનનાનંત દ્રવ્ય છે
અને ત્રિકાલના સમય અનતા છે. તેમાથી કોઈ
દ્રવ્ય ઘટે નહીં તેમ ઘટે પણ નહીં પડેલે નવો ઉપજે
નહીં, અને જે દ્રવ્યમા જેટલા છતિ પર્યાય છે તે
પર્યાયામાથી કોઈ પર્યાય ઘટે નહીં તેમ ઘટે પણ
નહીં, પર્યાય ઉત્પાદ વ્યયપણે પરિણમે પણ સત્તાવ
જેટલા ગુણો અને જેટલા પર્યાયો છે તેટલાજ રહે
જીવ દ્રવ્યના ગુણ પર્યાય જીવ કાર્ય કરે અને
પુદ્ગલ દ્રવ્યના ગુણ પર્યાય પુદ્ગલ કાર્ય કરે પણ
કોઈ દ્રવ્ય અન્ય દ્રવ્યના કાર્યને કર નહીં,
ઘસ્ટુનાં જે રમમાવ હાય તેમા જે પર્યાયની
જે સમયે આવધાની હોય તેજ સમયે આવે,
પોતાનો ક્રમ છોડે નહીં પલો જેમા જે અભિજ્ઞ
હોય અગર જેને જેનો યોગ ધવાનો હોય.

योग थाय, ७ आदि द्रव्य गुण पर्याय आप थापणी
 मर्यादा छोड़े नहीं तेने प्रमेय कही ७ एम सकल
 प्रमेयनु प्रमाण करनार प्रभुजीनु प्रधान केवलज्ञान
 छे तेथीज प्रभुजी तमारु केवलनाणी एहु नाम छे
 जेने प्रथम मुनिओ रुदा मन बचन कायाना जोगो
 धिर राखी ध्यानमा ध्याय छे एटले तमारा शुद्ध
 गुणो बार बार मनाली ध्यानाग्रि धमी तुम सरखा
 गुणा आत्म अगमा अभेदपणे ग्याई कर्मरूपी
 काष्टने प्रजाल छे ॥ ३ ॥

ध्रुव परिणति छनि जास, परिणति परिणमे
 त्रिक राश ॥ करता पट प्रवृत्ति प्रकाश,
 अस्ति नास्तिरे कोई सर्वना भासरे ॥ जि० ॥ ४ ॥

अर्थ - त केवलज्ञानी अतीतकालना प्रथम
 तीर्थकरने ध्रुव परिणति अस्तिपणे छे तेज परिणति
 उत्पाद व्यय ध्रुव ७ अथ राशि पणे सर्वे समय
 परिणमे छे एटले सर्व समय पूर्व पर्यायनो व्यय,
 उत्तर पर्यायनो उत्पाद अने सकल मत्तानु ध्रुवपणु
 सर्व द्रव्यमा होय जो सर्वे समय द्रव्यमाडे उत्पाद
 व्यय ध्रुवता न मानी ७ ता द्रव्य पोताना कार्यनी
 प्रिया करे नहीं तो शुन्यपणु थाय कह्यु मे के-

“अथ क्रिया कारित्व 'द्रव्य तथा उत्पाद्-
 व्यय ध्रुव युक्त सत् लक्षण द्रव्यं” एटले द्रव्य
 आप थापणु कार्य करवानी क्रिया एटले पर्याय
 प्रवृत्ति न करे तो द्रव्यनु द्रव्यत्वपणु रहे नहीं अने
 सर्व समय उत्पाद् व्यय न होय तो द्रव्यनु सत्
 लक्षण पण रहे नहीं माटे उत्पाद् व्यय ध्रुवपणु सर्व
 समय मानयु तेथी प्रभुजी पोताना शुद्धात्म पदनी
 प्रवृत्तिना प्रकाश करवायाला छे उली सर्व द्रव्य
 पोत पोताना द्रव्य क्षेत्र काल अने भावपणे सदा
 अस्ति एटले छंता छे अने परद्रव्यना द्रव्यादिक
 पणे कोई द्रव्य थाय नहीं, पर द्रव्यादिक रूपे न
 थयु एवो स्वभाव पण पोतामा अस्तिपणे रथो छ
 तेनज नास्ति स्वभाव कहीए एम अस्ति नास्ति
 आदि वस्तुना अनत स्वभाव समकाल सर्व समय
 तमारी ज्ञायकतामा भासे छे ॥४॥

सामान्य स्वभावनो बोध, केवल दर्शन
 शोध ॥ सहकार अभावे रोध, समयका रे
 कांई बोध प्रबोधरे ॥ जि० ॥ ५ ॥

અર્થ—સર્વે દ્રવ્યના અસ્તિત્વ વસ્તુત્વ આદિ સામાન્ય સ્વભાવનુ જાણવું તેને દર્શન ગુણ કહીયો તે દર્શન ગુણ તમારે પરમ પ્રગટ શુદ્ધ થયો છે સામાન્યપણે વસ્તુનો છતો જાણવામા ઈન્દ્રિયો તથા ચદ્રસૂર્યાદિની સહાયજોઈતી નથી અને અરોધ કે જતાં તે દર્શન ગુણ રૂપી અસ્તુ અનત દ્રવ્ય જાણવાના કોઈ ટેકાણે રોકાતો રૂધાતો નથી એટલે અગ્વલિત વેચલદર્શન ગુણ પ્રગટ થયો છે એટલે સામાન્ય વિશેષ ષોધ સમયાતરે થયો છે પણ અગ્વહ સમય વેચલ-જ્ઞાન અને વેચલદર્શન ઉપયોગ થર્તો છે ॥ ૫ ॥

કારક ચક્ર સમગ્ગ, તે જ્ઞાયક ભાવ વિલગ્ગ
॥ પરમભાવ સસગ્ગ, એક રાતેરે વાઈ થયો
ગુણ વગરે ॥ જિ૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ—જીવમા અનતા ગુણો છે, તે સર્વે સમય અનત કાર્ય કરે છે, તે દરેક કાર્યના કારક ચક્ર ભિન્ન ભિન્ન છે, તે સર્વે કારક ચક્ર જ્ઞાન કારક ચક્ર સમયે વલગેલા છે જ્ઞાનકારકચક્ર પર તેમ દર્શનાદિ સર્વે આત્મ કાર્યના કારકચક્ર પર તે જ્ઞાન કાર્યના કારક નીચે પ્રમાણે જાણવા.—

(१) उत्तरी कारक-ते ज्ञान कार्यनो उत्तरी पोते
आत्मा.

(२) कार्य कारक-स्वपर स्वरूप त्रिकाल भावनु
जाणनु ते ज्ञान कार्य

(३) कारण कारक-ज्ञान कार्यनु उपादान कारण
असरय प्रवेशो रहेला ज्ञानना
अनता इति पर्याय. अने ज्ञान
कार्यनु निमित्त ज्ञेय

(४) संप्रदान कारक-इति पर्याय सामर्थ्यपणे
प्रयत्नावी पोतेज पोताने
अत बोधनु दान आपे ते
स्वसंपदा वंश रूप संप्रदान

(५) अपादान कारक-तेज इति पर्याय साम
र्थ्यपणे प्रयत्नावी अपादनो
नाश करवा त अपादान

(६) अधिकार कारक-स्वआत्मप्रदेशात्मकाल
प्रवृत्ति ते अधिकार

अम अनत गुणोना अनत कारकचक्र प्रवृत्तिने
समकाले प्रवर्त्ते छे तेथी अनत गुणोना चक्र प्रवृत्तिने
धर्मो पटलो परम भावने ससर्गे सर्वे गुणो प्रवृत्तिने

इम सालवन जिन ध्यान, भविसाधे तत्त
विधान ॥ लहे पूर्णानंद अमान, तेह गी थाये
काई शीव ईशानरे जि० ॥७॥

अर्थ — एम प्रभुना अवलबने जे भविशुद्धान
ध्यान राखी तत्त्वविधान साधेएटल प्रभुजाण अनत
गुणोना कारक चक्रो पोतानाज सार्थमा प्रवर्त्तावा
पूर्ण आत्मनिद्रि करी नम माहर पण आत्मसिद्धि
रूप कार्य करवु अगर एज प्रमाणा आत्मनिद्रि करवा
माटे प्रभुजीण कछु तो माहर सर्वगुणो निजानम
शुद्ध कार्यमा प्रवर्त्ताविरा एज प्रभुनु आलबन जा
णवु प्रभु आलबन विना अनादि अविद्या बडे पुढ
गल द्वन्द्व गुणपया यमा कार्यमाना ज्ञान गुण तमा
प्रवर्त्ताये ते एटले पुढगल कायेमा रोके डे, स्पज
अचराय ते, पण शुद्धात्म उपयोगमा प्रवर्त्ताव
नथी, तेमज दर्शन गुणपण पुढगली ६
धी शुभाशुभ अशुद्ध निश्चयमा
परणगुण पण पुढगलना अनत
प्रवर्त्तावे ते कपायोमा ७
धीर्गुण पण पुढगलना

मलिन अने पगल करे छे एम पोताना अनत
 गुणो परसगे चलमलिन करी ससार भ्रमण करतो
 दुःख पामें छे पण तयारे जीव प्रभ आलखनी थाय
 तयारे सफल कारक शुद्ध स्वभाव धर्ममा प्रवर्त्तावी
 सकल दुःखो निवर्त्ति परमानंद प्रगट करे छे एम
 पुरो जेना भाष नहीं एहो अत्यन्तीक आनंद प्रगट
 थये छे एटले आत्म उपद्रव रहित परम निर्वाण
 पदनो जरूर स्वामी थाय छे ॥७॥

दास विभाग अपाय-नासे प्रभु सुपसाय ॥
 जे तन्मयताए घ्याय सही ते हनेरे देवचंद्र
 पद थायरे जि० ॥८॥

अर्थ —हूँ प्रभुनों दास ते प्रभुना आलखने
 नहीं बत्थो त्यासुधी परद्रव्यनी ममता आदि
 विभाव धनेक प्रकार लु दुःख देखे ते प्रभु आलखने
 सकल विभाव दुःख दोषनाश थाय माटे प्रभुनोज
 पसाय जाण वो प्रभुने तन्म यसाए के, प्रभु जेम-
 राग द्वेष आदि तजो शुद्ध स्वभावावरणमा धिर
 थया तेमजे भविरागादि विभाव छोड़ी सह जानंद
 स्वभावमा धिर एह एटले तन्मय थइ घ्याय ते

प्रत्यक्ष प्रभावक पुज्य गुरुमहाराज

दानजी बोधरा के पुत्र सुखलालजी की धर्मपत्नी बेरागन चचळबाई तरफसे

गाम गांगोलख (ताप्ले)

प्रस्तावना ।

जैन धर्म निवृत्ति प्रधान है । उसके उपदेष्टा तीर्थंकरों ने आत्मा और कर्म का स्वरूप बहुत विस्तार से वर्णन करते हुए प्रत्येक प्राणी सासारिक भोग विलासों से अलग होकर आत्मस्वरूप में अवस्थित होने से परमात्मस्वरूप बन सकता है, इसी पर जोर दिया है । जैन धर्म में ईश्वर या परमात्मापद प्राप्ति का ठेका किसी एक ही व्यक्ति का नहीं मानते हुए प्रत्येक प्राणी को अपने पुरुषार्थ द्वारा मोक्ष प्राप्त कर सकने का विधान है । अतः जैन दार्ष्टिकोण से तीर्थंकरों का वंदन, पूजन और भक्ति उन्हें सुश्रु करने के लिए नहीं पर स्वरूप की प्राप्ति में वे निमित्त कारण हैं यही मान कर की जाती है । इनके दर्शन वंदन व भक्ति से हमें अपने परमात्म-स्वरूप का ज्ञान व भान होता है और उनके बतलाये हुए मार्ग पर चलने से आत्मा परमात्मा बन सकती है । इसीलिये उनके गुणानुवाद रूप हजारों स्तुति स्तवन जैन कवियों ने बनाये हैं जिनमें से भक्ति के साथ गभीर तत्त्व त्रिचारणामय चौईस तीर्थंकरों के स्तवनों में श्रीमद् आनंदधनजी की चौबीसी के बाद श्रीमद् देवचंद्रजी रचित चौबीसी, धीसी एव अतीत चौबीसी का उल्लेखनीय स्थान है ।

श्रीमद् देवचंद्रजी सरतर-गच्छ के विद्वान् थे । आपका जन्म बीकानेर के ठिकटवर्ती ग्राम में स० १७४६ में हुआ था । स० १७५६ में आपने दीक्षा ग्रहण की । प्रारम्भ से ही आपका भ्रूणाय आध्यात्मिक ज्ञान की ओर अधिक रहा फलतः २० वर्ष की यौवनावस्था में आपने वैराग्य और आध्यात्मिक रस से सराबोर 'ध्यानदीपिका चौपाई' नामक ग्रंथ की रचना की । स० १७६६ से स० १८१२ तक, जहां तक आप जीवित रहे—निरंतर जैन तत्त्वज्ञान और आध्यात्मिक विषयों पर ग्रंथ रचना करते रहे । इन सब का समग्र श्रीमद् बुद्धिसागर सूरिजी ने करवा कर आध्यात्म ज्ञान

જરૂર મન્ત્ર દેવો મા ચદ્રમા સમાન શુદ્ધ સિદ્ધ ।
પામે ॥૮॥ સપૂર્ણા.

॥ અથ દ્વિતીય શ્રી નિર્વાણી પ્રભુનુ સ્તવન
વીરજી પ્યારાહો વીરજી પ્યારા ॥ ૬ રાગ ॥

પ્રણમું ચરણ પરમગુરુ જિનના, હંસ તે મુનિ
જન મનના ॥ વાસી અનુભવ નંદન વનના
ભોગી આનંદ ઘનના ॥ ૧ ॥ મોરા સ્વામી હં
તોરો ધ્યાન ધરીજે, ધ્યાન ધરીજે હો સિદ્ધિ
વરીજે, અનુભવ અમૃત પીજે । મોરા સ્વા
હો તોરો ॥ ૬ આકળી ॥

અર્થ - ઘનઘાતી રૂપ કર્મ ગતુને જીત્યા પ
કેવલજ્ઞાનાદિ ચાર અનતા જેથો પ્રગટ કર્યા એ
નિર્વાણી પ્રભુ અતિત ધોધીશીના યોજા તીર્થક
પરમગુરુના ચરણકમલને અગર શુદ્ધ સ્વભાવા
ણે મહુ સન્માને પ્રણમુ છુ જેને મુનિજનો પોતન
મનરૂપ માનસરોવરમાં હસ રૂપે રમાવે છે હ
જેમ દૂધથી પાણી મિલ્લ કરી દુધ પીએ છે તેમ પ્ર

અનાત્મ ભાવનાં લક્ષણ ભિન્ન જાણી દર્શાવી મુનિ-
ઓને પણ અનાત્મ લક્ષણોનો આદર તજાવી શુદ્ધા-
ત્મ લક્ષણમય શુદ્ધાત્મ ત. દ્વનો અનુભવ કરાવે
છે, ચલી પ્રભુ આત્માની અનત શુદ્ધ શક્તિરૂપ નદ-
નઘનમા ઘસે છે, અનત ગુણોની સુવાસનામા મગ્ન
તૃપ્ત થઈ રહ્યા છે, એમ અનત સ્વગુણ આનંદ સમ-
કાલે ભોગવે છે તેથી આનંદઘન ભોગી એટલા
માહરા નાથ વિભાવિક દુઃખથી છોડાવનાર અને
પરમ નિષ્ઠિતિ સ્થાનક આનંદપુરીમાં (શિવ નગરીમાં)
નિરઘાણ પદ (નિશ્ચલ પદ) ના દાતાર તમારુંજ
ધ્યાન ધરીએ. જગવાસી જીવ પુદ્ગલ ધ્યાને, અ-
શુદ્ધ અધ્યવસાયે, અશુદ્ધ લેરયાએ, અશુદ્ધ વૈષ્ટાળ
વિભાવમા પ્રીતિ કરવે જ્ઞાનાવરણાદિ કર્મ પાથી
દીન દુઃખી પરતન્ન થઈ રહ્યા છે તે દેખી હું ભવ
ભયથી હઠિશ્ન થયો પ્રમુનુજ ધ્યાન કરુ એટલે પ્રમુની
આણા સમય માત્ર પણ ચૂકુ નહીં એ જિજ્ઞાસા છે
તમારુંજ ધ્યાન ધરીએ તો સિદ્ધિ ધરીએ માટે શુદ્ધા-
ત્મ ગુણમા ઉપયોગ ધિર રાખવા અને ધિરતા વધા-
રવા રૂપ અનુભવ અમૃત પીએ ॥૧॥

सकल प्रदेश समा गुण धारी, निज निज
कारज कारी ॥ निराकार अवगाह उदारी,
शक्ति सर्व विस्तारी ॥ मोरा० ॥ २॥

अर्थ.-प्रभुजीने असख्यात प्रज्ञे ज्ञानादि अनंत
स्वगुणो सरस्वा छे कोईप्रदेशो कोई गुण पण अशमात्र
ओछा अधिको नथी जेम सोनान सर्व प्रदेशो भारे
पीलाश चाकाशादि सर्व गुणो सरस्वा छे तेम शुद्ध
द्रव्यने सर्व प्रदेशो गुणो सरस्वा होय छे ते दरेक
गुणो आप आपणु कार्य सर्व समय निरंतर करे छे
कोई गुणनी प्रवृत्ति कोई समय पण रोकाती नथी
तेम अन्यद्रव्य कोई द्रव्यना गुणपर्याय प्रवाहने
अटकायी रोकी शक्तो नथी जेम वर्ण गुण गंध
आदि गुणनु कार्य करतो नथी पण वर्ण गुण वर्ण
पर्यायप्रवृत्तिरूपज कार्यकरे छे तेमज्ञान गुण दर्शन
गुण आदि अन्य गुणनु कार्य करतो नथी अर्थात्
सर्वे गुणो सर्व समय आप आपणु कार्य कर छे
पण स्वजाति अन्य गुण के विजाती अन्य गुणनु
कार्य कोई गुण कोई समय पण करतो नथी एम
हेरिणामीकता घर्म जाणवो प्रभुनु अग निराकार

જાતક રૂપ છે પુદ્ગલો પેઠે વર્ણાદિ વીશ ગુણ રૂપે
 અથવા તે માદેલા કોડ રૂપે પણ નથી તેથી કલ્યાણ
 કારી નિરાકાર અવગાહના છે અવગાહના તો
 આકાશ પ્રદેશને રોકે તને કલીળ પ્રભુની અવગાહના
 વ્યવહારથી આકાશ પ્રદેશમા કહેવાય પણ નિશ્ચ
 યથી તો પ્રભુ રજસેત્રી છ પરસેત્રી નથી જે પ્રદેશમા
 સિદ્ધની અવગાહના ને તેજ પ્રદેશમા અજીવ પુદ-
 ગલ ત્રધા તથા નિગોદ રાશી શરીર ચિગેરે અનેક
 દ્રવ્યા છે પણ મિદ્ધની અવગાહનાથી તે ક્ષેત્ર રોકાતુ
 નથી પણ , વ્યવહાર નયથી વ્યવહાર દ્રષ્ટિને સમ
 જવા વદલે અવગાહના કહી પણ પરમનયે જીવ
 અનઅવગાહી છે, " ઉક્તચ અચાગમે પાચમા અધ્ય
 યને ઉદ્દેષો ઘટે કથુ છે:— સે ન દીરે, ન દસે, ન
 વદે, ન તસે, ન ચડરસે, ન પરિમટલે, ન કિણ્હે ન
 નીલે, ન લોહિણ, ન હાલિધે, ન સુકિલ્લે, ન સુરભિ
 ગધે, ન દુરભિ ગધે, ન તિત્તે, ન કટુવે, ન કપાયે,
 ન આધિલે ન મહુરે, ન કરકઢે, ન મડળ, ન ગુરુણ,
 ન લહુણ, ન મીળ, ન ઉણ્હે, ન નિન્હે, ન લુકસે, ન
 કાઝ, ન રુદ્ધે, ન સગ ન ઈથિય, ન પુરિસે, ન અન્ન-
 ના પરિત્તે, સન્નેત્તવમા નિવિમ્મજ્જયે, અરુચિ સત્તા

અવયવસ્ત પય નથિ” એમ છે તો સાકાર જયમા-
હના કેમ કહેવાય ? આત્મામા અનત ગુણાની
અનત શક્તિ છે તે સર્વ શક્તિ સસારીજી જીવોની
પરમાય અનુયાયીપણે રોકાઈ છે પણ પ્રભુજી, ૯ તો
સફલ પરમાયનો નાશ કરી ગુણ ગુણના અનતાનત
પર્યાયી શક્તિ પ્રગટ કરી સ્વતત્રપણે વિસ્તારી
તે ॥ ૨ ॥

ગુણ ગુણ પ્રતિ પર્યાય અનંતા, તે અભિ-
લાપ્ય સ્વતતા ॥ અનત ગુણાનભિલાપી સતા,
કાર્ય વ્યપાર કરતા ॥ મોરા૦ ॥ ૩

અર્થ - પ્રભુજીને અનતા ગુણો છે તે ગુણગુણ પ્રતે
અનત પર્યાય પોતાને સ્વતત્ર છે તેમાથી અનતા
પર્યાયો અથવા ધર્મો ઘચન અલાપમા આવી શકે
અથવા છે તેને અભિલાપ્ય ધર્મ કહિયે અને તેથી
અનતગુણા ઘચન અલાપમા ન આવી શકે અથવા
અભિલાપ્ય ધર્મ છે તે અભિલાપ્ય અને અભિ-
લાપ્ય સર્વ ધર્મા આપ આપણુ કાર્ય દર સમય કરે
છે, વ્યાપાર ૬૦ તે સર્વે પર્યાયો કાર્ય કરવામા
પ્રવર્તે છે એજ પ્રમાણે પચાસ્તિકાથમા અભિલાપ્ય

ધર્મ અનંતા અને તેથી અણભિલાપ્ય ધર્મ અનંતગુણા
જાણવા ॥ ૩ ॥

છતિ અર્ધિભાગી પર્યાય વ્યક્તે, કારજ શક્તિ
પ્રવર્તે ॥ તે વિશેષ સામર્થ્ય પ્રશક્તે, ગુણ પરિ-
ણામ અભિવ્યક્તે ॥ મોરા૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ:-દ્રવ્યના પ્રત્યેક પ્રવેશો છતિ પર્યાય અનંતા
છે તે વાકે એક પર્યાય અર્ધિભાગી છે એટલે તે પર્યા-
યનો કોઈ પ્રકારે વિભાગ થઈ શકે નહિ તે પર્યાયો
કાર્ય સન્મુલ્ય પ્રવર્તવાથી સામર્થ્યવળે થાય તેથી
કાર્ય કરવાની શક્તિ પ્રવર્તે તે વિશેષ સ્વભાવ
વહિયે તે વિશેષ ગુણોનું સામર્થ્યવળું મિશ્ર મિશ્ર
શક્તિવાળું છે પણ જે જે ગુણનો જે જે પરિણામ તે-
તે ગુણ સન્મુલ્ય પ્રવર્તી પ્રગટ થાય ॥ ૪ ॥

નિરવાળી પ્રભુ શુદ્ધ સ્વભાવી, અમય નિરા-
યુ અપાવી ॥ સ્વાદ્વાદી યમ નીગન રામો, પુરણ
શક્તિ પ્રભાવી ॥ મોરા૦ ॥ ૫ ॥

અર્થ:-નિશ્ચલ પદને પામ્યા પૂર્ણ નિર્વાણી
પ્રભુના વિશેષ સ્વભાવ પૂર્ણ શુદ્ધ થયા છે નિર્વાણી

निर्भय छे ससारी जीयो चार गतिमा आउग्यानी
 स्थिति सुधी रहे छे अने मरणाते अन्य स्थानके
 जाय छे पण प्रभुने तो सिद्ध क्षेत्र छोडी अन्य स्था
 नके जयुं पढतु नथी तेथी आयुष्मने नावे नथी पण
 सादि अनन्त स्थिती छे सकल पाप दोष रहित
 परम पवित्र छे निश्चय स्यादाद मत्ताना भोगी छे
 पोतानी अनन्त पर्यायप्रवृत्ति चाक्षमा राज्य करता
 राजी छे सर्व शक्ति निरावरण बई तेथी पूर्ण
 शक्ति प्रभावघत छे ॥ ५ ॥

अचल अखण्ड स्वगुण अरामी, अनन्ता-
 नन्द विसरामी ॥ सकल जीव खेदक्ष सुस्वामी,
 निरामगधी आकामी ॥ मोरा० ॥ ६ ॥

अर्थ.-प्रभुना अनन्त गुणो घसापल रहित
 थया, भाव धीर्य पूर्ण गुणोमा अचल अक्षय प्रवर्त्युं
 तेथी कोइ गुण के कोइ पर्याय राढाय घसाय नहीं,
 सब गुणाना पर्यायनो अखण्ड प्रवाह वहे तेथी गुणो
 के पर्यायो व्यय पामे नहीं छटले सर्व समय गुणो
 अने पर्यायो कायम रहे पण विणजे रूटे नहीं मात्र
 आबोर्भाव तिरोनाय थया कर पूर्व पर्यायनो व्यय

अने उत्तर पर्यायनो उत्पादु सर्वे समय थया करे
पण ते पर्यायो सर्वे समय छति रूप कायम होय
माटे दृष्टा ध्रुव गवेग्या छे एवा निमल गुणोमा
प्रभु एकांतिक अत्यंतिक आनंद भोगवे छे एम
अनंत आनंदमा विश्राम लीधो छे प्रभु सर्वे संसा-
री जीवोना गेदज छो एटले सर्वे जीवो सत्ताए
सिद्ध समान छे तोपण अनादि अधिद्याए पोतानी
आत्मगुदना अणजाणता देहादि अधिर अने पर-
तत्र पुढगल पर्यायनी ममताए जन्म जरा मरण
राग शोक कषाय अज्ञान मिथ्यात्यादिके फलेशित
परतन्त्रता वजे क्षण मात्र पण विराम पामता नथी
पया सदयुक्त जीवोने देखी प्रभु तेमनो खेद टालवा
माटे शुद्ध नये शुद्ध स्वरूप दर्शाधी आठे कमेजन्य
हु गथी मुकावा अर्थे भज्योने मोक्षमार्गमा प्रेर
मेरावे छे तेथी खेदज्ञ छे निश्चय नयथी प्रभु कोई
अन्य द्रव्यना स्वामी नथी पण सुस्वामी एटले पो
ताना जानादि अनंतगुण पर्यायना स्वामी छे हयव-
हार नयथी पोतानी आशा पालक सेवकोने बार
गति भ्रमणथी छोडावे अने ज्ञानदर्शन अरण अम-
तवीर्य अयायाघादि स्वतन्त्र सुख आपे माटे

सुखामी के० रुद्धा स्वामी के अशुची पुद्गलनी
गय रहित अने कोई पण अन्य वस्तुना कामी नथी
कामना तो अधुराने होय अने परमेश्वर तो परम
गुणी पूर्णनदीने कोई प्रकारनी कामना रहि नथी ॥६॥

नि.सगी सेवनथी प्रगटे, पूर्णानंदी ईहा ॥
साधन शक्ते गुण एकत्वे, सीधे साध्य स
मीहा ॥ मो.ग० ॥ ७ ॥

अर्थ - एतद्या नि.सगी के० सरुल परद्रव्य सग
रहित सत्त्व स्वभावानदी प्रभुनी द्रव्य भाव सेवा
करनारने पूर्णानंद करवावाली शुद्ध तत्त्वरुची प्रगट
थाय ते तत्त्वरुची उपनेधी आत्मलब्धि वीर्य प्रगट
थई पूर्णानंद प्रगट थाय. साधन शक्तिबडे परिणति
गुणधी अमेद करे एटले परपरिणति त्यागी साध्य
सिद्ध करवाना जे इच्छा इनी ते पूण साध्य सिद्ध
करे एटले सिद्धता पामे ॥ ७ ॥

पुष्ट निमित्तालंबन ध्याने, सालवन लय
ठाने ॥ देवचंद्र गुणने एक ताने, पहीचे पू
रण थाने ॥ मो.ग० ॥ ८ ॥

અર્થ:- પ્રભુજી તમે મોક્ષામિલાપીને પુષ્ટ આલ-
ચન છો એટલે જેમ પ્રભુએ જ્ઞાનદર્શન ચરણ વીર્યાદિ
આત્મગુણો પુદ્ગલીક કાર્યમાંથી પાછા વાલી સદ્-
જાત્મ કાર્યમાં જોડ્યા અને મધ્ય જીવોને સર્વે શક્તિ
મહાજાત્મકાર્યમાં પ્રયુજવી દર્શાવીએ તે પ્રકારે પ્ર-
ભુ આલચન લેઈ જે ઘસે તે આલચ નિરાલચતા
પામે, એટલે તે જીવને કોઈ સમય પણ પુદ્ગલીક
આલચન લેતું પડે નહીં, પર આલચન લય થાય
નારનિકાષના દેવોમાં ચદ્રમા સમાન નિર્વાણી પ્રભુ-
ના વ્યક્ત જ્ઞાનાદિ શુદ્ધ ગુણોમાં એકતાપણે ઉપયોગ
અરુઢ રૂપે એટલે શુદ્ધ ગુણોના ગુણ વહુ માને પૂર્ણ-
નદ સ્થાનકે પહોંચે ॥ ૮ ॥ સપૂર્ણ ॥

॥ અથ શ્રી તૃતીય સાગર પ્રભુ જિન સ્તવન ॥
॥ જગમાસી પારણ થાવે ॥ ૧ રાગ ॥

ગુણ આગર સાગર સ્વામી, મુનિ માત્ર
જિવન નિ કામી ॥ ગુણ કરણે કર્તૃ પ્રયોગી,

પ્રાગ્ભાવી સત્તા ભોગી ॥ ૧ ॥ સુહકર ભવ્ય
 એ જિન ગામો, જિમ પૂરણ પદવી પાવો ॥
 ॥ સુહંકર૦ ॥ એ આકળી ॥

૧૧૪ -શ્રી સાગર સ્વામી જ્ઞાન દર્શન વીર્યાદિ
 અનત ઉત્તમ ગુણોના આગર કે. નિધાન છે, મુનિ
 નુ મુનિપણ કાયમ રાખવા મુનિઓના આવ જીવન
 છે અને મુનિ લોકોને શુદ્ધાત્મ તત્ત્વમા વિશેષે વિ-
 શ્રામ આપવાગાતા છે વળી સાગર સ્વામી સકલ
 પદ્મચનો કામના રતિત છે, જ્ઞાન દર્શનાદિ સ્વમા
 ચિત્ત અનત કાર્ય સકલ સમય સર્જ સ્વભાવે કર
 છે અને તે કાર્યગુણ પ્રગટપણે થયો તે જ્ઞાન દર્શન
 ચરણ વીર્યાદિ અનત કાર્યગુણ સમુદાયના સમકાલે
 અનત આનંદ ભોગી દો આત્માના પ્રતિ પ્રદશમા
 નિજ કાર્ય કરવાના પ્રતિ પર્યાયો અનતા, દેશના
 રૂપ કાર્ય કરવાના છતી પર્યાયો અનતા, આચરણ
 રમણ રૂપ કાર્ય કરવાના છતી પર્યાયો અનતા, વીર્ય,
 અચલ રાસવા રૂપ કાર્ય કરવાના છતી પર્યાયો
 અનતા તેમ જ આદિ અનત કાર્ય કરવાના અનત
 ગણના છતી પર્યાય પ્રતિ પ્રદેશે અનતાનતા છે તે

छती पर्याय रूप गुण करण प्रयोग विना प्रयासे दर
समय अनंत स्वस्वकार्य थर्या करे छे ते कार्यनी व्य-
क्ति अने शक्तिना पण भोगी छो हे भवि जीवो !
एवा सुख करचावाला परम समाधिना दातार जि-
नेश्वरने श्रेष्ठो-तेमना गुण गावो जेथी पोतानी सह-
ज पूर्ण परमानंद पदवी पामो ॥ १ ॥

सामान्य स्वभाव स्वपरना, द्रव्यादि चतु-
ष्टय धरना ॥ देखे दरशन रचनाये, निज वी-
र्य अनंत सहाये ॥ सु० ॥ २ ॥

अर्थ:- अस्तित्वादि स्वपर द्रव्यना सामान्य
स्वभावने अने द्रव्य क्षेत्र काल भाव एहवा निजा-
त्म स्वभावने निज अनंत वीर्य सहाय बडे दर्शन
गुणे करी सकत समय पूरण पदे देखो छो ॥ २ ॥
तेहने ते जाणे नाण, ए धर्म विशेष पहान ॥
सावय वीकारज शक्ते, अविभागी पर्यय
व्यक्ते ॥ सु० ॥ ३ ॥

अर्थ:- एमज स्वपर सामान्य विशेष स्वभावने
अने स्वपर द्रव्यादिकने विशेष प्रधान ज्ञान गुणे

કરીને પૂર્ણ પર્યાયે સકલ સમય જાણો છો ઇટલે
 મિર્મલ કલહજ્ઞાન રૂપ છો પ્રતિ પ્રદેશે સર્વે કાર્ય
 કરવાના કરસવળે છતી પર્યાયો અનતાનત રત્ના
 છે તે સાધયવ છે૦ એક સમય પ્રવર્ત્તિમા આવીર્ભાવે
 ઉપજે અને તીરોભાવે વિગતે ચલી ધીજા સમયે
 આવીર્ભાવે થઈ પર્વાયો આવીર્ભાવથી વિગતી
 તીરોભાવે જાય (ઉપજે) એમ દર સમયે જૂદા જૂદા
 કાર્ય કરવાને માટે તેજ પર્યાયો આવીર્ભાવે તિરો-
 ભાવે ઉપજ્યા વિગત્યા કર તેથી તે પર્યાયોને સાધ-
 યવ પણ કહીયે અને સમય સમય જૂદા કાર્ય કરે
 તેને ધીકારજ શક્તિ કહીયે પણ તે સર્વે છતી પર્યા-
 યો અવિભાગી છે અને કાર્ય પ્રયોજને ઇટલે ઉદ્વેગતા
 સામર્થ્યવળે આવે પણ તે સર્વે છતી પ્રજાઓ સત્તા
 વળે સદા ધ્રુવ છે નવે નવે સમયે જોયોની નવી નવી
 વર્ત્તના ધાય તે અનતાનતી વર્ત્તનાને જાણે માટે
 જૂદા જૂદા કાર્યને જાણે તે ધીકારજ શક્તિ કહીયે
 ધીજી રીતે સાધયવ છે૦ અવિભાગી ભિન્ન ભિન્ન
 પર્યાય માટે આત્મ અગના અધયવો પણ કહીયે ॥૩॥

जे कारण कागज भावे, वरते पर्याय प्र-
भावे ॥ प्रति समये व्यय उत्पादि, जेथादिक
अनुगत सादि ॥ सु० ॥ ४ ॥

अर्थ:-छती पर्यायो प्रवर्त्तें तेने कारण करि ए
अने कारण होय त अवश्य कार्य करे अने पर्याय
पोताना प्रभावे वर्त्तें तेथी प्रति समय व्यय उत्पाद
पटले कारणपणेथी कार्यपणे उपजे अने कार्य करी
पाक्षा कारण पणे उपजे तेथी दर समय व्यय उत्पा-
द थया करे अने नया नया जेवने जाणवार्थी तेनी
सादि पण करी ए उक्तच -“परिगमनं एज्जाओ”
पटले पर्याय एक कार्य म्हो रीते करी नीजा का-
र्यमा जाय, एक कार्यपणे उपजेला त्याथी विणसी
नीजा कार्यपणे उपजे तेमज दर समय पर्याय प्र-
वाह जाणवो ॥ ४ ॥

अविभागी पर्याय जेह, समवायी कार्यना
गेह ॥ जे नित्य त्रिकाली अनंत, तसु ज्ञायक
ज्ञान (भाव) महत ॥ सु० ॥ ५ ॥

અર્થ -પ્રતિ પ્રેક્ષો અવિભાગી જે છતી પર્યાય રહ્યા છે તે આત્માથી અમેદપણે સમવાય સવધે છે અનાદિ સવધે પણ કહિયું અને તે પર્યાયોને સર્વે સમય કાર્ય સમવાય ણટેલે કાર્ય સવધ છે ણટેલે તે કાર્યના ઘર કે ને અવિભાગી પર્યાયો નિન્ય છે, ઝિકાલી છે, અલ્પ છે, તેમાથી એક પર્યાય પણ કોઈ કાલે ઘટે થવે નહીં તેથી અલ્પ છે, સ્વતંત્ર છે અપ્રયાસે કાર્યકારી છે ણટેલે યિના પ્રયાસે પણ સહજ સ્વભાવિક કાર્ય થયા કરે તેમાના જ્ઞાનના અનત પર્યાયોમા પરમ જ્ઞાપક ભાવ રહ્યો છે તે પર્યાયો ઘડે પોતે પોતાને અને અન્ય દ્રવ્યના ગુણ પર્યાયોને જાણવાની મહત્ત શક્તિ રહી છે તે શક્તિ પ્રમુજીને તો વ્યક્તિ પણે થઈ તેથી તે જ્ઞાનાદિક અનત ગુણોના જ્ઞાતા ભોક્તા છે ॥ ૫ ॥

જે નિત્ય અનિત્ય સ્વભાવ, તે દેશે દર્શન ભાવ ॥ સામાન્ય વિશેષનો પિંડ, દ્રવ્યાર્થિક વસ્તુ પ્રચલ ॥ મુ० ॥ ૬ ॥

અર્થ -વસ્તુતા જે નિત્યાનિત્ય સ્વભાવ તેને પ્રમુજી દર્શનભાવે કરી દેશે છે તેથી પ્રમુ સામાન્ય

અને વિશેષ લક્ષણના એકત્વ પિંડઆત્મ દ્રવ્ય છે તે દ્રવ્યપણે સદા જ્ઞતીવત છે અને પ્રચલ કે० મહા-
વીર્યવત (ચલવત) વસ્તુ છે ॥ ૬ ॥

ઈમ કેવલ દર્શન નાળ, સામાન્યવિશેષનો
માળ ॥ દ્વિગુણ આત્મ શ્રદ્ધાળ, ચરણાદિક તસુ
વ્યવસાળ ॥ સુ० ॥ ૭ ॥

અર્થ:-એમ પ્રમુખી કેવલદર્શન અને કેવલજ્ઞાન-
વત છો એટલે વસ્તુના સામાન્ય વિશેષ ભાવ પ્રકાશ
કરવાવાળા સૂર્ય છો ઉપયોગમયી આત્મા છે અને
તે ઉપયોગ સામાન્ય વિશેષ લે પ્રકારે છે ઉક્તંચ
“ઉવશ્યોગમયો અપ્પા, ઉવશ્યોગો દુચિઅપ્પો” એટલે
આત્મા દર્શન જ્ઞાનમયી છે અને ચરણાદિક તસુ
વ્યવસાળ કે० જ્ઞાન ઉપયોગ અને ટર્ગન ઉપયોગમા
ધિરતાળ રમણ તેનુજ નામ ચારિત્ર કહીએ ઘણી
જ્ઞાન દર્શનના અનત પર્યાયમા ધિરતાળ ઉપયોગ
રમે તિહાં રાગાદિ વિભાવનો અવકાશ નથી માટે
પરમ ચીતરાગતાળ શુદ્ધાત્મભાવમા ધિરતા તેનેજ
ચારિત્ર કહીએ અને આદિ શબ્દે ઉપયોગમા આત્મ
અગ અને આત્મ ગુણપર્યાય અવાદિતપણે રહે તેને

अज्यामाघ गुण कहिए, उपयोगने धिर अडोल
 अकप रागवावाली निज शक्तिने अचल अनत
 दीर्य कहिए, शुद्ध उपयोगमा धिर रहेलो आत्मा
 परम समाधि भोगवे छ माटे तेन परम समाधि
 कहिए, कोई प्रकारनो भय आवे नहीं माटे निर्भय
 कहिए उली कोई प्रकारे आकुलता आवे नहीं माटे
 निराकुल कहिए, उपयोगमा अन्य प्रवृत्ति नहीं
 माटे परम निवृत्ति कहिए, शुद्धापयोगवतन परतत्र
 ता नहीं माटे परम स्वतन्त्रता कहिए, शुद्धोपयोगी
 आत्म गुणमाटे परम तृप्तिवत छे माटे परम तप
 कहिए, धिर उपयोगवत स्वपरद्वन्द्व भाष प्राणना
 हाणी करतो नहीं तेथी परम क्षमा कहिए चली
 सर्व जीवोनी सत्ता समान जाणे छे कोईने हीण
 अधिक जाणतो नहीं माटे परममार्दव कहिए, अर्ही
 आ स्वपर जीवने बचनु ठगनु नहीं धकता नहीं
 माटे परम आर्यव कहिए, अर्हीआ परद्वन्द्वनी का
 मना इच्छा मूर्छा आहकता व्यापकता रक्षकता
 स्पष्टा नहीं माटे परम मुक्ति कहिए एम सहज शु
 द्धात्म अनत गुणो उपयोगमाज भास छे ए प्रमा
 णे व्यवसाय के० ज्ञानदर्शन शुद्धोपयोग व्यापारमा

ચરણાદિક અનંત ગુણો આવ્યા જાણવા ॥ ૭ ॥

દ્રવ્ય જેહ વિશેષ પરિણામી, તે કહીએ
પજ્જવ નામી ॥ છતી સામર્થ્ય દુભેદે, પર્યાય
વિશેષ નિવેદે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥

અર્થ:-દ્રવ્ય પોતે સામાન્ય છતા વિશેષ પરિણા-
મી છે એટલે એક દ્રવ્યમા અનંત સ્વપર્યાય અને અન-
ંત સ્વપર્યાયમા એક દ્રવ્યપણું માટે પર્યાયનામી કહી
એ ઉક્તચ.-” ॥ ગુણાણામાસઝ દબ્બં, એક દબ્બસિ-
યા ગુણા ॥ લરણ પજ્જવાણતુ, લભઝ નિસ્સિ-
દિદ્ધા ભવે ” ॥ એટલે અનંત પર્યાય લક્ષણવત દ્રવ્ય
જાણ્યો તે પર્યાયો છતી અને સામર્થ્ય એમ છે ભેદે
છે, છતી પર્યાય ક્ષેત્ર વિસ્તારપણે સર્વ પ્રદેશમા અન-
ંતાનતા રહ્યા છે અને તે વકાલે સામર્થ્ય પણે ઉદ્ધ-
તાણ આવી કાર્ય કરે છે એટલે તિર્યક્ ક્ષેત્ર વિસ્તાર-
પણે જે રહ્યા તે છતી પર્યાય કહીએ અને સ્વકાલે
ઉદ્ધતાણ આવી આપ આપણું કાર્ય કરે તે સામર્થ્ય
પર્યાય કહીએ એમ વિશેષ પર્યાયને તિવેદે જે વિ-
શેષ ભોગવે છે ॥ ૮ ॥

તસુ રમણે ભોગનો ઘૃદ, અપ્રયાસી પૂર્ણા-
નદ ॥ પ્રગટી જસ શક્તિ અનંતી, નિજ કાર-
જ વૃત્તિ સ્વતંત્રી ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ.-તે અનત સ્વશુદ્ધ રમ્ય પર્યાયમા રમણ
તેથી દરેક સમય સમકાલે અનતાનદનો ભોગ છે
અને તે પર્યાય પ્રયુજગામા અને ભોગ ભોગધવામાં
કોઈ પ્રકારે કોઈ ઘરાત પણ પ્રયાસ કરવો પડતો
નથી પણ સહેજે પર્યાય પ્રવર્તે છે અને સહેજે ભોગ
આનંદ ઉપજે છે ત્થી જેને અનંતી શક્તિ રતત્ર
પ્રગટ થઈ છે તેથી સકલ ગુણોની આપ આપણા
કાર્યોની પ્રવર્તી સહજ રૂપાભાવે સ્વતંત્રપણે થાય
છે ॥ ૬ ॥

ગુણ દ્રવ્ય સામાન્ય સ્વભાવી, તીર્થપતી
ત્યક્ત વિભાવી ॥ પ્રભુ આણા ભક્તે લીન,
તિણે દેવચંદ્ર પદ કીન ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥

અર્થ.-પ્રભુ, ગુણે અને દ્રવ્યે સામાન્ય સ્વભાવી
તે, ચતુર્વિધિ સઘને તારવાનો માર્ગ સ્થાપન કરવા-
વાળા તેથી તીર્થપતી જેણે સકલ વિભાવ તજ્યો

छे एम छता पण उदय प्रभावे भवि जीवोने देशना
 आपी तारे छे पण तेनु भमत्व करता नथी जे जीव
 प्रभुजीनी आणा सेवबामा लयलीन धयो तेणे देव-
 मां चद्रमा समान एवु पोतानु सिद्धि पद प्रगट
 कर्युं करे छे अने करशे । १० ॥

॥ अथ चतुर्थ श्री महाजस जिन स्तवन ॥

आत्म प्रदेश रंगधल अनुपम, सम्यक्-
 दर्शन रंगरे, निज सुखके सधैया ॥ तुं तो
 निज गुण खेल वसंतरे ॥ निज० ॥ पर परि-
 णति चिता तजी निजमें, ज्ञान सखाके
 संगरे ॥ नि० ॥ १ ॥

अर्थ:-आत्माना असरयाता प्रदेशमा रहेली
 ज्ञानदर्शन चरण वीर्यादि अनंत आत्म शक्ति ते
 अनंत आनंद आपदावाली छे माटे रग स्थानरु
 तेनेज करीण के ज्यां अमंत आनंद आवे अने जे
 विषयनो आनंद ते तो अधिर परतत्र बहु रोगो

અને કર્મબંધનુ કારણ છે તેમા ત્રિપયરોગ વશે અજ્ઞા-
 નીને ભોગવુદ્ધિએ આનંદ માલૂમ પડે છે પણ આત્મ
 સત્તાભૂમિમાં રહેલો આત્મીક આનંદ તેને બહુ
 અપચરિત આનંદનો અપમા તાગી શકે નહીં બધો
 અનુપમ નિરુપચરિત પરમ આનંદ છે પણ બ્યારે
 જીવ મિથ્યાત્વ વુદ્ધિએ થયેલી વિપર્યાસ વાસના
 તજે અને સમ્યક્દર્શન પ્રગટ થાય તોજ તે આનંદ
 હઈ શકે તો સમ્યક્દર્શને કરી રશ આઝ માટે
 સમ્યક્દર્શન સંલિપ આત્મ મિદ્ધિ સુગમ ટાંતાર
 શ્રી મહાજમ જિનેશ્વર મહાજસવતને આત્મ મિદ્ધિ
 સુલના સાધક મન્યજીવો સંગ-ધ્યાવા હે શાન્ત
 તસુખ અભિલાષી ! જેમા અનત પર્યાયના વાસ છે
 એવો આત્મગુણ રૂપ વસતમા નિરતર ગેલો પુદ્
 ગલ પરિણતિથી કાઈ કાલે પણ સુખ હોય નહીં
 કેમકે તે અનત વર્ગણાર્થી નિવજેલી માટે વિનાશ
 ક અને આપણી ડચ્છાણ રહે નહીં, આપણી ડચ્છાણ
 યસ નહીં બમ છતા પણ મૂઢ જીવ બ માટે અમથી
 સુખ માની ડલડો પ્રયાસ કરી પોકડ અમ રોડ
 ભોગવે છે એમા ડમેદ કરવાથી નાડમેદપણુ થાય,
 બ માટે સુખની આશા રાસવાથી નિરાશપણુ આવે

माटे पर परिणतिनी आशा तजी शुद्ध दर्शन ज्ञान
चरणमय निजात्म परिणतिमा खेलो परपरिणतिनु
चितवन ते फलेश मात्र छे माटे ते तजी ज्ञानमित्र
साधे अत्युच्च स्वतंत्र शुद्धात्म परिणतिमा खेलो ते
धीज एकांकीक अत्यंतिक आनंद उपजे. अहिंसा
काई फलेश के परतत्रता छे नहीं ॥ १ ॥

वास धराम सुरुचि केशर घन, बांटो
परम प्रमोद रे ॥ नि० आत्म रमण गुलाल
की लाली, साधक शक्ति विनोदरे ॥ निज ॥ २ ॥

अर्थ - शुद्धात्मम परिणतिमा उपयोगनो वास
करघो ते रूप धरामनी कीतल रूपो अने शुद्धात्म
गुण समुदायमा रुढ़ी परम रूपि रूप जयावध
केशर परमानंदे निज अगे बांटो अने रम्य आत्म
गुणमां रमण रीति रक्त परिणाम रूप गुणावनी
लाली आत्म अगे चढे तेथी साधक जीवने आपसी
अनंत स्वतंत्र शक्तिना विशेष प्रसाद रूप
उपजे ॥ २ ॥

ध्यान सुधारस पान भगवता, भोक्त

महज स्वभोगरे ॥ निज० ॥ रिल एकत्वता
तान में वाजे, वाजित्र सनमुख योगरे ॥
निज० ॥ ३ ॥

अर्थ - शैक्ति कार्यप्रवृत्तिथी मन वचन कायाना
जोगने निवारी निवृत्ति लेई उपयोगने एक शुद्धात्म
ध्येयमा लाययो, धिर अढाल अकैप करयो तेनु
नाम ध्यान रुष्टिये ते ध्यान रूप अमृत पानथी
मग्न अद्यु ते परम मग्नता जाणवी अने आत्म
गुणाना सहज सुभाग रूप भोजन जाणनु परमा-
नंद स्वगुण परिणतमा रील तथा आत्म गुणना
अनन् पर्यायना एकता रूप अण्ड धाराण तान
लाग्यु ते तान रुष्टि अने मन वचन काय योगी
प्रवृत्ती अन्य कार्यशी तृती सजम कार्य सन्मुख
लागी ते पाग मन्मुख रूप वाजित्र रुष्टि ॥ ३ ॥

शुक्लध्यान होरीकी ज्वाला, जाले कर्म
कठोररे ॥ निज० शेष प्रकृति दल खिरण
बिर्जरा, भस्म खेल अतिजोररे ॥ निज० ॥ ४ ॥

अर्थ - सकलद्रव्यना द्रव्य गुण पर्याय लक्षण

ભિન્ન ભિન્ન વિચારી જે કેના તે તેનામા સમાવી પર
લક્ષણથી પરમ વદાસીન થવું તે પૃથક્ત્વચિત્તકે
સ્વપર વિચાર નામા શુક્લધ્યાનનો પહેલો પાયો
અને આપણા અનત પર્યાયો ગુણોમા અને દ્રવ્યમા
સંક્રમાવી અમેદ નિધિવરૂપ ઉઘડલ સમયાનતર
અસ્તેદ ધ્યાનરૂપ શુક્લધ્યાનના પૃથક્ત્વચિત્તકે અપર
વિચાર નામા ધીજા પાયાની ઉજાડલ્ય ડ્યોતિ રૂપ
હોલીની ઉજાડામા કર્મરૂપ કઠોર કાષ્ઠ ઘાલી ભસ્મ
કરી ત્યારે ઉઢાવી ચૌદમા ગુણઠાણાના કત્તે શેષ
ચાર તેર પ્રકૃતિ દલ દોરચલા રૂપ નિર્ભરા તે વ્યુદ્ધિન્ન-
ક્રિયા નિષ્કૃત્તિરૂપ ભસ્મસેલ અતિ જોરે કરી સકલ
કર્મ પાપમલ ધોઈ શુદ્ધ બ્રહ્મરૂપ પરમસિદ્ધિ પામે ॥ ૪

દેવ મહાજસ ગુણ અવલંબત, નિર્ભય પરિ-
ણતિ વ્યક્તિરે । નિજ૦ । જ્ઞાને ધ્યાને અતિ
વહુમાને, સાધે મુનિ નિજ શક્તિરે । નિજ૦ ॥ ૫ ॥

અર્થ - શ્રી મહાજસ દેવના પૂર્ણ નિર્મલ ગુણ
જાણી તેજ અવલંબને અને ગુણધ્યાને અને અતિ
સન્માને ભવિ જીવો નિર્ભયપણે આત્મગુણની આત્મ

परिणतिनी पूर्ण प्रगटना पामे मुनिओ एम निज
शुद्धात्म शक्ति साथे ॥ ५ ॥

सकल अजोग अलेस असगत, नाहि होवे
सिद्ध रे ॥ निज० ॥ देवचंड आणामें खेले, उत्तम
गुहि प्रसिद्ध रे ॥ निज० ॥

अर्थ - अने मन वचन काया तथा अन्य सब
पुद्गल योग रहित तथा लेश्या रहित अन्न पर संम
रहित होय एतले भोगादिकथी नाही धोई सिद्ध
थई शिष महेत्तमा शिषगुरु मगे आदि अनंत स्व
तंत्र आनंद भोगवे, देवचंड मुनि क हेवे के जे जिने
श्वरनी शुद्ध स्यादाद आणामा खेळवु तेज उत्तम
सिद्धि सुख पामवानु, उत्तम प्रसिद्ध साधन वे ॥६॥

॥ अथ पंचम श्री विमलजिन स्तवन ॥

॥ राग-कडम्बो ॥

धन्य ! तु धन्य तु ! धन्य ! जिनराज तु,
 धन्य ! तुज शक्ति व्यक्ति सनूरी ॥ कार्य क-
 रण दश सहज उपगारता, शुद्ध कर्तृत्व परि-
 णाम पुरी ॥ धन्य० ॥ १ ॥

अथे:-हे ! श्री विमलनाथ स्वामी तु धन्य !
 के मोहदिक सकल कर्म शत्रुने जीती आत्म मत्ता-
 भूमि पोताने तावे श्री अखंड राज्य भोगवा छो.
 बली ज्ञान दर्शन करण वीर्यादिक ताहरूं धन छे.
 बली धन्य ! तमने के हमारा सरगवा रक जीबोने
 सहज आत्म शुद्धनारूप धन दर्शावा धनवत करो
 छो ० आदि अनेक प्रकारे तमने धन्य ! छे धन्य !
 तमारी शक्ति के जे महा तेजवत व्यक्त (प्रगट)
 कई छे ज्ञानादिक सकल गुणकार्यरूप कार्यदशा
 तथा ते कार्यना कारण रूप छती पर्पापनी प्रवृत्ती
 एम नाये कारण दशा ए बने तमारी तमारामा
 अभेदपणे छे बली हमारा पण आत्म सिद्धि कार्य-

ना परम कारण तमेज छो वली प्रभुजी कारण
 रिना सहज स्वभावे भवि जीवोने उपकार कर छे,
 ज्ञानादि अनेक कार्यनी कर्तृती पूर्ण पर्याये अने
 पूर्ण परिणामे करो छो एटले परपरिणामिकता
 ढाली शुद्ध सदुभाव परिणामे आत्मीक अनंत कार्य
 करो छो ॥ १ ॥

आत्म प्रभाव प्रतिभास कारज दशा,
 ज्ञान अविभागि परजय प्रवृत्ते । एमं गुण सर्व
 निज कार्य साधे प्रगट, क्षेय दृश्यादि कारण
 निमित्ते ॥ धन्य० । २ ।

अर्थ:-हे प्रभुजी, तमने पोतानाज प्रभावधी
 स्वसिद्धिरूपकार्य सिद्ध करवु भास्यु तेधी ज्ञानादि-
 कना छती अविभागि पर्यायो कार्य सम्मुख प्रवर्त्या
 एटले समस्त गुणोना छती अविभागी पर्यायो आप
 आपणा कार्य सम्मुख प्रवर्त्या तेभी प्रगटपणे कार्य
 सिद्ध भयु अने क्षेयनु जाणवु तथा देखवु ते निमित्त
 कारण मात्र छे पण उपादान पण्ये तो पोताना छती
 पर्यायो सकल स्वस्वकार्यमां प्रवर्त्तवाधी कार्य सिद्धि
 पाय छे एम हमारा पण्य छती पर्यायो पर प्रवर्त्तीमा

जोडायेला छे त्याथी तोडी हमारा ज्ञानादि आत्म
कार्य मन्मुख प्रवर्त्तावीशुं तो हमारु पण कार्य सिद्ध
थरो एमां कई शका नथी ॥ ३ ॥

दास बहु मान भासन रमण एकता, प्रभु
गुणालपनी शुद्ध थाये । बधना हेतु रागादि
तुज गुण रसी, तेह साधक अवस्था उपाये ।
धन्य तु ॥ ३

अर्थ - ताहरी आज्ञासेववावाला ताहारा दासने
ताहारा गुणोनो परम आदर बहु सन्मान आववायी
ताहारा गुणो यगर्थ माने अने रमण पण तमारा
शुद्ध गुणोमां थाय अने साधकना परिणाम विषया-
दिक पुद्गल गुणोमा जाटायला ते त्याथी छुटी
ताहारा शुद्ध गुणोमा एकत्वपणे रमे ते साधक प्रभु
गुण आलपनी थई पोताना ज्ञानादिक गुणो राग
रहित करी शुद्ध थाय अने कर्मबधना हेतु रागादि
तथा मन इंद्रियो आदि पर गुण रसी हता ते प्रभु
गुण रसी थई पोतानी शुद्ध सिद्धिनी साधक दशा
उपजावे पटले बध हेतुता टली मोक्ष हेतु थाय ॥ ३ ॥

કમ જજાલ યુંજનકરણ યોગ જૈ, સ્વામી
ભક્તિ રમ્યા થિર સમાધિ દાન તપ શીઠ વ્રત
નાથ આળા વિના, યઈય વાંધક કરે ભવ
ઉપાધિ ॥ ચન્દ્ય૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ:-પંચ ઈન્દ્રિયો અને મનવચન કાયાના યોગ
પરબ્રહ્મમા રક્ત થઈ કર્મ જંજાલ નિપજીવ છે, જ્યાં-
સુધી પ્રમુનો આજ્ઞા જાણી આદરી નથી ત્યાંસુધી
આત્મા કર્મચેતનાપણે અને કર્મફલચેતનાપણે પરિ-
ણમ્યા થકો પુદ્ગલ ક્રિયાથી સુખ થાય એટલે પુદ્ગલ
ત્યાગ ગ્રહણ પ્રવર્તિથી સુખ થાય છે એમ જાણાં ગ્રણે
યોગો અને પંચે ઈન્દ્રિય પુદ્ગલ ક્રિયામાં પ્રયુજે તે
ઘડે આઠે કર્મની જાલ ગુપી પોતેજ તેમાં કસાયો
બધાયો રહે પણ જ્યારે પ્રમુનો આજ્ઞા જાણે સન્માને
આદરે ત્યારે તે પંચેન્દ્રિયો અને ગ્રણે યોગ થિર સમા-
ધિમાં રમે અને પ્રમુનો આજ્ઞા બહારનું દાન શીઠ
તપ વ્રતાદિ આવધર્મ વિના એકાંતે રૂઢલોક આશ્વા-
રાદિ અર્થે, પરલોક રવાદિ અર્થે, અપમ ન દાલવા
અને માનમેલવવા અર્થે જેજે અનુષ્ઠાનો આદર તે તે
કર્મવધના કારણ થઈ ભવઉપાધિને બધારનાર થાય ॥

सकल परदेश समकाल सवि कार्यता,
करण सहकार कर्तृत्व भावो ॥ द्रव्य परदेश
पर्याय आगमपणे, अचल असहाय अक्रिय
दावो ॥ धन्य० ॥ ५ ॥

अर्थ:-प्रभुने सर्वे समय समकाले सर्वे कार्यनी
कारणताना करण रुपे छती अधिभागी पर्याय अ
नता छे ते छतीपर्यायरुप करणनी प्रवृत्ति रुप कार-
णनी सहाये सर्वे कार्य समकाले थया करे छे पण
द्रव्यना प्रदेशरुप पर्याय आगममां कछ्या प्रमाणे
अचल असहाय अने अक्रियपणे छे एटले प्रदेश
काई कार्य करता नथी पण प्रदेशने आधारे छती
अधिभागी पर्यायो रछ्या तेज कार्य करवाना कार-
णपणे प्रवृत्ति छे ॥ ५ ॥

उत्पत्ति नाश ध्रुव रुर्वदा सर्वनी, षट्गुणी
हानीवृद्धि अन्धूनो ॥ अस्ति नास्तित्व सत्ता
अनादि थको, परिणामन भावथी नहीं अ-
नूनो ॥ धन्य० ॥ ६ ॥

અર્થ-તે છતી પર્યાયો સર્વે સર્વદા કાર્યપણે
 ઉપજે અને કારણ પણે ત્રિણસે ચલી કાર્યપણેથી
 વિણમી કારણપણે ઉપજે ચલી આવી ભાવપણે ઉપ
 જે અને તીરાંભાવપણેથી વિણસે ચલી તીરાં ભાવપણે
 ઉપજે અને આદોર્ભાવપણેથી ત્રિણસે ચલી પદ્મગુણી
 ઘૃદ્ધિ દાણા પણે ઉપજે વિણસે તેની વિગત -

છતી પર્યાયમાથી જે પ્રદેશે સામર્થ્યભાવે અ
 નત પર્યાયા આઘ્યા છે તથા અન્ય પ્રદેશે તેજ સમ
 યે અનતગુણા પયાય સામર્થ્યપણે આવે ચલી તેથી
 અન્ય પ્રદેશે તેજ સમયે અસઘ્યાતગુણા પર્યાયા
 સામર્થ્યપણે આવે-ઉપજે ચલી તેજ સમયે તેથી
 અન્ય પ્રદેશે સઘ્યાતગુણા પયાય સામર્થ્યપણે ઉપજે
 ચલી તેજ સમયે અન્ય પ્રદેશે અનતમે ભાગે પર્યાય
 સામર્થ્યપણે ઉપજે ચલી તેજ સમયે અન્ય પ્રદેશે
 અસઘ્યાતમે ભાગે પર્યાયો સામર્થ્યપણે ઉપજે ચલી
 તેજ સમય અન્ય પ્રદેશે સઘ્યાતમે ભાગે પર્યાયો
 સામર્થ્યપણે ઉપજે પણ પ્રમાણે જુદા ભેદે સામર્થ્ય
 પણેથી વિણસે અને તીરાંભાવે ઉપજે પણ પદ્મગુણી
 દાણા અને ઘૃદ્ધિનો ઉત્પાદ અને વ્યય પણ સમય

સમકાલે થાય જ્યા હાણીનો વ્યય ત્યાં વૃદ્ધિનો ઉત્પાદ અને જ્યાં વૃદ્ધિનો વ્યય ત્યાં હાણીનો ઉત્પાદ એમ પ્રદેશે આશ્રિત તિર્જકતાએ હાણી વૃદ્ધિ સમજવી. હવે સમય આશ્રિત ઉર્દ્ધતાના પદગુણ હાણી-વૃદ્ધિ કહીએ છીએ તેની વિગત:-

પ્રથમ સમય જ પ્રદેશે અનંતા પર્યાનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ રતાં અને તીરોપણાં વ્યય હતો તેજ પ્રદેશે અન્ય સમયે તેથી અનંતગુણા પર્યાયનો સામર્થ્યપણાનો ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થતો તેથી અન્ય સમયે તેજ પ્રદેશે તેથી અસંખ્યાતગુણા પર્યાયનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થતો તેથી અન્ય સમયે તેજ પ્રદેશે તેથી સંખ્યાત ગુણા પર્યાયનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થતો તેથી અન્ય સમયે તેજ પ્રદેશે તેથી અનંતમે ભાગે પર્યાયનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થતો તેથી અન્ય સમયે તેજ પ્રદેશે તેથી અસંખ્યાતમે ભાગે પર્યાયનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થતો તેથી અન્ય સમયે તેજ પ્રદેશે તેથી સંખ્યાતમે ભાગે પર્યાયનો સામર્થ્યપણે ઉત્પાદ અને તીરોપણે વ્યય થાય એમ સમય આશ્રિત પણ

સ્વદ્ગુણ દાણીવૃદ્ધિ જાણવી તે ઉદ્દેશાળ દાણીવૃદ્ધિ
 કહીએ એમ મિદ્ધાનમા વિવિધ પ્રકારે દાણીવૃદ્ધિ
 કહી છે તે મિદ્ધાનોયી સમજી લેયી અથ ગારબ
 માટે અર્હિઆ વિશેષ લખ્યુ નથી અર્હિઆ સ્વદ્ગુણ
 દાણીવૃદ્ધિ કહી તે સમાસથી સમજવી પણ અન
 તાના અનત, અસરપાતાના અસરપાત અને સ-
 રપાતાના સરપાત ભેદ છે મે સર્વે મલોને અનત
 ગુણ દાણીવૃદ્ધિ સમજવી

૭ પદ્મગુણ દાણીવૃદ્ધિ રૂપ પરિણમન કહ્યુ તેમ
 સર્વ સમય અસ્તિ અસ્તિરૂપ પરિણામે, નાસ્તિ ના
 સ્તિરૂપ પરિણામે, જ્ઞાનપર્યાય જ્ઞાનપણે, દર્શનપર્યાય
 દર્શનપણે, ઘર્ણપર્યાય ઘર્ણપણે, ગદ્યપણે ૭ આદિ જે
 જે દ્રવ્યમા જે જે સામાન્ય વિશેષ સ્વભાવ હોય
 તે તે સર્વે સમય તે તે રૂપેજ પરિણામે એમ પરિણ
 મન ધર્મ અનાદિથી સર્વ દ્રવ્યમા કે કાઈ નથી તથો
 નથી અને જૂનો મટતો નથી પણ નહિ નહિ સ્વગુણ
 પરિણતિગ પરિણમે, યત ભગવદ્ અગે - “અતિથિ
 તે અતિથિત પરિણમયી નતિથિ તે નતિથિત પરિ-
 ણમયી” એટલે કોઈ દ્રવ્ય સ્વસ્વરૂપ અગર

स्वस्वभाव छोड़े नहीं अने अन्य स्वभावने ग्रहे नहीं
 पण मिथ्यात्वी घहिरात्मा जीवनी द्रष्टी आत्मस्व-
 भाव घाहिर घर्त्ते छे तेथी पोताना शुद्ध परिणमन
 तरफ द्रष्टी बिना ते शुद्ध भावने जाणी आदरी
 शक्तो नथी एटलेज पुद्गल परिणतिमां पोतानु
 कार्य मानो ज्ञान दर्शन चरण धीर्यादि गुणोने पुद्-
 गल परिणतिमां रोके छे तेथी स्वगुणो अवरायी चल
 अने मलीन धई शुद्ध स्वगुण कार्य करी शक्ता नथी
 तेथी शुद्ध स्वतंत्र परमाणदनो भोग केम लेई शकाय !
 अर्थात् नज लेई शकाय भाटे विमल जिनेश्वरनां
 विमल वचनो हृदयमां धारी परम सन्माने प्रसु
 आलचने घर्त्त ते मकल दुःखथी निवृत्ति परमाणंद
 प्राप्त करे, चली सर्वे द्रव्यने पदगुण हाणी वृद्धिमां
 कोई समय पण न्यूनपणुं के अधिकापणुं धनु नथी
 द्रव्यमा अगुरुलघुनु एक अमंड चक्र छे ते सर्वे
 समम परिणमे-करे प्रदेश गते हाणी वृद्धि कोई
 वाय पण द्रव्य स्वभावे तो गुरु लघु थतो नथी
 तेथी अगुरुलघु नामे ८ गुण जाणवो, पचास्ति
 द्रव्यने स्वद्रव्ये स्वक्षेत्रे स्वकाले अने स्वभावे अस्ति
 पणु छे अने परद्रव्य परक्षेत्र परकाल अने परभावे

रूप ध्वानो सत्ता स्वद्रव्यादिकमा नथी एटले पर
 द्रव्य परक्षेत्र परकाल अने परभाव रूप न थवा दे
 वानी सत्ता द्रव्यमा छे तेनेज नास्तिस्वभाव कही
 ए. एम सदा स्वद्रव्यादिके रहेयु ॥ अस्तित्वभाव
 अने परद्रव्यादिके ध्वानो स्वभाव पोतामा नही
 ते नास्तिस्वभाव कहीए ते नास्तित्वस्वभाव पण
 द्रव्यमा छतो छे अस्तित्वस्वभाव सर्वे समय स्व
 द्रव्यादिकने छतीपणे राखे अने नास्तिस्वभाव ते
 परद्रव्यादिकपणे न थवा दे ए अने स्वभाव द्रव्यना
 द्रव्यथी अभेदपणे जाणवा एम नित्य स्वभाव,
 अनित्यस्वभाव, भेदस्वभाव, अभेदस्वभाव, भव्यस्व
 भाव, अभव्यस्वभाव एम द्रव्यना सामान्य धिदो-
 षादि अनेक स्वभाव द्रव्यमा द्रव्यथी अभेदपणे छे
 तेमांथी मुख्यपणे कोई कोई ठेराणे ओछा अधिका
 मुख्य स्वभाव दर्शान्या छे पण द्रव्य अनन्त स्व
 भावी छे ते सबे स्वभावना परिणमन भाव मति

अनादिना छे पण नवो परिणमन भावी
 नथी सर्वे समय आप आपणी परिणामिक
 कोई द्रव्य के कोई गुणो के कोई पर्यायो चूके
 कोईनी परिणामिकता कोईथी राकाय नहीं

माटे शुद्धात्म परिणामिकता अखड जाणी निर्भय
 निराकुलपणे स्व छती पर्यायना अनंत स्वतत्र आ
 नदमा मग्न रहेवु. ज्यासुधी आत्म शुद्धतानु ज्ञान
 नथी त्यासुधी जीव विभावतामा रमी दुःखी रहे
 छे पण शुद्धात्म ज्ञान थया आदर-या पछी विभाव-
 तानो अश रहे नहीं तो दुःख शाने होय ? माटे
 आत्मा पूर्ण स्वगुण पर्यायने जाणी परमानद भोगी
 थाय माटे अवसर पामी प्रमाद छोडी शुद्ध सदा-
 गम नेवी परमानद भोगी थवु एज उपदेश छे ॥६॥

ईणी परे विमल जिनराजनी विमलता,
 ध्यान मन मंदिर जेह ध्यावे ॥ ध्यान पृथक्-
 त्व सविकल्पता रंगथी, ध्यान एकत्व अवि-
 कल्प आवे ॥ ७ ॥

अर्थ:-ए प्रमाणे विमल जिनेश्वरनी पूर्ण विम-
 लता ऊलसी मन मंदिरमा विमलतानु ध्यान ध्याय
 ते प्रत्येक द्रव्यना भिन्न भिन्न गुण पर्यायोना भिन्न
 भिन्न विचार रूप पृथक्त्वचितर्क नामा सविकल्प
 ध्यान रगे करी करे तेज पुरुष स्वगुण पर्याय

સ્વદ્રવ્યથી અભેદપણે જાણે અને તેનેજ એકત્વપણે
 વિરૂપ રહિત શુદ્ધ શુક્લધ્યાન આવે પણ જિન
 આજ્ઞાથી જે વિમુક્ત છે તે સૂત્રના અભિપ્રાય જાણ્યા
 વિના ધ્યેય કેવો અને ધ્યાન વિધિ કેવી તેન તે
 શુજાણે ? અર્થાત્ નજ જાણે માટે સદ્ગુરુ મને
 રહિ શુદ્ધ ધ્યેય અને શુદ્ધ ધ્યાન વિધિ જાણી શુક્લ
 ધ્યાન માટે ઉચ્ચ પરિણામી થયું બટલેજ ઘનઘાતી
 કર્મનો નાશ કરી શકાય ॥ ૭ ॥

ઉત્તર “જો જાણઈ અરિહંતે, દ્વંડુ ગુણ
 પડ્મવતેહિ ॥ સો જાણઈ અપ્પાણ, મોહો
 સ્વલ્પ જાહિ તસ્સ લય” વીતણી અસગી
 અનગી પ્રભુ, નાળ અપ્રયાસ અવિનાશ ધારી ॥
 દેવચંદ્ર શુદ્ધ સત્તા રસી સેવતા, સપદા આત્મ
 શોભા વધારી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૮ ॥

અર્થ:-પ્રમુને રાગ સર્વાદો નાશ થયો છે અને
 પર દ્રવ્યાદિકનો સગ નથી તથા ઔદારિકાદિ પુદ્-
 ગલીક વિનાશીક અગ પણ નથી તેથી જ્ઞાન દર્શન
 વરણ અને ધીર્માદિ અનંત ગુણો પરમ નિર્મલ અને

થિર થયા છે અને અગ રક્તિ તથા પર મંગ રહિન
 થયા માટે તે ગુણો મલિન થવાને નિનિષ્ઠ પાપ નથી
 અને જેના જ્ઞાનાદિ ગુણા, વિના પ્રગટ રુદ્ધ મ્વ-
 તત્રપણે સફલ સમય પૂર્ણ પર્યાયે પ્રગટપણે વર્તે તે
 અને પોતાનું આત્મ અગ અને આત્મિક ગિદ્ધિ છન્ન-
 કાલસુધી પ્રલય અગિનાશીપણે પ્રગટ મિદ્ધમા
 પામ્યા છે પહચા. ચાર નિકાયના દેવાંમા ચંદ્રમા
 સમાન શુદ્ધ સત્તા રસી પ્રભુજીને શુદ્ધ મત્તા રમીઓ
 થઈ સેવે તે સ્વપ્રાવિક આત્મીક સપદા ચારી
 યાય ॥ ૮ ॥

સપૂર્ણ ॥

॥ અથ પઠમ શ્રી સર્વાનુભૂતિ જિન સ્તવન ॥

॥ જગજીવન જગગાલહો ॥ ૭ રેચી ॥

જગ તારક પ્રભુ વીનવુ, વિનતેલી અવ-
 ધારે ॥ તુજ દરશન વિળે મમ્યો, કાલ
 અનત અપારે ॥ જગ ૦ ॥ ૧ ॥

અર્થ.-શુદ્ધાત્મ અનંત ગુણ પર્યાયનો સફલ
 સમય જેન અનુભવ વિલાસ છે, એવા સર્વાનુભૂતિ
 નામા હજી તીર્થકર જગ જીવોના તારક તમારા

આગલ હું અરજ કરું છું તે માહરી અરજ અવધારા
તમારા સરગ્ગા ઉપકારીની આણા અણજાણના
તમારા દર્શાવેલા જીવાદિક નવ પદાર્થના ભાવ મને
દર્શ્યાં નહીં સ્પાંસુધી દેહાદિકની મમતાએ જ્ઞાના
ધરણાદિક આઠ કર્મ બાંધી મેલ ધનમા મૂલો મળ્લી
અનાદિ અનત અપાર કાલ આજ સુધી મેં શું
વહું હું'ત સહ્યા ॥ ૧ ॥

સુદ્ધમ નિગોદ મેલે વસ્ત્રો, પુદ્ગલ પરિ
અદ્દ અનત રે ॥ અવ્યવહારવળે મમ્મ્યો, છુલ્લક
મેલ અત્યંતરે ॥ જગ૦ ॥ ૨ ॥

અર્થ - સૂક્ષ્મ નિગોદમા અનત પુદ્ગલપરાવર્તન
કર્યો અને અનત કાલસુધી વ્યવહાર રાશીમા પણ
આઠ્યો નહીં પણવત પુરુષના એક સ્વાસો સ્વાસના
અવાર થાવત જનમ્યો અને સત્તર થાવત મરણ કર્યું
એમ છુલ્લક મેલ અત રહિત કરત્યા થલી કપાય
અને મારણાતિક સમુદ્ઘાતની વેદના વારવાર સદા
બિબ્રામ ન પામ્યો ॥ ૨ ॥

વ્યવહારે પણ તિરિવિ ગતે, ઈંગ વળાં લેડ

असत्ती रे ॥ असत्त्य परावर्त्तन थयां, भमियो
जीव अधत्तरे ॥ जग० ॥ ३ ॥

अर्थः—व्यवहार राशीमा आल्या पक्षी पण ति-
र्थच गतिमा एकेंद्रिय धनस्पति अने असंज्ञीपणामा
असत्त्याता पुद्गलपरावर्त्तन करया एम मारा ज्ञान
दर्शनादि निज धन विना अधत्त एवो हु नीच
पणामा भम्यो ॥ ३ ॥

सूक्ष्म थावर चारमें, कालह चक्र असत्
चर ॥ जन्म मरण बहुलां करयां, पुद्गल
भोगनी क.खरे ॥ जग० ॥ ४ ॥

अर्थः—वली पृथ्वी, अणु, तेव अने वायु ए चार
सूक्ष्म म्थावरमा असत्त्याता क लचक्रसुधी उपज्यो
मरयो, एम पुद्गल भोगनी आकाक्षाए तथा
आहारादि चार सजा वशे अथाग जन्म मरण
कृत्यी ॥ ४ ॥

ओघे वादर भावमें, वादर तरु पण ईमरे
॥ पुद्गल अढी लागट वस्यो, नाम निगोदे
रेमरे ॥ जग० ॥ ५ ॥

શુદ્ધ સ્વજાતિ તત્ત્વને, બહુમાને તહીનરે ॥
તે વિજાતી રસતા તજી, સ્વસ્વરૂપ રસ
વીનરે ॥ જગ૦ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ-જે પુરુષ શુદ્ધ સ્વજાતી તત્ત્વ ય૦ આત્મ
જાતી થી ઉપન્યા જે શુદ્ધ જ્ઞાન દર્શન ચરણ સુખ
વીર્યાદિક સાર તત્ત્વ તેનો રસીઓ થઈ તત્ત્વબહુમાને
તત્ત્વમાલીન થયો તે વિજાતો કે૦ પુદ્ગલથી ઉપન્યા
ઘર્ણ ગદ્ય રસ સ્પર્શ આકાર શબ્દ લયોગ કાન્તી
દ્વાપા પ્રભા લોહી માસ વીર્ય ત્વચા રત્ન મણિ
માણેક સુવર્ણ રૂપુ દેહ દેવી નર નારી તિર્પચ સત્તાન
કુદુમ્બ આદારિકશક્તિ વૈશ્વત્યશક્તિ આહારકશક્તિ
તૈજસશક્તિ કાર્મણશક્તિ ઇત્યાદિ જે જે પુદ્ગલોથી
ઉપજે છે તે સર્વ પુદ્ગલ જાતી ણદલે આત્માને ણ
વિજાતી છે તે સકલ વિજાતીના રસ આસ્વાદને
તજે તે પોતાના જ્ઞાન વીર્યાદિ શુદ્ધ સ્વસ્વરૂપ રસે
પુષ્ટ થાય ણદલે સકલ કર્મ અરિ નાશ કરવાની
ઉત્કૃષ્ટ શક્તિ પામે અને જ્ઞાનાદિ સ્વગુણોમા અચલ
વીર્ય રૂપ પરમ સ્થિરતા પામે ॥ ૧૧ ॥

શ્રી સર્વાનુભૂતિ જિનેશ્વરરૂ, તારક લાયક

आधार ए व्यक्ति ॥ जि० ॥ से० ॥ ७ ॥

अर्थः—हु तीर्थक्षरोनाज वचनथी जाणु छुं के एकांतता रुप भावरोग नाश करवा माटे वैद्य ते तो जिनेश्वर छे अने जिनेश्वरनी आज्ञाए वर्त्तवा रुप जिनभक्ति तेज भावरोग नाश करवानो उत्तम ईलाज छे माटे देवचद्र मुनि रुहे छे के माहरं तां अरिहत देवनोज आधार छे के एमना वचन आश्रित हु मारा भावरोगने दूर करी आत्मसिद्धि घरू ए प्रगट छे ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टम श्रीदत्तप्रभु स्तवन ॥

॥ राग धमात्त ॥

जिन सेवनतें पाईये हो, शुद्धात्म सक-
रंद ॥ ए आंकणी ॥ तत्त्व प्रतित वसत ऋतु
प्रगटी, गई सिसिर कुप्रतीत ॥ ललना दुर-
मति रूनी लघु भई हो, सदबोध दिवस
वदीत ॥ ललना ॥ जिन० ॥ १ ॥

अर्थः—जिनेश्वरनी आज्ञा सेववाथी आत्म
शुद्धता, २१. श्रीए. जेम भमरो स-

ઘટલે સસારસમુદ્રનો સદ્જે પાર પામ્યા, જેમ બ્ર
 પાદમુનિ નાટકણીને ઘેર રહ્યા અને નાટક કરતા
 છતાં પણ એકત્વ અનિત્યભાવનાનું શુદ્ધાત્મતત્ત્વ
 વિચાર કરતા ઘટલે અત્પ પ્રયાસે કેવલજ્ઞાન પામ્યા
 નમ ભરતાદિક અનેક જીયો અરવ પ્રયાસે કેવલ
 જ્ઞાન પામી સિદ્ધિ થય્યા છે અને માહરા સરગ્યાને
 કેટલાક ષઢા કારણ મળ્યા અને પ્રયાસ કર છે તો
 પણ તરતા નથી તેનું શુદ્ધારણ ? ॥ ૪ ॥

કારણ જોગે સાધે તત્ત્વને, નવિ સમરચો
 ઉપાદાન ॥ જિં ॥ શ્રી જિનરાજ પ્રકાશો
 મુજ પ્રતે, તેહનો કોળ નિદાન ॥ જિં ॥
 સેં ॥ ૬ ॥

અર્થ, — કેટલાક માત્ર ઘડાંત કારણ જોગપ્રવૃત્તિ
 ન તત્ત્વ સાધવા શક્તે છે પણ ઉપાદાન સંભાલતા
 સુધારતા નથી જેમ કોઈ ઘટ કરવાનો અર્થો દહ-
 વઢે ચક્ર ફેરવ્યા કરે એવા કારણ પ્રવૃત્તિના અનેક
 ક્રિયા ક્રોડાક્રોડી વરસસુધી કર્યા કરે પણ ઘટનું
 ઉપાદાન જે મૃતિકા તે માટે પિંડ થાસ કોસ વધુ

बुद्ध ग्रीवादि घटपर्यायना यथायोग्य जेवा घाट छे
 तेवा मृत्तिका पिंडमां काहे नहीं अने मात्र बाह्य
 कारणप्रवृत्ति क्रोडाक्रोडी थी पण अधिककालसुधी
 कर-था करे तोपण ते घट नियमा धरानो नर्या तेंम
 कोई जीव आत्मसिद्धि त्रयें पक्काते कारणप्रवृत्तिनी
 क्रिया अनंतकालसुधा कर अन उत्सर्ग आत्मसं-
 गमां सम्पत्, विरता, अप्रमादमा, अकपोयता,
 विरता आदि जे जे पर्यायो सिद्धमा छे तें नें
 पर्यायोनु आत्मसंगमा संपादान करे नई तो कांई
 काले पण आत्मसिद्धि पाय नहीं पण सिद्ध भंग-
 चतमा शुद्ध द्रव्यपर्याय अन शुद्ध गुणरयांयादिनुं
 जेतु स्वरूप छे तेतु स्वरूप आत्मसंगमा संपादान
 करे एदले आत्मा आत्मपरिराम उदं आत्म संपदा
 दान आत्मान एदले पाने पाना आपे नोज सिद्धि
 रूप कार्य थाय. ते ता प्रमुखादना उजागने एकांत
 तानो भावराग सत्तामां रक्षे तें नें नें कार्यसिद्धि
 केम करी शके ? तो हे गिणान मने बनायो छे
 एकांतता रूप भावरोगनु मर निदान नृ छे ?
 भाव रोगना वैद्य विनियुक्त, भावोपव डूब
 भक्ति ॥ जि० देवदेव श्री अहिंदन्ते ॥

आधार ए व्यक्ति ॥ जि० ॥ से० ॥ ७ ॥

अर्थ—हु तीर्थक्षतोनाज बचनधी जाणु छु के
एकातता रूप भावरोग नाश करवा माटे वैद्य ते
तो जिनेश्वर छे अने जिनेश्वरनी आज्ञाए बर्त्तया
रूप जिनभक्ति तेज भावरोग नाश करवानो उत्तम
ईलाज छे माटे देवचंद्र मुनि कहै छे के माहर तो
अरिहत देवनोज आधारछे के एमना बचन आश्रित
हु मारा भावरोगने दूर करी आत्मसिद्धि बरू ए
प्रगट छे ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टम श्रीदत्तप्रभु स्तवन ॥

॥ राग घमाज ॥

जिन सेवनतें पाईये हो, शुद्धातम मक-
रद ॥ ए आकणी ॥ तत्त्व प्रतित बसत ऋतु
प्रगटी, गई सिसिर कुप्रतीत ॥ ललना दुर-
मति रूनी लघु भई हो, सदबोध दिवस
वदीत ॥ ललना ॥ जिन० ॥ १ ॥

સાદિરે ॥ જગ૦ ॥ ૧૨ ॥

અર્થ:-જે કાર્યનુજે કારણ જોય તે કારણ ઘડેજ
તે કાર્ય થાય ઇ અનાદિનો નિ શક રીત કે માણસ
આત્મ સિદ્ધિના નિમિત્ત કારણ ગ્રાજથી પ્રભુજી
તમેજ છો ॥ ૧૪ ॥

અવિસંવાદન હેતુની, દ્રઢ મેવા અભ્યાસરે ॥
દેવચંદ્ર પદ નિપજે, પૂર્ણાનંદ વિલાસરે ॥
જગ૦ ॥ ૧૫ ॥

અર્થ:-ભવ્યને સસારથી નારનાર પ્રભુજી અધિ
સવાદ હેતુ છે જે અત્ય તંમની દ્રઢ મેવા ક૦ ગ્રાજા
દ્રઢ પરિણામે સેવવાનો અભ્યાસ રાણે તે દેવમા
ચંદ્રમા સમાન પૂર્ણાનંદ પદવીનો વિલાસ પામે ॥૧૫॥

॥ अथ श्री सप्तम श्रीधरजिन स्तवन ॥

॥ रसीयानी देशी ॥

से मुख मुख प्रभुने न मली शक्यो, तो
सी बात कहाय ॥ जिणंदजी ॥ निज पर
वीतक बात लहो सहु, पण मने किम पतित
आय ॥ जिणंदजी ॥ से मुख० ॥ १ ॥

अर्थ - श्रीवत श्रीधरस्वामीने हु पोते मुखे मुख
मली शक्यो नहीं तो सी बात कहिये ? जो मुखे
मुख हु मल्यो होत तो मनमान्या प्रश्नो करी फंखा
मोहनीनो उतावलो नाश करतो. पोताने अने अ-
नंत अन्य जीवोने वीती वीते छे अने वीतशे ते
सर्वे तमे जाणो छो तोपण मने केम पतित पाय के
प्रभुजीअे माहरी अरज स्वीकारी ? ॥ १ ॥

भव्य अभव्य परित्त अनंत नो, कृष्ण
शुक्लपक्ष धार ॥ जि० ॥ आराधक विराधक
रीतनो, पूछि करत निरंधार ॥ जि० ॥ से
मुख० ॥ २ ॥

અર્થ - ભવ્યજીવો અને અભવ્યજીવો એ બંને અનંતા અનતા છે તેમા ॥ ભવ્ય હુકે અભવ્ય હુ ? વલી કૃષ્ણપક્ષી અને શુક્લપક્ષી જીવો તેપણ અનતા છે એટલે જે ચરમપુદ્ગલપરાધર્ત્તને વર્ત્ત છે તે શુક્લપક્ષી જાણવા અને જે અચરપુદ્ગલપરાધર્ત્તને વર્ત્ત છે તે કૃષ્ણપક્ષી જાણવા તેમા હુ શુક્લ પક્ષી ॥ કે કૃષ્ણપક્ષી હુ ? વલી જે જિને-વરની આજ્ઞામાં વર્તે છે તે મોક્ષમાર્ગના તથા આત્મશુદ્ધતાના આરાધક છે અને જે તીર્થકરોની આજ્ઞા યા હિર વર્તે છે તે પ્રમુખાણાના, મોક્ષમાર્ગના અને આત્મશુદ્ધતાના વિરાધક છે તેમાં હુ આરાધક છું કે વિરાધક હુ ? એ આદિ પ્રશ્નો પૂછી નિરધાર કરત ॥ ૨ ॥

કિંણ કાલે કારણ કેહવે મલે, થાસે મુ-
જને હો સિદ્ધિ ॥ જિં ॥ આતમ તત્ત્વ રૂચી
નિજ રિદ્ધિની, લહિશુ સર્વ સમૃદ્ધિ ॥ જિં ॥
સે મુખ ॥ ૩ ॥

અર્થ :- માહેરે કઈ કાલે અને કોણ કારણ મલ
વાયો સિદ્ધિ થયો ? વલી ક્યારે હું આત્મતત્ત્વ

चरचा खेल ॥ ल० बाधक भावकी नदना हो,
बुध सुख गारिको मेल ॥ ल० ॥ जि० ॥ २ ॥

अर्थ:-शुद्धात्म साध्य साधवानी रुधीरुप तथा
खाति मृदुता रज्जुना निस्पृहता आदि आप आपर्णा
रुडी सखीओ मली तथा सम सवेग निर्वेद आस्ता।
अनुकपादि अनेक मित्रो मल्या अने ते सर्वे इ द्वात्म-
गुण वर्धारुप खेल खेलवा लाग्या अने होली उपर
जेम लोको उघाडी गालो घोले छे तेम बुद्ध पुरुषो
बाधक भावनी निदारुप उघाडी गालो घोलेवा
लाग्या ॥ २ ॥

प्रभु गुण गान सुछंदशु हो, वाजित्र अति-
शय तान ॥ ल० शुद्ध तत्त्व बहुमानता हो,
खेतल प्रभु गुण ध्यान ॥ ल० ॥ जि० ॥ ३ ॥

अर्थ -तीर्थकरोना ज्ञानादिकव्यक्तगुणो निर्भय
सुखदपणे गावा लाग्या अने अपायापगमन अति-
शय, घटनातिशय, ज्ञानातिशय अने पूजातिशय-
रुप वाजिधर्मा अदुभुत तान लाग्यु शुद्धतत्त्वना

વહુમાનપણે પ્રમુગુણ ધ્યાનમાં ઇટલે શુદ્ધ સિદ્ધ ગુણ
ધ્યાનમાં રેલધા લાગ્યા ઇટલે અન્ય ધ્યેયમાં જઈ
ચિત્ત યાત્રી શુદ્ધ ધ્યેયમાં ધિરતાયેરમણ કર્યું ॥ ૩ ॥

ગુણ વહુમાન ગુલાલસો હો, રાલ મળ
ભવિ જીવ ॥ લ૦ ગંગ પ્રશસ્તકી ધૂમમેં હો,
વિભાવ વિંદારે અતીવ ॥ લ૦ ॥ જિન૦ ૧૪૧

અર્થ:-કેવલજ્ઞાની ઓના ગુણવહુમાનરૂપ ગુલા
લની લાલો સમ્યક્દર્શનો ઓના મગે ઘડી ઇટલે
પ્રશસ્ત રાગની ધૂમ મધી તેયો અતિશય વિભાવ
દેવયા લાગ્યા ઇટલે જ્ઞાન દર્શન ચરણાદિ ગુણોની
ઉજ્વલતા અને ધિરતા વધયા માઠી ॥ ૪ ॥

જિન ગુણ રેલમેં રેલતે હો, પ્રગટ્યો
નિજ ગુણ રેલ લ૦ । આતસ ઘર જાતમ
રમેં હો, સમતા સુમતિ કે મેલ લ૦ । નિ૦ ૧૪૧

અર્થ:-એમ અવ્યયને નિજ ગુણ સ્પષ્ટ રેલના
શુદ્ધાત્મગુણ રેલ પ્રગટ થયો ત્યારે આત્મા ગુણ
પરિણતિરૂપ પરધર દાઢી સ્વરૂપા મુનિરૂપ નિજ

ધરમા શુદ્ધાત્મ પરિણતિરુપ સુમતી સાથે સુમતાવંત
આત્માનો મેલાપ થયો ॥ ૫ ॥

તત્ત્વ પ્રતીત પ્યાલે ભરે હો, જિન વાળી
રસપાન ॥ લ૦ નિર્મલ ભાકે લાલી જાળી હો,
રિંદો એકત્વતા તાન ॥ લ૦ ॥ જિન૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ:-ત્યારે પૂર્ણ તત્ત્વ પ્રતીતરુપ પ્યાલામા
જિનવાળીરુપ અમૃતરસ પાન ભર્યુ અને સુમતા
સમિતિ આદિ સર્વે પરિવારે પીધુ છટલે જિનેશ્વરની
આજ્ઞા સેવવા પરમ બીર્યરુપ લાલી આત્મઅંગે પ્રગટ
થઈ પક્ષી શુદ્ધાત્મ સ્વરુપમા અચ્છડ રીંઘરુપ એકતાનુ
તાન લાગ્યુ ॥ ૬ ॥

ભવ વૈરાગ અવીરશુ હો, ચરણ રમણ
સુમહત ॥ લ૦ ॥ સમિતિ શુપાતિ વનિતા રમે
હો, લેલે હો શુદ્ધ વસંત ॥ લ૦ ॥ જિ૦ ॥ ૭ ॥

અર્થ -વલો ભવમોગ વૈરાગતા રુપ અવીર
ઉઠાવ્યુ છટલે આત્મા સુમતિસંગે પરમ રુઢા સ્વમાયા
ચરણમા લાગ્યો તે વેલા વિનયવતી પચ સમિતિ
અને ઘ્રણ ગુપ્તિ પોતાના સ્વાર્મી સ્વમાયાચરણી

आत्मापासे खेलवा-रमवा लागी. एम स्वहृदमां
एटले आत्म स्वप्रदेश हृदमां शुद्ध वसंत रयाल
खेले ॥ ७ ॥

चाचर गुण रसीया लिये हो, निज साधक
परिणाम ॥ ल० कर्म प्रकृति अरति गई हो,
उलसात अमृत उद्दाम ॥ ल० ॥ जि० ॥ ८ ॥

अर्थ:-ते देवी भवि जीवरूप चाचर शुद्धात्म
गुण रसी थई आत्म सिद्धि साधवाना परिणामी
थया एटले मिथ्यात्वादिक हेतु प्रवृत्तिए निपजायां
जे ज्ञानावरणादिक कर्म तेथी अज्ञान मिथ्यात्व
कषाय आदिकनी अरति थई हती ते गई अने ज्ञान
दर्शन चरण वीर्यादि निज शुद्ध गुण रूप प्रमृत
प्रगट धनु-उर्द्धताए आव्यु एटले उलस्युं उलसपयु
विभाव सबधे यथायेलु आत्मवीर्य मिथ्यात्वादि
कधी छूटी उर्द्धता० आव्यु यधथी छूटी उपाय
तेनु नाम उद्दाम कहिए ॥

धिर उपयोग साधन मुखे हो, पिचभरी
भार ॥ ल० ॥ उपशम रस भरी छांटता गई

अर्थ -प्रशस्त राग पदे पर जीवोने जिन आ-
ब्रामां रुची उपजाववी ते निमित्त कारणनो एक
भेद छे दशमा गुणठाये सज्जलननो राग रहे
त्यांसुधी प्रवचननी भक्ति प्रेरयो जीव पर जीवने
जिन शासनमां लाववानो परिणामी होय छे ते
परिणाम पण निमित्तनो एक भेद छे अने पक्षी
सकल विकल्पो छोडी ज्ञान दर्शन चरणमय एक
अभेद आत्म भावमा धीरता पामे छे एउ प्रमाणे
साधक जीवोना ज्ञान दर्शन चरणादि गुणो आत्मा-
यो अभेदपणे भया छे एटले निर्विकल्प शुद्ध
समाधि पाम्या छे ॥ ११ ॥

इम श्रीदत्त प्रभु गुणे हा, काग रमे मति-
वत ॥ ल० ॥ पर परिणति रज धोयके हो,
निरमल सिद्धि वसत ॥ ल० ॥ जि० ॥ १२ ॥

अर्थ -एम मतिवत पुरुषो श्रीदत्त स्वामीना
शुद्ध गुणोमां चित्त रमाववा रूप काग रमे तेथी
अनादिनो परपरिणतिरूप जे मेल लाग्यो छे ते शुद्ध
स्वरूप रमण रूप सवर नीरमा मीलता कर्म रज
रूप मेल धोई निर्मल सिद्ध यई शिषपुरीमा वसे ॥ १२ ॥

પુરુષ કુટુંબાદિ વિષયો દાતારને મિત્ર જાણવા અને
 સમ્યક્જ્ઞાન દર્શન ચરણાત્મ વીર્યના દાતારને ગત્રુ
 પ્રાય જાણવા, વિષય રોગના ઉપચારને સુખ જાણવું
 અને શુદ્ધાત્મ સયમમાહે દુઃખ જાણવું, કારણને
 કાર્ય જાણવું અને કાર્યને કારણ જાણવું, અપવાદને
 ઉત્તર્ગ તથા ઉત્સર્ગને અપવાદ જાણવો, પુણ્ય પાપ
 રૂપ શુભાશુભ પરિણામને ધર્મરૂપ શુદ્ધ પરિણામ
 જાણવો તથા શુદ્ધ ભાવધર્મને પુણ્ય પાપરૂપ શુભા-
 શુભ પરિણામ જાણવો, ઉન્માર્ગને માર્ગ અને શુદ્ધ-
 માર્ગને ઉન્માર્ગ, આશ્રયને સવર અને સંવરને આશ્રય
 ધનને અનધ અને અનધને ધન, અકર્તાને કર્તા અને
 કર્તાને અકર્તા, અકારણને કારણ અને કારણને
 અકારણ, અકાર્યને કાર્ય અને કાર્યને અકાર્ય,
 પ્રકારકને કારક તથા કારકને અકારક, અપ્રમા-
 નને પ્રમાણ તથા પ્રમાણને અપ્રમાણ, કુનયને સુનય
 અને સુનયને કુનય, કુવચનને સુવચન અને સુવચન-
 ને કુવચન, મમભાષીને વિષમભાષી, તથા વક્રભા-
 ષીને સમભાષી, ઉલટભાવને સુલટભાવ તથા સુલટ
 ભાવ એ આદિ વિપર્યાસ વાસનાના અસંરૂપાત
 અભ્યવસાય (અભિપ્રાય) છે તે સર્વે જડમૂલથી

અર્થ -નવમા શ્રી દામોદર સ્વામીના શુદ્ધ સ્વા
દાદામૃત રસ ભરત્યા વચન સાંભળી આત્મ અનાત્મ
આદિ અનંત તત્ત્વોની સ્પષ્ટી પ્રતિષ્ઠા કરી ઉપયોગ
થિર કરી દામોદર સ્વામીને પરમબ્રાહ્મરે વદીયે મટલે
તેમના વચન અને ગુણો અમિ સન્માને આદરિયે
જીવને અનાદિથી વિપ્રયાસ વાસના રૂપ મિથ્યા
ભ્રાંતિ છે તેની વિગત -

જીવમા અજીવ બુદ્ધિ, અજીવ ગુણપર્યાયમા
જીવ બુદ્ધિ, શુદ્ધાત્મ સ્વભાવધર્મમા અધર્મબુદ્ધિ,
અને પુદ્ગલ મિથ્યા પ્રવૃત્તિરૂપ અધર્મમા ધર્મ બુદ્ધિ
શુદ્ધ તત્ત્વના જાણ સમભાષી ગુરુ ઉપર કુગુરુ બુદ્ધિ
અને જૈન તત્ત્વના અજાણ ઉત્સૂચ ભાષી સ્વછંદના
જાણવાલા જૈન ભેલધારી અથવા અન્ય ભેલધારી
ઉપર સુગુરુ બુદ્ધિ, કેવલજ્ઞાન કેવલદર્શન પરમ
થિરતા અચલ અનંત ધીરધત્ત દેવ ઉપર અદેવ બુદ્ધિ
મિથ્યાજ્ઞાન મિથ્યાદર્શન અપલ્લતાવત્ત લઙ્ગિચોયે
લીળ ઉપર દેવ બુદ્ધિ, અષ્ટકર્મથી મુક્ત થયેલાને
અમુક્ત જાણવા અને અષ્ટકર્મ વધન યુક્ત રાગદ્વેષ-
વત્તને અથવા સ્નેહપાસમા વધાયેલાને મુક્ત જાણવા
અ પચેને વિપરીત અથવા સરખા જાણવા તથા સ્ત્રી

પુરુષ કુટુંબાદિ વિષયો દાતારને મિત્ર જાણવા અને
 સમ્યક્જ્ઞાન દર્શન ચરણાત્મ ધૌર્યના દાતારને શત્રુ
 પ્રાય જાણવા, વિષય રોગના ઉપચારને સુખ જાણવું
 અને શુદ્ધાત્મ સઘમમાહે દુઃખ જાણવું, કારણને
 કાર્ય જાણવું અને કાર્યને કારણ જાણવું, અપવાદને
 ઉત્સર્ગ તથા ઉત્સર્ગને અપવાદ જાણવો, પુણ્ય પાપ
 રૂપ શુભાશુભ પરિણામને ધર્મરૂપ શુદ્ધ પરિણામ
 જાણવો તથા શુદ્ધ ભાવધર્મને પુણ્ય પાપરૂપ શુભા-
 શુભ પરિણામ જાણવો, ઉન્માર્ગને માર્ગ અને શુદ્ધ-
 માર્ગને ઉન્માર્ગ, આશ્રયને સ્વર અને સંસ્વરને આશ્રવ
 ઘ અને અઘ અને અઘને ઘ, અકર્તાને કર્તા અને
 કર્તાને અકર્તા, અકારણને કારણ અને કારણને
 અકારણ, અકાર્યને કાર્ય અને કાર્યને અકાર્ય,
 અકારકને કારક તથા કારકને અકારક, અપ્રમા-
 નને પ્રમાણ તથા પ્રમાણને અપ્રમાણ, કુનયને સુનય
 અને સુનયને કુનય, કુવચનને સુવચન અને સુવચન-
 ને કુવચન, મમભાષીને વિપ્રમભાષી, તથા વક્રમા-
 ઘીને સમભાષી, ઉલટભાવને સુલટભાવ તથા સુલટ-
 ભાવ ઇ આદિ વિપર્યાસ વાસનાના અસંરૂપાત
 અધ્યવસાય (અભિપ્રાય) છે તે સર્વે જડમૂલથી .

उद्धेदिष्ट मन वचन काया ए व्रणे जोगो सदा अत्रत
 अने विषय कपायमा प्रवर्तें छे एटले ते रातदिन
 सर्वे समय पथविषय, पथश्रवत तथा चारकपायधी
 निवर्तता नथी एवो दुष्ट एटले आत्माने अनत दुःख
 आपनारी अचिरति परिणति अनादिधी लागेली
 छे ते दुष्ट परिणति टाली विषयो अत्रतादिकथी
 निवृत्ति लेइ शुद्धात्मभाषमा परमस्थिरता साधीए
 मूल चार कपाय अने कपायना कारणरूप नर
 नोकपाय तथी आत्मअग अने आत्मगुणो कपाय
 ते एटले शोषाय ते ते कपाय मेलथी उपजर्ता
 कसमलता के० कलुपता कापी ने घरप्रधान निज
 आत्म द्रव्य क्षेत्र काल भावमा परमशान्ति अने
 परमममाधि अने परमन्तोपरूप समता सेविण
 एटले परद्रव्यादिकमा अनादिधी आपापणु मानेलु
 छे ते स्वद्रव्य क्षेत्र काल भावमाज आपापणानी
 बुद्धि धाय त्यारेज परम स्वतंत्र शुद्ध शान्ति
 लुटि पाय ॥ १ ॥

जंबूने हो भरत जिनराज के, नवमा अ-
 तित चोवीशीये ॥ जस नामे हो प्रगटे गुण

आधार छे अथवा ताहरां प्ररूपेला शुद्ध वचन प्ररूप-
 कनो आधार छे पण ताहरी जे आज्ञाथी उलटा
 दुर्मतीयांना वचन आधारें वर्तें छे तेने तां जेमां
 मिथ्यात अज्ञान अने कषाय रूप ग्वारु पाणी भरयो
 छे गद्दवा भवममुद्रसा प्रत्यक्षपणे हूचतां देखीए
 छीए ताहरी आशामा रहेवु एज ताहरु दर्शन.
 तेथी जे सुख पामीए तेने नासारिक उपचरित सुख-
 नी उपमा लागी शके नही. प्रभुजी तमे आत्मानी
 अनंत शक्ति पूर्ण पर्याये स्वस्वरूपपदे धारण करी
 अने तमे ज्ञानादिक निज आत्म अनंत धर्मना
 परिणामी धया एटले कारकषा जे उलटुं फरतु
 एतु ते पलटी सुलटयु एटले ज्ञान दर्शन चरणादिक
 आत्मीक अनंत गुणो सहज स्वतंत्रताए अन्य कारण
 बिना अने प्रयास बिना सर्वे समय धमधोकार आप
 आपणा कार्यमा लाग्या एटले पर परिणामीकतानो
 अश'मात्र क्यां रहे ? अर्थात् नज रहे ॥ ३ ॥

अविनाशी हो जे आत्मानंद के, पूर्ण
 अखंड स्वभावनो ॥ निज गुणनो हो जे वर्तन
 धर्म के सहज विलांसी दावनो ॥ तस भोगी

मरुधरमें हो जिम सुरतरु लुबके, सागरमें
 प्रवहण समो ॥ भवभमतां हो भविजन आ-
 धार के, प्रभु दरशन सुख अनुपमो ॥ आत-
 मनी हो जे शक्ति अनतके, तेह स्वरूप पदे
 धरथा ॥ परिणामिक हो जन्नादिक धर्म क,
 स्व स्वकार्यपणे वरथा ॥ ३ ॥

अर्थ -मारवाह शमा कल्पतरुनी लुबो के०
 आम्नवृक्षना भूमता मलया दूर्लभ तेम आ दुपम
 काल पाचमा आरामा ताहरा अनत ज्ञान अनत
 न्याय अने परम दयामयी उचन पर्यायोनी लुया
 मलधी घणा लोकोने दूर्लभ जाणवी अने हमने
 प्रभुत्व पुण्य पसाए प्रभुयचननों लाभ थयो ते
 आश्चर्य जेवु जाणी चित्तमा आनद अने उल्लास
 पामिए छिए णटले भर समुद्रमा भोला खाताने
 जेम द्रढ प्रवहण आवी मले, तेम हमे पण ससार
 समुद्रमा डुबकीघो खाताने ताहरा स्याद्वाद वचन
 रुप द्रढ जहाज आवी मल्यु, ते पण परमानन्दनुज
 कारण छे भषभ्रमण करता भवि जीवोने ताहरोज

आधार छे अथवा ताहरा प्रस्पेला शुद्ध वचन प्रस्प-
कनी आधार छे पण ताहरी जे आज्ञाथी उलटा
दुर्मतीथोना वचन आधार वर्त्त छे तेने तो जेमा
मिथ्यात अज्ञान अने कषाय रूप खोर पाणी भरयो
छे गहवा भवममुद्रमा प्रत्यक्षपणे दूयता देखीए
छीण ताहरी आज्ञामा रहेबु एज ताहरु दर्शन,
तेथी जे सुख पामोए तेने सासारिक उपचरित सुख
नी उपमा लागी शके नही. प्रभुजी तमे आत्मानी
अनंत शक्ति पूर्ण पर्याये स्वस्वरूपपदे धारण करी
अने तमे ज्ञानादिक निज आत्म अनंत धर्मना
परिणामी धया एटले कारकधरु जे उलटु फरतु
हतु ते पलटी सुलटयु एटले ज्ञान दर्शन चरणादिक
अस्मीक अनंत गुणो सहज स्वतन्त्रताए अन्य कारण
यिना अने प्रयास यिना सर्वे समय धमधोकार आप
आपणा कार्यमा लाग्या एटले पर परिणामीकतानो
अश मात्र क्या रहे ? अर्थात् नज रहे ॥ ३ ॥

अविनाशी हो जे आत्मानंद के, पूर्ण
अखंड स्वभावनो ॥ निज गुणनो हो जे वर्त्तन
धर्म के सहज विलासी दावनो ॥ तस भोगी

हो तु जिनवर देव के, त्यागी सर्व विभावनों
श्रुतज्ञानी हो न कहो शके सर्व के, महिमा
तुज प्रभावनों ॥ ४ ॥

अर्थ.—प्रभुजी अविनाशी अत्यन्त स्वतन्त्र
परम अने पूर्ण अखण्ड आत्मीक स्वभावे भग्न हो-
तमारा सर्वे स्वगुणों आप आपणा कायेमा सकल
समय वत्ते छे ते सहज स्वभाव चित्तासनो दात
तमारे आव्यो छे ते शुद्ध भावनाज तमें भोगी हो
अने सर्वे विभावना त्यागी हो आठे कमेने जीती
वरप्रधान ज्ञान दर्शन गुणे देदिप्यमान हो, पूर्ण
श्रुतज्ञानी पण तमारा गुणादि प्रभावनों महिमा
कहि शके नहीं ॥ ४ ॥

नि कामी हो निःपाई नाथके, साथ हो
जो नित तुम तणो ॥ तुम आणा हो आरा-
धन शुद्धके, साधु हु साधकपणो ॥ वीतराग-
धी हो जे भग विशुद्धके, तहीन भवभय
वारणो ॥ जिनचद्रनी हो जे भाक्ते एकत्वके
देवचंद्र पद करणा ॥ ५ ॥

अर्थ:-प्रभुजीकोईपण पुद्गल वस्तुना कामी नर्था
एटले कपाय तो शानो होय ? अर्थात् नज होय.
प्रभुजीनो साथ एटले प्रभुजी प्रमाणे हमे पण पर-
गुण कामना रहित अने कपाय रहित सदा रहिए
एहवो सदा हमारे साथ होजो अथवा सिद्धक्षेत्रमा
हमारे तमारो निस्थ स्थिर साथ होजो, हमने शिव
मार्गमा प्रेरनारा माटे अमारा नाथ अने प्रभुजी
हमने कली गया के शुद्ध सिद्धमा आबो तेज तमारा
घचन सफल थजो ए माटे तमारी शुद्ध आणा
आराधी शुद्ध साथकपणो साथी आत्मसिद्धता पावु
वीतराग देवधी इहलोकादि इच्छा रहित विशुद्ध
राग तेज भवभयधी ठोढावनारो छे. एहवा सामा-
न्यजिनोमा चंद्रमा समान तीर्थकर देवनी भक्तिमा
एकत्वपणु तेज देवमा चंद्रमा समान सिद्धिपदलु
कारण जाणवु ॥ ५ ॥

संपूर्ण.

॥ अय दशम श्री सुतेज जिन स्तवन ॥
अति रुडीरे (२) जिनजीनी विरता अति
रुडी ॥ ए थाकडा ॥

સકલ પ્રદેશ અનતી, ગુણ પર્યાય શક્તિ
મહતી લાલ ॥ અ૦ ॥ તસુ રમણે અનુભવવંતી,
પર રમણે જે ન રમતી લાલ ॥ અર્તિ૦ ॥૧॥

અર્થ -દશમા શ્રી સુતેજ સ્વામીની શુદ્ધાત્મ
સ્વભાવમા સ્વતઞ્ચતાય અકપતા નિશ્ચલતા નિરા-
કુલાતા રૂપ પરમ ધિરતા અતિ રુઢી સાદામણી જે
સર્વે પ્રદેશે સર્વ ગુણોના પૂર્ણ પર્યાયની અનત મહત
સત્તા પરમ અચલ ધીર્યપણે સર્વે સમકાલે સકલ
સ્વકાર્યપણે વર્ત્યા છતાં પણ વિરથોભ છે તે જ્ઞાના
દિક સ્વગુણ અનત પર્યાયમા પ્રભુજીનુ રમણ તેથી
અનુભવવતી કે૦ તે સર્વે શક્તિ સકલ સમય અનુ
ભવ યુક્ત છે પણ પુદ્ગલાદિક પરગુણને અનુભવતી
ભોગવતી નથી ઇટલે પરગુણમા રમતી નથી કેમકે
ચેતનામા સ્વગુણ ભોગ સ્વપ્રદેશે અસ્તિત્વપણે છે
અને અન્યક્ષેત્રા પરગુણ ભોગનો સ્વપ્રદેશે અભાવ
તેથી સ્વપ્રદેશે પરગુણ ભાગનુ નાસ્તિત્વ છે ॥ ૧ ॥

ઉત્પાદ વ્યયે પલટતી, ધ્રુવ શક્તિ ત્રીપદો
સતો લાલ ॥ અ૦ ॥ ઉત્પાદે ઉત્પત્તમતી, પૂરવ
પરિણંતિ વ્યયપતી લાલ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥

અનેક પર્યાય રૂપ કાર્ય થવાની સત્તા સુવર્ણ દ્રવ્યમાં ધ્રુવપણે રહે છે એ પ્રમાણે ઉત્પાદુ વ્યય ધ્રુવ જાણવો જો એમ ન હોય તો દ્રવ્યનુ દ્રવ્યપણુ રહે નહીં છતી પર્યાયોનો અનેક દ્રવ્ય છે એટલે છતી પર્યાયોને આગીર્ભાવપણે દ્રવ્ય જન્મ આપે છે (ઉપ-જાતે છે) એટલે એક સમયનુ કાર્ય કરી તેજ છતી પર્યાયોને પોતામાં તિરોભાવપણે સમાવે છે (દ્રવ્યે છે) એટલે પર્યાયોને આગીર્ભાવ અને તિરોભાવપણે ઉપ જાયવું અને રાગવું તેજ દ્રવ્યનુ દ્રવ્યસ્વપણુ છે તાહરી ધિરતા નહ પર્યાયે ઉત્પત્તીયત છે અને પૂર્વ પર્યાયે વ્યયયત છે એટલે પરિણતિમાં પરાવર્તન ધર્મ છે તેથી પૂર્વ પૂર્વે પરિણતિ વ્યય ધર્મ નવા નવા સમય નવિ નવિ પરિણતિ પરિણમ્યા કરે એમજ સર્વે સમય સત્તા ઉત્પાદુ વ્યય ધ્રુવ થયા કરે એટલે કોઈ સમય ઉત્પાદુના પણ નાશ નથી વ્યયનો પણ નાશ નથી અને ધ્રુવતાનો પણ નાશ નથી માટે ઘ્રણે પ્રકારે પણ સ્વભાવ શ્વલાયમાન નથી પણ ધિર છે એટલે ધિરતાજ પૂર્વ પરિણતિ રૂપથી પલટી નવિ પરિણતિ રૂપ ઉપજે છે અને સત્તાળ ધ્રુવજ છે માટે ધિરતાનો ઉત્પાદુ વ્યય ધ્રુવ જાણવો એમ તમારું સ્વરૂપ મહા

સાદિ લાલ ॥ અ૦ ॥ જેહને ઘહુમાને પ્રાણી,
પામે નિજ ગુણ સહનાણી લાલ ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥

અર્થ:-સંગ્રહ નયથી સત્તા અનાદિથી શુદ્ધ અને
ધીર છે પણ જ્યારે શુદ્ધ ધીરતા પ્રગટ થઈ ત્યારે તે
એવમ્ભૂતનયથી સાદિ કહિયે. તે ધીર શુદ્ધ સત્તાનું
ઘહુમાન જે ભવિ કરે તે પોતાની ધીર અને શુદ્ધ
સત્તાનું અહિઠાણ (સ્થાનક) પામે એટલે પ્રભુજીની
શુદ્ધ સત્તા ધ્યાતો ભવિ પોતાની શુદ્ધ સત્તા
સ્થાનક પામે ॥ ૫ ॥

થિગતાથી ધીરતા વાધે, સાધક નિજ પ્રભુતા
સાધે ॥ લાલ ॥ અ૦ ॥ પ્રભુ ગુણને રંગે રમતા,
તે પામે અવિચલ સમતા ॥ લાલ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ:-શુદ્ધ સત્તામાં અતરસુદ્ધર્ત માત્ર ઉપયોગ
ધીર કરિયો તો તે સાદિઅનત શુદ્ધ સત્તામાં ધીરતા-
નું કારણ થાય છે જેમ ઘટ્ટના ધોજથી ઘટ્ટની વૃદ્ધિ
થાય ઘણી અગ્નિ અશથી મહા અગ્નિ પ્રગટ થાય તેમ
કર્મધોજથી કર્મની વૃદ્ધિ અને રાગ ધોજથી રાગની
વૃદ્ધિ, જ્ઞાન અંશથી જ્ઞાનની વૃદ્ધિ અને દર્શન અશથી

અર્થ:-તાહરી શુદ્ધ અને ધિર સત્તા તે સ્વપ્રમા
 વેજ દેદિપ્યમાન છે એટલે દીપતી દીપાયતી છે પણ
 અતિશય યોગે એટલે કોઈ પુદ્ગલ અનિશય રૂપ પર
 યોગે દીપતી નથી. ઘણી પર ભાવના યોગે છાની
 પણ રહેતી નથી જેમ જાકમા ઘણી જાતનો મમાલો
 નાખીય તેમા લૂણની ગ્વારાશ પર યોગે છાના રહેતી
 નથી પણ પોતાની વ્યક્તિ દેગ્રાદેજ છે તેમ પ્રમુખીની
 ધિર સત્તા પરયોગે પણ ડુબી રહેતી નથી તે સત્તા
 શુદ્ધાત્મ તત્ત્વમા લયલીન છે શુદ્ધાત્મ તત્ત્વથી સદા
 અમેદ છે જૂદી પડતી નથી ચેનનાદિક દ્રવ્યના
 અનંત લક્ષણની સ્થિરતા જોઈ અન્ય પુરુષ બ્રહ્માદિકની
 કરેલી નથી તેમ કોઈ શકરાદિક અન્ય પુરુષ ત્રિનાશ
 કરવા સમર્થ નથી ઘણી વિષ્ણુ આદિ અન્ય પુરુષ
 તમારી સત્તાને રાખી શકે તમ નથી પણ તમારી
 ધિર સત્તાના રક્ષક ગ્રાહક વ્યાપક અન કર્તા
 ભોક્તાદિ તમે પોતેજ છો એટલે કોઈની સત્તાના
 કોઈ અન્ય દ્રવ્ય ગ્રાહક વ્યાપક રક્ષક કર્તા ભોક્તા
 દિ નથી એમ સમ્યક્ પ્રકાર સત્તાની સ્થિરતા
 જાણવો ॥ ૪ ॥

સંગ્રહ નયથી જે અનાદિ, પણ એવંભૂતે

नमि नमि नमि नमि वीनवुं, सुगुणा स्वामी
जिणद नाथरे ॥ ज्ञेय सकल जाणग तुमे,
प्रभुजी ज्ञान जिणद नाथरे ॥ नमि० ॥ १ ॥

अर्थ:-छु निज शुद्ध गुण विरह आतुरताए
मोक्षाभिलाषी थई चारबार श्री सुगुणवान् स्वामी-
प्रभु नामा अगोभारमा तीथंकरने नाम स्थापना
द्रव्य अने भाव एम चारे निक्षेपे तथा द्रव्य क्षेत्र
काल अने भाव तथा मन वचन काया अने शुद्ध
उपयोग परिणामे नमस्कार करीने एटले पर द्रव्यमां
अहपणानु तथा माहरी बुद्धिनु अभिमान छोडी
अरज करू छु के प्रभुजी तमे तो अनत शुद्धात्म
गुण पर्यापना स्वामी छो तेथी परम पुरुष छो अने
स्वपर त्रीकालवर्ती अनत क्षेयना जाणग पासग
छो तेथी ज्ञान दर्शन रूप सूर्य छो ॥ १ ॥

वर्त्तमान ए जीवनी, एहवी परिणति केम
नाथरे ॥ जाणु हेय विभावने, पिण नवि छूटे
प्रेम नाथरे ॥ नमि० ॥ २ ॥

अर्थ:-हे नाथ । वर्त्तमान माहुरा सरखा जीवो-

દર્શન વૃદ્ધિ અને તેમજ ધીરતા ધીરતા અશ વધાર-
વાથી પરમ ધીરતા પામીએ. માટે આત્મશક્તિ વધે
અશુદ્ધતાના અશ નાશ કરવા અને શુદ્ધતાના અશથી
પૂર્ણ શુદ્ધતા વધારી પરમ શુદ્ધ ધીરતા પ્રગટ કરી
પરમ ધીરતાના અનત પરમાનંદ વિલાસી થવું ન
ઉપદેશ છે. એમજ મોક્ષાભિલાષી જીવ સાધકપણુ
આદરી પોતાની પરમ શુદ્ધ ધીરતાની પ્રભુતા સાથે
એમ જિનેશ્વરના પરમ શુદ્ધ ધીર ગુણોમા પોતાની
પરિણતિ રમાયવાવાલો અચિન્ત્ય શુદ્ધ ધીર સમતા
પામી પરમ મિદ્ધતા પામે ॥ ૬ ॥

નિજ તજે જેહ સુતેજા, જે સેવે ધરિ બહુ
હેજા લાલ ॥ અ૦ ॥ શુદ્ધાલબન જે પ્રભુ
ધ્યાને, તે દેવચંદ્ર પદ પાવે લાલ ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥

અર્થ - પ્રભુજી પોતાને તજે કરી પરમ તેજવત
છે પણ પ્રભુને જે બહુ હિતધારી પૂર્ણ પ્રેમ પ્રતિતે
સેવે અને શુદ્ધ આલબન પ્રભુને જે ધ્યાય તે દેવમા
ચંદ્રમા સમાન પરમાત્મ પદ પામે ॥ ૭ ॥

॥ અથ એકાદશમ શ્રી સ્વામી પ્રભુજિન સ્તવન ॥

રહો રહો રહો રહો ચાલહા ॥ ૫ દેશી ॥

नामि नामि नामि नामि वीनचुं, सुगुणा स्वामी
जिणद नाथरे ॥ ज्ञेय सकल जाणग तुमे,
प्रभुजी ज्ञान जिणद नाथरे ॥ नमि० ॥ १ ॥

अर्थ:-छु निज शुद्ध गुण विरह आतुरताए
मोक्षाभिलाषी थई चारचार श्री सुगुणवान् स्वामी-
प्रभु नामा अगीभारमा तीथेकरने नाम स्थापना
द्रव्य अने भाष एम चारे निक्षेपे तथा द्रव्य क्षेत्र
काल अने भाष तथा मन वचन काया अने शुद्ध,
उपयोग परिणामे नमस्कार करीने णटले पर द्रव्यमां
अहपणानु तथा मादरी युद्धिनु अभिमान छोडी
अरज करू छु के प्रभुजी तमे तो अनंत शुद्धान्न
गुण पर्यायना स्वामी छो तेथी परम पुण्य छो ज्ञे
स्वपर श्रीकालवर्ती अनंत क्षेयना जाणग पावग
छो तेथी ज्ञान दर्शन रूप सूर्य छो ॥ १ ॥

वर्तमान ए जीवनी, एहवी परिणि नम
नाथरे ॥ जाणु हेय विभावने, पिण नदिदुर्ग
प्रेम नाथरे ॥ नमि० ॥ २ ॥

अर्थ:-हे नाथ ! वर्तमान माताका नमस्कार

जी एहयो परिणति केम ? हुं जाणं हुं के विभाव
 प्रदा अयाय, दुःखदाता, भवभ्रमए अने परतत्रता
 धधारनार अने ज्ञान दर्शनादि अन आत्म गुणोनी
 दारणा करनार माटे हेय-तजवा लायक छे छता
 पण ए उपरधी प्रेम केम दृढतः नया ? ॥ २ ॥

पर परिणति रस रंगता, पर ग्राहकता
 भव नाथरे ॥ पर करता पर भोगता, इयो
 थयो एह स्वभाव नाथरे ॥ नमि० ॥ ३ ॥

अर्थ - अधिर परतत्र अने जगत् जीवोनी एठ
 आपणी ईच्छाए बर्त्त पण नहीं, आपणी ईच्छाए
 रहे पण नहीं बली अनेक प्रकारे चपलता कराव
 नारी एहयो निंदवा लायक पुदुगल परिणतिमा
 चित्त रीकें छे रस लागे छे बली ते परपरिणतिने
 ग्रहण करवाना बली ते माहे चि ते व्यापवानो
 तथा तेने समग्र करवानो तथा तेने भोगववानो
 तथा तेने निपजाववा आदि हमारो भाव केम थयो
 अन केम थाय छे ? ॥ ३ ॥

विषय कषाय अशुद्धता, न घटे ए

धार नाथरे । तौ पण वळू तेहने, किम तरिए
ससार नाथरे ॥ नमि० ॥ ४ ॥

अर्थ:-वली विपयो अने कपायो आत्म कंगले.
आत्म गुणोने अशुद्ध करवायाला ते माहने कंगले.
मात्र आदरवा न घटे तो शु सुख जाणा आदरवा.
वली क्यार ए दु:ख देना नथी के आदरवा.
ए आदरवा न घटे ए निरधार छे तो एद नाना
सखा तेने ईच्छे छे तो ससारधी कंग नमि० ॥ ४ ॥

मिथ्या अविरति प्रमुखने, निज्जा ज्ञान
दोष नाथरे ॥ नंदू गरहू वली कंगले. एद ने
पामे सतोप नाथर ॥ नमि० ॥ ५ ॥

अर्थ -वली अज्ञान मिथ्या कंगले. प्रमाद
कपाय अने पुद्गल योग ते निज्जा कंगले. दु:ख
दाता जाणु छु तेथी तेने ई ई कंगले. एद ने
समझे विदोषे नंदू छु एद कंगले. एद ने
दाई परिणामो राखी कंगले. एद ने
भूल ते ॥ ५ ॥

अतरंग पर राम्या, टुलुने किने उदर

નાથરે ॥ આણ આરાધન વિના, કેમ ગુણ
પ્રાપ્તિ થાય ના ૪ ॥ નામિ૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ - એ આદિ અનેક પ્રકારનું અંતરંગ પર
રમણ ને કયા પ્રકાર ટલશે ? અને ૪ અંતરંગ પર
રમણ જે ન હોયે તે તાત્કાલ આજ્ઞા અને મોક્ષમાર્ગનો
આરાધક ન થાય અને આણ આરાધન વિના જ્ઞાના
દિક શુદ્ધાવસ્થા ગુણોનો સિદ્ધિ કેમ થાય ? ॥ ૬ ॥

હવે જિન વચન પ્રસંગથી, જાણી સાધક
નીતિ નાથરે ॥ શુદ્ધ સાધ્ય શીવણે, કરિય
સાધન રાતિ નાથરે ॥ ન૦ ॥ ૭ ॥

અર્થ - હવે પ્રમુખવચન પ્રસંગ થયો તેથી સાધકના
નીતિ કે૦ ન્યાય જાણ્યો તેથી શુદ્ધ સાધ્ય રૂચિપણે
સાધનરીતિ પ્રવર્તિત પડેલે જ્ઞાન ગુણે કરીને શુદ્ધ
સાધ્ય જાણી, દર્શનગુણે કરીને શુદ્ધ સાધ્ય નિદેશ્ય
કરિય - દેશી, ચરણગુણે કરી શુદ્ધ સાધ્ય આચરણ
સેવી અને ધીયગુણે કરીને શુદ્ધ સાધકનામાં બલ
કોરવી, પ્રીતી, શુદ્ધ સાધ્યમાં અને શુદ્ધ સાધ્ય
દર્શનનારમણ કરાણ, સકલ પર કામના

शुद्ध साध्य सिद्ध करवाना कामी थीए, सुखनी
आशा अने श्वास शुद्ध साध्य सिद्धिमाज राखीए,
शुद्ध साध्य सिद्धि बिना सुख नथी एम प्रनित्त
करीए, शुद्ध साध्य सिवाय अन्य वस्तुथी प्रेम छोडी
शुद्ध साध्यमाज प्रेम राखीए, बुद्धि मन वचन काया
ए सर्वे शुद्ध साध्य सिद्ध करवामा राखीए घापरीए
एम अतरंग अन्क परपद रमण छे तं छोडी शुद्ध
साध्य माह रगे चित्त रमावीए तांज ए अनादि
कालना दुष्ट विभाव शत्रु नाश पामे कावे भगोसे
सहज शत्रु पण पाछो हठतो नथी तो अनादि
कालना मोह शत्रु सहजे केम पाछो हठे ? तो वि
भाव नाश करवामा पूरे पूरु पुरुष पराक्रम फोरवीए
पण पोतानु पराक्रम शत्रुओना तावे करिणें स्त्री
अन विभाव नाश करवामाज घापरिए तो कर्म
शत्रुथी जय वरिए ॥ ७ ॥

भावन रमण प्रभु गुणे, योग गुणी ^{१०}आ-
धीन नाथरे ॥ राग ते जिन गुण रगमें, प्रभु
दीठा रति पीन नाथरे ॥ नमि० ॥ ८ ॥ ^{१०}

अर्थ - परद्रव्यनी भावना छोडी प्रभुना शुद्ध

આત્મતા પલટાવતા, પ્રગટે સંવર રૂપ
નાથરે ॥ સ્વસ્વરૂપ રસી કરે, પુરણાનંદ અનૂપ
નાથરે ॥ નામિ૦ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ.-પર પરિણતિમા આત્મતા માની છે તે
ભેદજ્ઞાને સ્વપર લક્ષણ ભિન્ન જાણી સ્વદ્રવ્યાદિકમા
આત્મતા માનિય સ્વદ્રવ્યાદિકમા કારણ કારક
કાર્ય જાણવે માનવે આદરવે આશ્રય નાશ થઈ
સંવર રૂપ પ્રગટે જે જીવ શુદ્ધ સિદ્ધ મમ સ્વરૂપ
રસીયો થયો તે સ્વરૂપ રસી પૂર્ણ અનત અનુભવ
આનંદ પ્રગટ કરે ॥ ૧૧ ॥

વિષય કપાય હર ટલે, અમૃત થાયે એમ
નાથરે ॥ જે પ્રસિદ્ધ રુચા હુવે, તો પ્રભુ સેવા
ધરી પ્રેમ નાથરે ॥ નામિ૦ ॥ ૧૨ ॥

અર્થ.-૭મ વિષય કપાય રૂપ હર કે૦ જેમ ટલી
અમૃત થાય અથવા વિષય રૂપાય રૂપ હર કે૦
૯મ-ટેલ ટલી સંવર રૂપ અમૃત પ્રગટ થય જે
પ્રસિદ્ધપણે શુદ્ધ સાધ્ય સિદ્ધ કરવા રુચિવત્ત હોય
તે તીર્થકરોની આજ્ઞા સેવવામા પ્રેમ પ્રતાપ રાણે. ૧૨

કારણ રંગી કાર્યને, સાધે અવસર પામી
નાથરે ॥ દેવચંદ્ર જિનરાજની, સેવા શિવસુખ
ધામ નાથરે ॥ નમિ૦ ॥ ૧૩ ॥

અર્થ:-આત્મ સિદ્ધિનાં કારણ પરમેશ્વરના વચ-
નમાં જેને રંગ લાગ્યો તે અવસર પામી અવશ્ય કાર્ય
સિદ્ધ કરે દેવોમાં ચંદ્રમા મમાન દેવાધિદેવ સ્વામી-
પ્રમુખી આણાનુ સેવન તે શિવસુખનુ સ્થાન રૂ છે । ૧૩ ।

॥ સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ દ્વાદશમ શ્રી મુનિસુવ્રત જિન સ્તવન ॥

॥ નમણી સ્વમણી ને મન ગમણો ॥ એ દેશો ॥

દિઠો દરિશણ શ્રી પ્રભુર્જીનો, સાચે રાગે
મનસું મીનો જસુ રાગે નિરાગી થાયે, તેહની
ભક્તિ કોને ન સુઝાયે ॥ ૧ ॥

અર્થ-કેવલજ્ઞાન દર્શનાદિ અનત લક્ષ્મીવત
અનત શુદ્ધ પ્રભુતાના ધણી મુનિસુવ્રત સ્વામી નામા
વારમાતીર્થકરનુ દર્શન દિદુકે ० પ્રભુએ જીવાદિ નવ
પદ્ધતિ અનેક શુદ્ધ તત્વો દર્શાવ્યા છે તે જેને દર્શ્યા
રૂપા પ્રતીત થઈ તેને દર્શન થયું કહીયે એ દર્શન
જેને થયું તે પ્રભુ ગુણોમા સાચા રાગે મનથી મીનો
જેને રાગે ધીતરાગ પદ પામીયે તેની ભક્તિ કોને ન
ગમે ! અજણત્ સુજ્ઞ પુરુષોને તો પ્રભુ આણા ભક્તિ
ગમેજ પણ પ્રભુ આજ્ઞાના ફલથી જે અજાણ છે તે તા
મૂઢપણામા જ મુઠ્ઠાઈ રહ્યાં હોયતઃ “નાણાઈસુ ગુણેસુ
અરિહતાઈસુ ધમ્મ સ્ત્રવેસુ ॥ ધમ્મોવગરણ સાહમ્મી
એસુ ધમ્મહ જોય ગુણ રાગો ॥ સો સુપસહો રાગો
ધમ્મ સયોગ કારણો ગુણદો ॥ પઠમ કાયવ્વો સો,
પત્ત ગુણે સ્વર્ણ ત સુઘ્વ ” ॥ ૧ ॥

वर्त्तनारे लाल, सवि जाणे असहायरे ॥ सा०

॥ प्र० ॥ ३ ॥

अर्थ-ज्ञानना अविभागी छती पर्यायमाथी कोई पर्याय कोई काले पण नाश थाय नहीं अने तेज अविभागी छती पर्यायो छतीपणे रहिने सामर्थ्यपणे आवे ते पण अछतीपणे धता नथी एटले छतीपणानो नाश नथी, मात्र तिरा अने आवीर्भाव धया जाय ज्योनी नवे नवे समय नवि नवि वर्त्तना थाय ते अन्य द्रव्यनी सहाय बिना अने प्रयासबिना जणाय देताय ॥ ३ ॥

धर्मादिक सहु द्रव्यनारे लाल, प्राप्त भणी सहकार रे ॥ साहि० ॥ रसनादिक गुण वर्त्त-
तार लाल, निज क्षेत्रे ते धाररे ॥ सा० ॥ प्र० ॥ ४ ॥

अर्थ-धर्मादिक अजीव द्रव्य प्राप्त पयाने सहायकारी छे एटले धर्मास्तिकायना जे प्रदेशमा गति परिणामी जीव पुद्गल आवी प्राप्त थाय तेने ज ते गतिसहाय आपे, अधर्मास्तिकायना जे प्रदेशमा स्थिति परिणामी जीव पुद्गल आवी प्राप्त थय तेने ज ते स्थिर सहाय आपे, आकाशना जे प्रदेशमा

जीव पुद्गल, आची प्राप्त थाय मले तेनेज ते अव-
काशदान आपे पण अन्य प्रदेशो रह्याने आपे नही,
बली पार अश स्निग्ध के रक्ष व्यक्तिमा जे पुद्गल
परमाणु हाय त तेज क्षेत्रमा तेथी वे अश न्यून
के अधिक स्निग्ध रक्ष गुण व्यक्तिवाला अन्य
पुद्गल परमाणु आची प्राप्त थाय ता तेनी साथे त
मले पण अन्य आकाश क्षेत्रे रहेला स्निग्ध के रक्ष
वे अश न्यून अधिक व्यक्तिवाला पुद्गल परमाणु
अगर स्वध साथे मले नहि अने कार्मणादि वर्गणा
जीव प्रयोगे परिणमेनी जे आकाश क्षेत्रमा होय त
त आकाश प्रदेशमा रहेला अन्य वर्गणा साथे मले
ए प्रमाणे धर्मात्मिकायादि चारे अजीव द्रव्यने अन्य
प्रदेशे रहलाने चलायतु, थीर राखतु, अवकाश
आपतु, के मततु यतु नही, चतु तथा मन विना
रसनादिक चार इंद्रियोने व्यजनायग्रह छे एटले
स्वादवाली यस्तु जीव प्रदेशने मले अने स्पर्शवाली
यस्तु स्वचाने मले अने गंधना पुद्गल नाशीका
अदर घ्राणाइंद्रियने मले-स्पर्श अने शब्दने पुद्गल
श्रोतइंद्रियरूप पहदाने मले-स्पर्श तोज तेना बोध
था , ए पांचे इंद्रियो कूर क्षेत्र विषयी करी हें पण

रसनादिके चार इंद्रियोने तो ते विषयोना पुढुगल
 स्वक्षेत्रमां आची मंले तेनेज स्पर्श छे अने चक्षु
 इंद्रियेने तो पुढुगल पदार्थे ऊपर पडेलु सूर्यादिनु
 उद्योत किरण परावर्त्तन थई चक्षुमा आवे त्यारे
 बोध थाय छे तेथी तेने व्यंजनावग्रह कळो नथी
 पण उद्योत किरण वस्तु ऊपर पडी परावर्त्तन थई
 आत्मना आख्या चिना तेनो बोध थतो नथी अने
 प्रभुजीना केवलज्ञानमां तो क्षेत्रे काले दूर निकटना
 पण रूपी अरूपी सर्वे पदार्थनो समताले बोध
 थाय छे ॥ ४ ॥

जाणग अभिलाषी नहिरै लाल, नवि
 प्रतिधिबे ज्ञेयरे ॥ सा० ॥ कारक शक्ते जाण-
 बुरे लाल, भाव अनत अमेयरे ॥ सा० ॥
 प्रभु० ॥ ५ ॥

अर्थ:-प्रभु परब्रह्मने जाणवना अभिलाषी
 नथी थने अन्य ज्ञेयोलु प्रतिधिबे पण पोतानी जाय-
 कतामां पडतु नथी पण जीवमा अनत गुणोना
 कारक चक्र आप आपणा कार्यपणे दर समय फरे
 छे तेमां ज्ञान कारक चक्रमा नवा नवा समयनी

સાર માનેલો છે પણ મોહરો જ્ઞાયકોતો મોહરો દ્રવ્ય
 ક્ષેત્ર કાલ અને આવમા તત્ત્વ જોષી સતોષ અને
 તૂસો ચાલી ધાય તો તે સમતા રસ અનુભવે તે તો
 સુમતિ જિન સ્વામીએ સુમતિ સેવયા આદરથાની
 પતારી તેમા વ્યાપે તોજ વને ॥ ૭ ॥

વાધકતા પલટાવવારે લાલ, નાથ ભક્તિ
 આધારે ॥ સાં પ્રમુ ગુણ રંગી ચેતનારે લાલ,
 પહીજ જીવન સારે ॥ સાં ॥ પ્રં ॥ ૮ ॥

અર્થ - હમારી અનાદિની વાધક ભાવે પરિણ
 મેલી આત્મ પરિણતિને પલટાવી સાધક ભાવમા
 સાધવા તુમ સરસા પ્રમુનાવતનો આણા સેવેથી
 એજ હમારે પરમ પુષ્ટ આધાર છે એ માટે ચેતના
 પ્રમુ ગુણ રંગી કરથી એજ આ વાતનુ જીવન અને
 સાર છે ॥ ૮ ॥

વ્યવહાર સાત નયે કરી કરે તે કહીયે

(૧) ચીતરાગના ગુણોનો રાગ અને ચીતરાગની
આજ્ઞા સેવવાની રુચિ તે નૈગમ નયે ભક્તિ કહીયે ।

(૨) જ્યારે ભવ્ય જીવ છેલ્લું યથાપ્રવૃત્તિકરણ
કરે ત્યારે સમ્રત નયે ભક્તિ કહીયે. ૭ કરણમા
મત્તાપણે જિન પ્રરૂપિત તત્ત્વનો અભિલાષી જીવ છે ।

(૩) જિન વચ્ચનમા જે આચાર ક્રિયા અનુષ્ઠાન
સેવ્યાનું કદા તે, વિષ ગરલ અને અન્યોન્ય અનુષ્ઠાન
સ્વામી મોક્ષાર્થી જીવ મેદજાનાદિ શ્રુત વાચના,
પૃચ્છના, પરિચદના, અનુપ્રેક્ષા,, ધર્મકથા તથા ચિ
નપ વૈષાધચ્ચાદિ આત્મ શુદ્ધિનાને તદુદ્દેશુ ક્રિયા અને
શુક્લધ્યાન રૂપ અમૃત ક્રિયા વિધિને સેવે તે વ્યવ-
હાર નયે ભક્તિ કહીયે ॥ ૨ ॥

सुख पामे नहिँ अने दुःखी रहे पण जेने शिवगती
 छे० शिव चाल छे एहवा जिनयर देवनी आज्ञा
 सेववी ते परम दुर्लभ ने पण पर परिणतिने जे रुद्धो
 रीते त्यागे—दूर करे तेने ए सेवा सुलभ छे जे
 जीव सत्तावल प्रकारे अथवा तो अनेक प्रकारे आ
 अव तजी सवरयत थाय तेन पुण्य जिन आज्ञामा
 परम लीन भई पुष्टपणे जिन आज्ञा सेवे, अनेक प्रकारे
 आश्रय कछो पण ते परबस्तुना राग रूप एक अशुद्ध
 उपयोगमाँज समाप छे अने द्वेष ते तो राग होय
 तोज उपजे उक्तच "पर वन्य रड बड्ढर्मा विरड
 मुँवेई अठ कम्मेहिँ, एसो जिण उयणसो, समामड
 पध मौलवस्म " ॥ १ ॥

वीतराग गुण राग भाक्ति रुची नेगमे
 होलाल ॥ भ० ॥ यथाप्रवृत्ति भव्य जाँव नय
 समझ रमे हो लाल० ॥ नय ॥ अमृत क्रिया
 विधि युक्त वचन, आचारपी होलाल ॥ वचन० ॥
 मोक्षार्थी जन भाक्ति करे व्यवहारपी हो-
 लाल० ॥ करे० ॥ २॥

प्रवहार सात नये करी कर ते महिण द्विये ।

(१) योत्तरागना गुणोनी राग अने पातरागनी
आज्ञा मेवचानी रुचि ते नैगम नये भक्ति कहीण ।

(२) ज्यारे अन्य जीव छेल्लु यथाप्रवृत्तिकरण
करे त्यारे सग्रह नये भक्ति कहीण. ए करणमा
भक्तापणे जिन प्ररूपित तत्त्वनो अभिलाषी जीव छे ।

(३) जिन चचनमां जे आचार जिया अनुष्ठान
मेवयानुं कर ते, विष गरल अने अन्योन्य अनुष्ठान
स्वागी मोक्षार्थी जीव भेदज्ञानादि श्रुत वाचना,
पृच्छना, परिग्रहना, अनुप्रेक्षा, धर्मकथा तथा वि-
नय वैषाद्यक्यादि भास्म शुद्धनामे तदुद्देशु क्रिया अने
शुक्लध्यान रूप अमृत क्रिया विधिने सेवे ते, व्य-
हार नये भक्ति कहीण ॥ २ ॥

गुण प्राग्भावी काये तणे कारणपणे हो
लाल ॥ तणे० ॥ स्तत्रिय परिणाम ते ऋजु-
मूत्रे भणे हो लाल ॥ ते ऋजु० ॥ जे गुण
प्रगट थयो निज निज कारज कर हो लाल
के ॥ निज० ॥ साधक भावे युक्तत शब्द नये
ते धरे हो ला ॥ शब्द० ॥ ६ ॥

અર્થ:-(૪) જ્ઞાનાદિ અનંત આત્મ ગુણો શુદ્ધ પ્રગટ કરવા રૂપ કાર્યનો પરિણામો થયો જાવ તે મુખ્ય શુદ્ધ જ્ઞાન દર્શન ચરણાદિના પરિણામ કરે તે ક્રમસૂત્ર નયે ભક્તિ કહીએ (૫) જ્ઞાનાદિક શુદ્ધાત્મ ગુણ જે જે અહો પ્રગટ થઈ આપ આપણુ કાર્ય શુદ્ધ પ્રગટપણે કરવા લાગે અને સર્વ ગુણો પૂર્ણ પ્રગટ કરવાનો સાધક ભાવ આદરે તે શબ્દ નયે સેવા ભક્તિ કહીય ॥ ૩ ॥

પેતે ગુણ પર્યાય પ્રગટપણે કાર્યતા હો લાલ ॥ પ્ર૦ ॥ ઉણે થાયે જાવ તાવ સામિ-
રૂઢતા હો લાલ ॥ તાવ૦ ॥ સંપૂરણ નિજ
ભાવ સ્વકાર્ય કીજતે હો લાલ ॥ સ્વ૦ ॥
શુદ્ધાત્મ નિજ રૂપ તણે રસ લીજતે હો
લાલ ॥ ત૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ -(૬) કેવલજ્ઞાન કેવલદર્શન યથાહ્યાત્ પારિશ્ર અને પરમ અચલ ઊર્ચગુણા અને પર્યાયો પ્રગટપણે આપઆપણુ કાર્ય કરે એ ત્યાથીજ ઝ્યાસુધી અવ્યાયાવ અક્ષયસ્થિતિ અટલઅવગાહના અને અ શુરુલણુ એ ચાર ગુણોના અશા અઘાતો કર્મ વંદો

જ્યાંસુધી પૂર્ણ પ્રગટ કરવા નથી ત્યાંસુધી સમભિ-
 રુદ નયે સેવા કહિયે (૭) શૈલેસી કરણના છેલ્લા
 સમય આવે ગુણોના સર્વ અંશ પ્રગટ નિર્મલ કરવા
 અને તે સુરઘ ઘાઠ ગુણ ગિવાય અનતા ગુણોના
 પૂર્ણ અશ પ્રગટ થયા અને તે સર્વે ગુણો આપઆપણ
 કાર્ય પૂર્ણ પર્યાયે પૂર્ણ પદે કરવા લાગ્યા ત્યારે એવ
 નૂત નયે સેવા થઈ પંડલે ચીદમા ગુણઠાણાના ચરમ
 રસમે પ્વંભૂતનયે સેવા જાણવી એ જ્ઞાન કે પૂર્ણ
 આત્મ શુદ્ધ પર્યાયનો લાભ લે છે ત્યાં પ્વંભૂતનયે
 સેવા થઈ જાણવી મેધાનુ ફલ સેવા સાથે મલેજ
 છે પણ કાલાતરના ગાયદો નથી કોઈ કાલે ય-મેધાનુ
 ફલ તો તે ભવે અથવા ભણતરે પણ પાતે ને તેન
 કહીયે એ શુભ ઉપયોગવને શુભ કર્મદલ થયાપ તે
 અનુક્રમે ઉદય આવે પણ અહીંયા તો શુદ્ધતાની ગત
 છે અને શુદ્ધતામા આત્મગુણ પ્રગટ થયાનો આનંદ
 ત તા તરતકારા આવે છે અને જ્યા ગુણઠાણાનુ
 કારણ થાય છે. જેમ સૂર્ય ઊગ્યો કે તેજ ધમ્વતે ધ્રુવ
 કાર નાઠો અને ઉદ્યોત થયો તના આનંદ તેજ ધમ્વત
 આપ્યો તેમ અહીંયા અશુદ્ધતા નાઠા અને શુદ્ધતા
 પ્રગટ થઈ ને અશુદ્ધતાનુ દુઃખ ગયુ અને શુદ્ધતાના

गुण एकत्वे थाय स्वगुण प्राग्भावता हो लाल
स्वगुण० ॥

देवचंद्र जिनचंद्र सेवा मांहि रहो हो लाल ॥
सेवा० ॥

अव्याबाध अगाध आत्म सुख नम्रहो हो
लाल ॥ आ० ॥ ७ ॥

अर्थ.-तेम प्रभुर्था पवित्र राग ते आत्वर पूर्ण
बीतरागता प्रगट कर, प्रभुना निर्मल गुणनु एकत्र
द्वयान करपा मे परिणति आत्मगुणभी एकन, प.मी
पूर्ण गुण प्रगटे एम देवोमा चंद्रमा समान एवा
शिखगति साद्वेषनो मेघामा रत्न आत्मिक प्रनत
अव्याबाध अगाध सुरने सादिप्रनतकाल सुधा
भोगवा-रारो ॥ ७ ॥ सपूर्ण ॥,,

॥ अथ पंचदशम श्री आम्नाभाजन स्तवन ॥

॥ मन मातु अमारु वउ गुणे ॥ ए देजो ॥

करो साचा रग जिनेश्वरू, ससार विरग
सदू अन्यरे ॥ सुरपति नरपाति सपदा, ते तो

દુરંગધી કદન્નરે ॥ કરો ॥ ૧ ॥

અર્થ:-હે ! શાશ્વત સુખ અભિલાષી મન્યો ! તમો આસ્તાગ સ્વામીના વચને અને આસ્તાગ સ્વામીના ગુણોમાં સાચો રંગ કરો સસાર વિરંગ કે. સસારના અનેક પ્રકારના જે ધન ધિપય સન્માન આયુષ્ય કુટુબ્યાદિ તેમા મિથ્યા દશાણ રંગ લાગે છે પળ તે સર્વે ધિપરિત રંગ છે અને આત્મક્ષેત્રથી ન્યા રો વિનાશીક ભય ભરેલો પરંત્ર પૂર્વાપર ક્લેશ યુક્ત છે દેવોના પતિ હૈંદ્રો અને મનુષ્યોના પતિ, ધનો રાજાઝ આદિનો સપદા જે અશ્વ ગજ સ્ત્રી આદિ તે તો જગત્ જીવની ણ્વ, દુર્ગંધીઋ અને સહેલાં અનાજ જેથી, વિઘ્નહલતા કરાવનાર, પાપકારી, દીનતા યુક્ત છે પણ તેમા મોહ મદિરાની કાકે અણધુધ ધયા જીવોને સુગ્ધ જણાય છે પણ પરમાર્થ તે રોગ અને રોગના ઉપચાર છે ॥ ૧ ॥

જિન આસ્તાગ ગુણ રસ રમી, ચલ વિધે
વિકાર વિરૂપ રે ॥

વિળ સમક્તિ મતે અભિલસે, જિળે વાસ્યો

अर्थ - ज्ञानगुणना अविभागी छती पर्याय रूप
करणे चधतो चधतो अने नयो नयो ज्ञान गुण नि
मेल प्रगट थाय तेम दर्शने चरणादि सर्वे गुणोना
छती पर्याय रूप करणे दर्शन चरुणादिक गुणो पूर्ण
पर्याये निमेल प्रगटे अने संतागते ज्ञानावरण
दर्शनावरण अने मोहनीय आदिना रम (अनुभाग)
अन स्थिति दल सहित वेदे अने प्रदेश उदयथी
सकसण करो निर्भरा करे अने अज्ञान मिथ्यात्व
कषाय तथा जन्म मरण भय शोकादिनो सेद
टाळे ॥ ६ ॥

सहज स्वरूप प्रकाशार्थी, थाय, पूर्णानंद
विलासरे ॥ देवचंद्र जिनराजनी, करज्यो सेवा
सुख घामरे ॥ करो ॥ ७ ॥

अर्थ - सहज शुद्धात्म स्वरूप प्रकाश धर्माधी
स्वतंत्र आत्यंतिक पूर्णानंद विलास प्रगट थाय माटे
देवचंद्र मुनि केहे छे जिनराजनी सेवामा रही शुद्ध
आत्म सत्ताभूमिमा स्वतंत्र सुखे घास करज्यो ॥ ७ ॥
॥ ॥ ॥ संपूर्ण ॥

પરાલમ્બન તજી શુદ્ધ સાધ્ય ચાલવને છેક ચલગી
 ઘટલે પ્રભુનો આચા ચાલંબનમા પૂણ ટકી તેથી નિજ
 પરિણતિ નિજ જ્ઞાનાદિક શુદ્ધ સ્વાભાવિક આનંદસા
 મગ્ન થઈ- રમવા લાગી રહી ॥ ૨ ॥

ત્યાગીને સવિ પર પરિણતિ રસ રીંછ જો,
 જાગી છે નિજ આત્મ અનુભવ ઈષ્ટતારે લો ॥
 સહજે છુટી આશ્રવ ભાવની ચાલજો, જાલમ
 ઇ પ્રગટી સંવર શિષ્ટતારે લો ॥ જ૦ ॥ ૩ ॥

અર્થ:-પુરુષલ પરિણતિ રસ રીંછ ત્યાગીને આ-
 ત્મ ગુણ અનુભવ અભ્યાસમાં ઈષ્ટગુણ જાગ્યુ તેથી
 સહજે અનાદિની આશ્રવ ભાવની ચાલ-દેવ હતી
 તે છુટી ઇથી મહા જોરાધર સંવર ભાવનો શિષ્ટતા
 કે૦ ઉત્તમ ચાલ પ્રગટ થઈ ॥ ૩ ॥

વધના હેતુ જે છે પાપ સ્થાનજો, તે પ્રભુ
 ભગતે પામ્યા પુષ્ટ પ્રશસ્તતારે લોલ ॥ ધ્યેય
 ગુણે વલગ્યો પૂરણ ઉપયોગ જો, તેહથી પામે
 ધ્યાતા ધ્યેય સમસ્તતારે લોલ ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥

अर्थः—यद्य हेतु जे जे पापना स्थानक हतां ते प्रभु भक्तिप पलटी शुद्धात्म पुष्ट प्रशस्तपणे थयां ते नीचे प्रमाणे—

- (१) प्राणातिपातपणे जे परिणाम हतो ते पलटी द्रव्य भाव दया परिणामे परिणम्यो
- (२) अनृत वचन परिणाम हतो ते सत्य अमृत या परिणामे परिणम्यो
- (३) अदत्त ग्रहणपणे परिणाम ते शुद्धात्म तत्त्व ग्राहकपणे परिणम्यो.
- (४) पुद्गल द्रव्य गुण पर्याय मथन रूप कृशिल परिणाम ते स्वगुण पर्याय समाधि कामी सहजानंद रमणी थयो
- (५) पर ग्रहण रूप परिग्रह परिणाम ते शुद्ध स्वगुण पर्याय ग्राही थयो
- (६) क्रोध परिणाम पलटी परम क्षमा रूप थयो
- (७) मान परिणाम मृदुता रूप थयो.
- (८) माया परिणाम आर्यव रूप थयो.
- (९) लोभ परिणाम मुक्ति सतोष रूप थयो
- (१०) राग परिणाम धीतरागता रूप थयो.
- (११) द्वेष परिणाम अद्वेष रूप थयो

(१२) क्लेश परिणाम अक्लृप्त समाधि रूप थयो
 (१३) अभ्याख्यान परिणाम सुभाषित थयो
 (१४) पशुन्य परिणाम मिथ्यात्वादिक दुर्गुणोना
 छिद्र मर्म जाणवा देखाडवाचोलो थयो

(१५) परपरिणतिमा रति अरति परिणाम हतो
 ते विरति निवृत्ति रूप थयो.

(१६) पर जीवना अपवाद बोलवा रूप परिणाम
 हतो ते विभाव अपवाद बोलवा रूप परि-
 णाम थयो

(१७) माया मृपा परिणाम-ते अमाय सत्य रूप
 थयो.

(१८) मिथ्यात्व, व्यर्थ परिणाम हतो-ते सम्य-
 कत्व निश्चय परिणाम थयो.

एव अद्वारे पाप स्थानक पलटी निस्पाप अर्थ
 स्थानी थया अशुद्ध उपयोग निर्मल थई अनंत गुण
 पञ्चमयी सहज शुद्धात्मे ध्येयमा पूर्ण अखण्डपदे
 लाग्यो-धिर थयो तेथी श्याता ध्येयनी पूर्ण समाधि
 पाव्यो ॥४॥

जे अति दुस्तर जळधि समो संसारजो,
 ते गोपद सम कीधो प्रभु अवलबनेरे लोल ॥

जिन आलंबणी निरालंबता पामे जो, तेणे
हम रमशुं निज गुण शुध नंदनवनेरे
लोल ॥ ज० ॥ ५ ॥

अर्थ-संसार समुद्र तरबो अति दुस्तर हतो
ते जेम गायना पगलायी पृथ्वी उपर पडेला खाड
मा भरायेलु पाणी सहजे उलघी जवाय तेम ते
भवसमुद्र प्रभु आलबने तरबो अति सुगम थपो
एम प्रभुना आलबने जे वर्से ते निराकषपणु पामे
एटले ते पुरुषने कोई अन्य पुरुष के अन्य वस्तुनु
आलबन लेवानी कदापी जरूर रहे महीं ते माटे
हमे प्रभु अबलबने निरालंबता पामी निज शुद्ध
गुण नंदनवनमां आनदे रमीशु ॥ ५ ॥

साध्यादि निज प्रभुताने एकत्वजो, क्षा-
यक भावे थाये निज रत्नत्रयीरे लोळ ॥
प्रत्याहारी धारे धारणा शुद्ध जो, तत्त्वानदी
पूर्ण समाधि लय मईरे लोल ॥ ज० ॥ ६ ॥

अर्थ-शुद्ध साध्य आदि निज प्रभुतामां एक-
त्व परिणामे रमे एटले शुद्ध साध्य जाणी सिद्धि

પુદ્ગલ આશા રાગી અનેગ, તસુ પાતે
કુળ સ્વાયે ફેરો ॥ જસુ ભગતે નિર્ભય પદ
લહિય, તેહનો સેવામાં ધિર રહિયે ॥ ૨ ॥

અર્થ:-જે દેવપણા ધિના દેવ અને શુરૂષણા વિના
શુરૂ કહેવાય છે અને પુદ્ગલ પરિણતિનાં ખોત્વારી
પૃથા અન્ય જીવોની અને પુદ્ગલ પરિણતિની આશા
રાખે છે તો તે ખોત્વારી પામે ખોત માંગનારા તેનો
પામે શ્રેયશા ધારને ? કયું સુખ ? અને કયો ગુણ લેવા
ફેરા છાઈ ? જેની ભક્તિય નિર્ભય નિરાકુલ શુદ્ધ
સ્વતંત્ર શિવ પદ, પામાય તેજ, ચીતરાગની આજ્ઞા
સેવામાં ધિર રહિય તેમની આજ્ઞા અને સેવાર્થ
ચલાયમાન થઈ બહિરાતેન ભાવમાં ન જાઈ ॥ ૨ ॥

રાગી સેવકથી જે રાંચે, બાહ્ય ભક્તિ દેહી
ને માંચે ॥ જસુ ગુણ ફેલે તૃણા આંચે, તેહનો
સુજસ ચતુર કિમ વાંચે ॥ ૩ ॥

અર્થ:-રાગી છતાં દેવ તથા ગુરુ કહેવાતા
ગ્રહણા દેવ તથા ગુરુ પોતાના સેવકોની બાહ્ય ભક્તિ
દેહીને તેડ ઉપર છુટી થાય છે, માંચે છે, મગ્ન થાય

ઇ પણ તે કહેવાતા દેવ તથા ગુરૂના જ્ઞાનાદિ
 જ્ઞાત્યાદિ ગુણ રૂપ ધન તે ભોગ તૃષ્ણાઆને દાણે
 છે તેનો જલ ચતુર પુરુષો કેમ થાશે ? જે પોનેજ
 આત્મ ધન હીન છે તે ધીજા અન્ય પુરુષોને આત્મ
 ધને ધનવત કેમ કરી શકે ? અર્થાત્ નજ કરી શક
 માટે માહરે તો અર્ચિત્ય આત્મીક ધનનો ઢાતાર
 પ્રભુ તુજ પક છે ॥ ૩ ॥

अंतरंगं कालिमल सवि कपे ॥ ५ ॥

अर्थ:-एहवा देवनी भक्ति भव भयनी कापवा-
वाली छे निश्चयधी प्रभु कोई अन्य द्रव्यने गुण
दोष करता नथी पण व्यवहार नयथी शुद्ध नये
देशना आपी अनेक भवि जीवोने ससार समुद्रधी
पार उतारे छे अने सम्पक्ज्ञान दर्शन चारित्र आपे
छे एम अनेक भविने गुण करे छे तेथी गुण करवानी
शक्तिए करी गाजे छे एहवा प्रभुनी आज्ञा मैववा
रूप दाम भाव जे आदरे ते स्वतंत्र आत्म शुद्धता
रूप अनंत प्रभुता पामे अने अंतरंगमा रक्षो जे
कलुषता उपजावनार अज्ञान मिथ्यात्व अने कषा
यादि विभावता रूप मेल तेने कापे ॥ ५ ॥

अध्यात्म सुख कारण पूरो, स्वस्वभाव
अनुभूति सनूरो । तसु गुण बलगी चेतना
बीजे, परम महोदय शुद्ध लही जे ॥ ६ ॥

अर्थ -श्री मुनिसुव्रत स्वामी आत्म अधिकार
राज्य सुग्न प्राप्तनु पूर्ण पुष्ट कारण छे शुद्ध आत्म
स्वरूप अणजागता जीव पोतानो आत्मीक अधि-
कार जाणे नहीं तेथी पुदुगल्ल द्रव्य पर्यायने पोते

અને પોતાના જાણી માની તેના અધિકારી પોતે, થઈ
 અધિ અને પરત્ર પુદ્ગલનુ કર્તા, ભોક્તા, ગ્રાહક
 સ્વાપક રક્ષણપણુ પોતાના માની બેઠા છે. તે પુદ્ગલો
 આપણા રાસ્યા રહે. નહીં, કર્યા થાય નહીં બલી
 પર-ક્ષેત્રી પદાર્થો, મોગવી શકાય નહીં બલી લેવાય
 થઈ એમ અણહાતુ થાય નહિ તેથી તેમા સ્વેદ કરી
 ફરી તેના વિનાશો પોતાનો વિનાશ આદિ વિષયોમ
 ધામના પરીરહિ છે, તેથી જન્મ મરણાદિક અનત
 દુઃખ મોગવે છે, પણ જ્યારે પ્રભુ વચને આત્મા પોતા
 નો આત્મીક અધિકાર જાણે સ્વારેજ સંકલ્પ કલેશથી
 મુક્ત થાય અને આત્મઅધિકારનુ અસ્વતીક સ્વતંત્ર
 સહજ સુખ પામે તો તે અધ્યાત્મીક સુખનો દોતાર
 તા પ્રભુ અને પ્રભુ આણાના શુદ્ધ પ્રેરક છે તે સિવાય
 અન્ય કોઈ નર્થા માટે પામ અને પૂર્ણ ઉપકારો પ્રભુ
 'જી તમે જ છો' જેમ 'કાર્ડ' પુરુષ પરધર પરવસ્તુ પર
 છી આદિકનો અધિકારી નથી, અને પરધર, સ્ત્રી
 વસ્તુ આદિકનો અધિકારી પોતાને માની તે પરવસ્તુ
 ને આદરે તો તે સુખી થાય નહીં અને જી થાય
 પણ જ્યારે પોતાનો ધર સ્ત્રી આદિ વસ્તુનો અધિકારી
 પોતાને જાણે માને આદરે સ્વારેજ દુઃખ મટે અને
 સુખ પાય તેમ આત્મા અન્ય વસ્તુનો અધિકારી

નહીં છતાં પોતાને અન્ય 'ચેતુનો' અધિકારી જાણે
 માનો આદરે તો તે દુઃખી રહે, પણ સુખી પ્રાપ્ત નહીં.
 જ્યારે, પોતાનો, અધિકાર જોયો કે તે હવે જાણી માની
 આદરે તો જ સકલ દુઃખી થી, નિવર્તી અને પરમા
 નદની પ્રાપ્તિ થાય અને 'પ્રમુખો' તો 'નિજ' જ્ઞાનાદિ
 'રિદ્ધિના' અનુભવે મોગમા સદા 'તૃપ્ત-મગ્ન' થો મહા
 'તેજઃવત' છો આપણી ચેતના પ્રમુખા જ્ઞાનાદિક, નિ-
 'ર્મલ' ગુણે ચલતી રાખીએ. 'પટલે' જ્ઞાનચેતના પ્રગટ
 'થાયે, ચેતના અનાદિથી કર્મફલચેતનાપણે અને કર્મ-
 'ચેતનાપણે પરિણમેલી ધરગેલી છે. જ્યાસુધી ચેતના
 'કર્મફલચેતનાપણે' 'પટલે' હૃદય આવતા, શુભાશુભ
 'કર્મ ફલે'માં રાગ દ્વેષપણે પરિણમે છે તથા યોગ ક્રિયા
 'પ્રવર્તે'થી જ સુખે ઉપજે છે. 'મમ' જાણી ક્રિયા પરિણા-
 'મ'માં કર્મચેતના પણે વર્તે છે. ત્યાસુધી સ્વરૂપ જ્ઞાનમાં
 લાગતી ચલગતી મેધા પણ જ્યારે પ્રમુખા, પરમ, નિ-
 'ર્મલ' જ્ઞાનાદિ ગુણે ચલતી ત્યારે, શુદ્ધાત્મ સ્વભાવમાં
 આનંદ જાણી શુદ્ધાત્મ સ્વભાવમાં ધિર રહેવા જ્ઞાન-
 'ચેતનાપણે' પરિણમે 'મોટે' આપણી ચેતના 'પ્રમુ' ગુણે
 'રસોલી' કરીએ. 'પટલે' જ શુદ્ધ સ્વગુણ રસો થાય, 'મમ
 'પરમ મહોદય' ૬ • કેવલજ્ઞાનાદિ અનંત સ્વગુણ નિ-

बिल पूर्ण व्यक्ति पामीए ॥ ६ ॥

मुनिसुव्रत प्रभु प्रभुता लीना, आत्म
संपत्ति भासन पीना ॥ आणा रंगे चित्त धरी-
जे, देवचद्र पद शीघ्र वरीजे ॥ ७ ॥

अर्थ:-जे जीव मुनिसुव्रत ह्यामीनी पूर्ण प्रभुता
जाणी आश्चर्य पाव्या क अहो ! प्रभुजीनु परमज्ञान
परमदर्शन परम धिरताए शुद्ध स्वपर्याय रम्यमाहे
रमः अने परम अचल स्वतंत्र अबाधित धीर्य
एम अनंत गुणोनी शुद्धतानो परमानंद जाणी चित्त
लीन थयु तेनेज निजात्म शुद्ध सपदानु पुष्ट भासन
थयु ए माटे तीर्थकरोनी आज्ञाभा रंगे चित्त धिर
करीए तोज देवचद्र मुनि कहे छे के शुद्धात्मपद
उतायलु पामीए ॥ ७ ॥

॥ संपूर्ण ॥

॥ अथ त्रयोदशम श्री सुमतिजिन स्तवन ॥

॥ कान्हेयालाल ए देशी ॥

प्रभुस्यू इंस्यू विनवुरे लाल, मुज विभाव
दुख रीतेर साहबियालाल । तीन कालना
क्षेयनीरे लाल, जाणो छो सहुनीतिरे साह

હોય તેમ થાળ અને બચમ, પણ અવિતલ્ય પ્રમાણે
 અને અને જે જે કાલે જે જે યોગ સમ્ભવ છે તે તેમ
 પને એમ પણ સમવાય મલ્યાં કાર્ય થાય એમાં કાર
 શકા નથી, એમાંથી કોઈ પણ ઇકાંતના તે મિથ્યાંત
 છે જોય જ્ઞાન સાથે મલી એકમેક થાય નહીં, જ્ઞાન
 જોય ક્ષેત્રે જાય નહીં અને જોયપણ જ્ઞાન ક્ષેત્રે આવે
 નહીં જેમ દર્પણમાં જે પદાર્થો ભાસે છે તે પદાર્થો
 દર્પણ સાથે એકમેક થઈ જતા નથી, દર્પણ દર્પણ રૂપે
 અને પદાર્થ પદાર્થ રૂપે રહે છે તેમ જ્ઞાન જ્ઞાન રૂપે
 અને જોય જોય રૂપે રહે છે ન મર્યાદા છે, પ્રમુજી તમે
 દૂર આકાશ ક્ષેત્રે રહ્યા અપ્રાપ્તમેય જોયને અને એક
 આકાશ ક્ષેત્રે રહ્યા સ્વપર પ્રાપ્તમેય જોયને તથા
 ઘસામાન કાલે વર્તનના પ્રાપ્ત અપ્રાપ્તમેય જોયને અને
 અતિત અનાગતે વર્તતા અપ્રાપ્તમેય જોયને ક્ષેત્રથી
 અને કાલથી દૂર અને નિકટ પડતે અપ્રાપ્ત અને
 પ્રાપ્તમેય જોયને જે જેમ છે તે તેમ, સમકાલે અશોષ
 પળે જાણો છો પડતે કોઈ પણ જોય, એવો નથી કે
 તમારી જાયકતામાં ન ભાસે ॥ ૨ ॥

છતિ પરજાય જે જ્ઞાનનરિ, લાલ, તે તો
 નરિ પલટાયરે ॥ સા૦ ॥ જોયની નવનવ

करवामा शुद्ध साधनाए निज प्रभुता के० निज
शक्तिमां एकत्वपणे धरे उपयोगे प्रवर्त्ते तेने पोता-
ना केवलज्ञान केवलदर्शन अने केवल चरणरमण
क्षायकभावे थाय परभावही परिणाम पाछो वाली
एटले प्रस्थाहार करी शुद्ध ध्येयमा धैर्यपणे धारणा
राखे, बीर्य अचल राखी अटोल रहे तो तत्त्वानंदा
जीव पूर्ण समाधिमा लयलीन थाय एटले विकल्पे
व्यापेलो उपयोग शुद्ध अचल निज रूपमा लय पा-
मी परम अचल समाधिभय रहे ॥ ६ ॥

अव्यायाध स्वगुणनी पूरण रीत जो, कर्त्ता
भोक्ता भावे रमणपणे धरेरे लोल ॥ सहज
अकृत्रिम निर्मल ज्ञानानंदजो, देवचंद्र एक त्वे
सेवनथी वरेरे लोल ॥ ज० ॥ ७ ॥

अर्थ.—अनता गुणो अव्यायाधपणे राखवानी
एज पूर्ण रीत छे के स्वगुण कर्त्ता भोक्तापणामां
पोताना परिणामनु रमण अखंड समय एकत्वपणे
धारे—राखे गटले देवमा चंद्रमा ममान नमिश्चर
स्वामीनी सेवामा परिणाम एकत्वपणे राखवाधीज
सहज स्वभाविक निर्मल अनुपचरित ज्ञानानंद
पामीए ॥ ७ ॥

॥ समाप्त ॥

॥ अथ सप्तदशम श्री अनीलजिन स्तवन ॥

॥ देखो गति दैवनीरे ॥ न देशी ॥

स्वारथ विष्णु उपगारत रे, अद्भुत अ
निशय रिद्धि ॥ आत्म स्वरूप प्रकाशता रे,
पूरण सहज समृद्धि ॥ अनील जिन सेवीपरे
नाथ तुमारी जोडि न को त्रिहु लोकमेरे,
प्रभुजी परम आधार अछो भवि थोकनेरे ॥१॥

अर्थ - हे अनीलनाथ स्वामी ! सत्तरमा तीर्थ
पति तमे पोतानो स्वार्थ तो सिद्ध करयो छे हवे
हमाराथी तमार काई पण स्वार्थ नथी ते छता पण
तमे तमारा सरछा भव्य जीयों उपर परोपकार करो छी
बली अद्भुत अतिशयवत छी एदले तमारा अपा
पापगमन अतिशय बढे तमारा पाप दुरित दुःख
नाश थाय छे बली तमारा बचन अतिशय बढे हमे
हमारी आपामा तमारा बचन सहजे समजीए
छिये बली तमारा परम ज्ञानातिशय पसाये-हमोने
अनारूपी भिन्न शुद्धात्म स्वरूपनु ज्ञान थाप छे
बली तमारा पूजातिशय पसाये हमे हमारा पूज्य

परमपदने पामोए एवी तमारी अतिशयादिक तथा
 अष्ट महा प्रातिहार्यादि तथा अतरंग केवलज्ञान
 दर्शनादिकनी भाव लक्ष्मी छे वली तमे शुद्धात्म
 स्वरूपना प्रकाश करवावाला पूर्ण सहज समृद्धि-
 यत छो माटे हमे अनील प्रभु तमोने सेवीए तमे
 हमोने ससार दुःखधी छोटाववावाला हमारा नाथ
 छो त्रिलोकमा त्रय काले तमारी जोडीनो कोई
 अन्य हेतू के० उपगारी नथी तेथी प्रभुजी तमे थोक
 बध भवि जीवोने परम आधार छो ॥ १ ॥

परकारज करता नहिरे, सेव्या पार न हेत
 जे सेवे तनमय थईरे, ते लहे शिव सकेत आ, ॥१॥

अर्थ.- प्रभुजी तमे पर जीव तथा पर पुद्गल,
 कार्यना कर्ता नथी अने तमने सेवनार भविने निश्-
 चयधी तमे पालवावाला के राखवावाला के, पार
 पमाडवावाला नथी पण तमने जे तन्मय थई सेवे
 छे तेने तमे जाणे समस्या बध सलाहबध जिव
 थापो एम जणाय छे पण तेनी सेवानु तेज पुरुष
 शिवसुख फल पामे छे एमा काई शका नथी ॥२॥

करता निज गुण वृत्तितारे, गुण परिणति

उपभोग ॥ निप्रयास गुण वर्त्तताते, नित्य
सकल उपयोग ॥ अनील० ॥ ३ ॥

अर्थ - प्रभुर्जी तमे तो सकल समय विना प्र
यासे निज गुण प्रवृत्तिना कर्ता छ। अने तमारे स्व
गुण परिणतिनोज सकल समय उपभोग छे, नि.प्र
यामे सहजे गुण यत्त छे अने तेनो उपयोग पण
तमार सकल समय अवगट छे ॥ ३ ॥

सेन भक्ति भोगी नहीरे, न करे परने।
सहाय ॥ तुज गुण रगी भक्तनार, सहजे का-
रज थाय ॥ अनील० ॥ ४ ॥

अर्थ - तमार, आज्ञा सेवयाचोता तमारी सेवा
भक्ति कर सेना तम भोगी नथी अने तमे परनी
सहाय करवायाला पण नथी पण ताहरा ज्ञानादिक
गुणोमा रगी धई तमारी आज्ञा सेवे ते भक्तोना
सहजे कर्ष थाय ॥ ४ ॥

किरिया कारण कार्यतारे, एक समय
स्वाधीन ॥ वर्त्ते प्रति गुण सर्वदारे, तसु अनु-
भव लयलीन ॥ अनील० ॥ ५ ॥

અર્થ:-તમારે અનેક ગુણોના કાર્યની ક્રિયા કારણ અને કાર્યપણુ પ્રતિ ગુણોનું દરેક સમયમાં સમ કાલે તમારે પોતાને સ્વાધીન છે તે અનુભવ રસ સ્વાદ ॥ તમે લયલીન છો ॥ ૫ ॥

જ્ઞાયક લોકાલોકનારે, અનીલ પ્રભુ
જિનરાય ॥ નિત્યાનંદ મયી સદારે, દેવચંદ્ર
સુખદાય ॥ અનીલ૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ:-દેવચંદ્ર મુનિ કહે છે કે અનીલ પ્રભુ, અગીઆરમા ધારમા અને તેરમા ગુણઠાણાના સામાન્ય જિનોમા રાજા અને લોક અલાકના સકલ રૂપી અરૂપી દ્રવ્ય ગુણ પર્યાયના ઉત્પાદ વ્યય ધ્રુવ ત્રિકાલ પ્રવર્તીના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા નિત્ય અલ્પદ પૂર્ણ સ્વતત્ર અનત આનંદમયી તથા સકલ જીવોને સુખના દાતાર છો ॥ ૬ ॥ ॥ સમાપ્ત ॥

॥ અથ અષ્ટાદશમ શ્રી જશોધર જિનરાજનું
સ્તવન ॥

॥ રાગ મારુ ॥ એ દેશી ॥

વદન પર વારિહો જશોધર વદન પર વા-

रिहो ॥ मोह रहित मोहन जयाको उपशम
रस क्यारि हो ॥ अहो उपशम रस क्यारिहो
॥ व० ॥ १ ॥

अर्थ—हे जशोधर स्वामी ! शरद पूनमना
चंद्रमा समान तमारा चदन कमलनी यतिहारी
जाउ—धारी जाउ माहनु जया माताने आनंद
आपनारा मोहन जीतेला भवि जीवोना हृदय कम
लमा उपशम रस सींचवावाला पोते उपशमरस-
ना क्यारा हो ॥ १ ॥

मोह जीव लोहको कचन, करवे पारस
भारि हो ॥ समकित सुरतरु उपवन सिंचन,
वर पुष्कर जलधारि हो ॥ अहो० ॥ वा० ॥ २ ॥

अर्थ—माहुरा सरखा मोही जीव लोह सर-
खाने कचन करवा माटे तमे परम पारस हो एटले
अज्ञान मिथ्यात्व क्लेश रूप कीट मटावी आत्म
शुद्धता रूप सुवर्ण करवावाला हो, समकित रूप
कल्पवृक्षनी धागने सींचवा प्रधान पुष्कलावर्त मेघ-
नी धारा समान हो एटले तमारा चदन क

શુદ્ધ તત્ત્વામૃત અસ્રઢ ધારાણ વરમે છે ॥ ૨ ॥

સર્વ પ્રદેશ પ્રગટ સમ ગુણથી, પ્રવૃત્તિ અ-
નત અપહારી હો ॥ પરમ ગુણી સેવનર્તે સેવ-
ક, અપ્રગસ્તતા વારી હો ॥ અહો૦ ॥ વ૦ ૧૩।

અર્થ - પ્રમુખીને સકલ પ્રદેશે અનતા ગુણો શુદ્ધ
અને અનત પર્યાયો પૂર્ણ પ્રગટ થયા નેથી વિભાવ
પ્રવૃત્તિ અનતી નાશ કરી એવા પરમ ગુણીની આ-
જ્ઞા સેવવાવાળા સેવકે સકલ અપ્રગસ્તતા નિવારી
હે જલે પ્રમુખી સેવા કરનાર ભવિ જીવની આત્મ
વિરુદ્ધતા અનતી ટલી ॥ ૩ ॥

પર પરિણતિ રૂચી રમણ ગ્રહણતા, દોષ
અનાદિ નિવારીહે । દેવચંદ્ર પ્રમુ સેવને ધ્યાને
આતમ શક્તિ તસારી હો ॥ અહો૦ ॥ વ૦ ૧૪।

અર્થ.-૯ પ્રમુખી સેવાથી પુદ્ગલ પરિણતિની
રૂચિ રમણ અને ગ્રહણતાની દેવ રૂપ અનાદિનો દોષ
નિવારી નિજ શુદ્ધ પરિણતિની રૂચિ રમણ અને
ગ્રહણ કરયુ દેવચંદ્ર મુનિ કહે છે જે જીવે પ્રમુ આ
જ્ઞા સેવવામા અસ્રઢ ધ્યાન રાખ્યું તેણે પોતાની

शुद्धात्म परम शक्ति सभाली लीषी ॥ ४ ॥

॥ सपूर्ण ॥

॥ अथ एकोनविंशतिम कृतार्थ जिन स्तवन ॥

॥ अधिका ताहरो हु अपराधि ॥ ए देशी ॥

सेवा सारज्यो जिनजी मन साचे, पण
मत मागो भाई ॥ महेनतनो फल मांगी ले-
ता, दास भाव सवि जाई ॥ से० ॥ १ ॥

अर्थ - हे जिनराज ! साचे मने सेवानु सार
फल आपजो पण हे भाई ! सेवानु फल मागशो
नहि कोई काईनी सेवा करी तेनी महेनतनु फल
मागे तो तेनी सेवानो कामी नथी पण तेना दाम
रूप फलनो कामी छे जो दाम रूप फलनो कामी छे
तो तेमां प्रभुनु दामपणु शु ! पोताना दाम रूप
फलनु दासपणु करयु एदले स्वामीनु दासपणु न
रह्यु माटे कामना रहित सेवा करषी ॥ १ ॥

भक्ति नहि ते तो भाडायत, जे सेवा फ-
ल जाचे ॥ दास तिके जे घन भरि निरखी,
क्षेकीईनी परे माचे ॥ सेवा० ॥ २ ॥

अर्थ:-जे सेवाना फलने ईच्छी सेवा करे ते भक्तिवत नथी पण भाडायत छे. दास तेनेज कहीए जे सदा स्वामीना हित समुदायमां राजी रहे-वर्त्त, स्वामीने गुण थाय एम जूए वली स्वामीनी ईच्छाए वर्त्त जेम बेकई राणी पोताना दशरथ स्वामीनी भक्तिमां अत्यंत रची मची रहेती हती तेम फल-कामना रहित प्रभुनी आज्ञाए वर्त्त ते साचो सेवक जाणवो ॥ २ ॥

सारी विधि सेवा सारंतां, आण न कांड
भाजे ॥ हुकम हाजर खिजमति करतां, सह-
जे नाथ निवाजे ॥ सेवा० ॥ ३ ॥

अर्थ:-सकल प्रकारे रूटी विधिए आणा सेधीए अने काई पण आणा विराधीए नहीं वली प्रभुना हुकममा हाजर रही खिजमत करीए तो सहजे स्वामीनी मेहेरयानी फले ॥ ३ ॥

साहिब जाणो छे सहु वाते, शु कहीए
तुम आगे ॥ साहिब सनमुख अमे मागणनि
वात फारमी लागे ॥ से० ॥ ४ ॥

अर्थ:-साहिब पोते केवलज्ञाने करीने सर्वे जाणो
छो के जे मेघामा हाजर छे ते परमानंदना कामी
छे तो हसे तुम आगे छु कहिए ? पण साहेब
सन्मुख हमे मागण कई मागया रूप बात करीण
तो ते बात असोहामणी लागे माटे जाणीए ब्रिये
के जे प्रभुनी अखंड आणा सेवदो ते अखंड अवि-
रय फल पामदो ॥ ४ ॥

स्वामि कृतारथ तो पण तुमथी, आश
सुहुको गले ॥ नाथ विना सेनकनी चिंता,
कोण करे विणु दाखे ॥ सेवा ॥ ५ ॥

अर्थ-शुभ क्रियानो स्वामी ते शुभ फल पामे
अने शुद्ध स्वभाव प्रयत्तीनो स्वामी शुद्धात्म संपदा
पामे ए निश्चय छे पण प्रभुजी जेवा परम दयालुनी
आशा तो सर्वे राखे. माहरा जेवा रक्तपुरुषोने
मोक्ष मार्गमा प्रेरवावाला नाथ विना हमारी चिंता
कोण मिटाये ? एटले हमारु चिंतित देख्याइया विना
कोण हमारी चिंता करे ? बली हमारु चिंतित
प्रभुजी तमे जाणोज छो पण बालकनी पेठे महारेथी
बोल्या विना न रहेवाय तेथी कटु छु ॥ ५ ॥

तुज सेवा फल माग्यो देतां, देवयणो
थाये काचो ॥ विण माग्यां वळित फल आपे
तिणे देवचंद्र पद साचो ॥ से० ॥ ६ ॥

अर्थ:-जेणे तमने सेव्या तेनु फल तमे तेने
माग्यु, आपो तो तमे सेवाना अर्थी अथवा रागो
कहेबाळ तथी तमारु देवपण फाचु गणाय पण
माग्या घिना वळित फल आपो छे तेथी तमारु
देवमा चंद्रमा समान परम देवपंद साचुज छे ॥६॥

॥ सपूर्ण ॥

॥ अथ विंशतिम श्री धर्मश्वर जिन स्तवन ॥
अस्वीया हरस्वन लागी हमारी अस्वीया ॥ ए देशी ॥
राग प्रभाती ॥

हु तो प्रभु वारि छु तुम मुखनी, हु तो
जिन बलिहारी तुम मुखनी ॥ समता अमृत-
मय सुप्रसन्ननी, तरेय नही राग रुखनी ॥
हु० ॥ १ ॥

अर्थ:-हे जिनेश्वर ! तमारा मुखनी हुं वारों

જાત-ચલિતારો જાત છુ નટલે દે જિનેશ્વર ! તમારા
 મુલ્ય કમલનો જે વાણી વરસે છે તે સફળ જીવોના
 પાપ મેલને ધોવાચાલી છે જીવો સ્વપર દ્રવ્ય અને
 ભાવ પ્રાણની હાણી કરી વ્યવહાર અને નિશ્ચયથી
 સ્વપર સુખની હાણી કરે છે પણ પ્રભુજી માહણતાનો
 ઉપદેશ કરી મરુલ જીવના દ્રવ્ય ભાવ પ્રાણની હાણી
 ધતી અટકાવે છે તે દ્રવ્ય પ્રાણ-ઈન્દ્રિયો (૫) પલ
 (૩) શ્વાસોશ્વાસ (૧) આયુષ્ય (૧) એમ ચાર
 છે અને તેના ઉત્તર ભેદ દશ છે અને ભાવ પ્રાણ જ્ઞાન
 દર્શન વરણ અને ધીર્ય ૯ મુખ્ય ચાર છે તેના ઉપર
 ભેદ ઐક અથવા અનંત પણ છે દ્રવ્યપ્રાણે કરીને
 જીવ વ્યવહારિક સુખ ભોગવે છે અને તે દ્રવ્યપ્રાણ
 ની હાણી કરવાથી છે પ્રકારનુ દુઃખ થાય છે જેમ
 સ્પર્શ ઈન્દ્રિયની હાણી કરવાથી તે સ્પર્શ ઈન્દ્રિયનુ
 છેદન ભેદન થાય તેનુ દુઃખ ઉપજે છે અને સ્પર્શ
 ઈન્દ્રિય ઘટે જે જે સુખ લેતો ભોગવતો હોય તે સુખ
 જાય તેનુ દુઃખ પણ જોવ ભોગવે છે તેમજ રસના
 ઈન્દ્રિયને છેદવાથી તે છેદન ભેદનનુ દુઃખ ઉપજે છે
 અને રસના કરીને વિવિધ પ્રકારના સ્વાદ લેતો
 હોય તે જાય તેનુ દુઃખ ઉપજે છે એમજ પાંચે

ઈન્દ્રિયોમાં પણ જાણવું ચલી કાયપલનો નાશ કર-
 વાથી દુઃખ ઉપજે છે અને કાયપલ વહે જે સુખ લેતો
 હોય તે જાય તેનું દુઃખ થાય છે એમ વચનવલમાં
 અને મનપલમાં પણ જાણવું ચલી શ્વાસોશ્વાસની
 દાણી કરવાથી શ્વાસોશ્વાસ રોકાયાનું દુઃખ ઉપજે
 છે અને શ્વાસોશ્વાસ વહે જે સુખ લેતો હતો તે સુખ
 જાય તેનું દુઃખ થાય છે અને આયુષ્યની દાણી
 કરવાથી આયુષ્ય દાણીનું દુઃખ ઉપજે છે અને
 આયુષ્ય વહે જે સુખ લેતો હતો તે સુખ જાય તેનું
 દુઃખ ઉત્પન્ન થાય છે એમ ૫ દશે દ્રવ્ય પ્રાણની દાણી
 થી વેદના, મય, શોક, કપાયાદિ દુઃખ ઉપજે છે
 અને અવેદના નિર્ભય અશોક અકપાયનું સુખ નાશ
 થાય તે દુઃખ ઉપજે છે ચલી ૫ દ્રવ્યપ્રાણની દાણી
 કરતા જીવ એક એકથી ચૈર વિરોધ ધાંધી, ચૈર વિ-
 રોધની પરંપરા ચધારી પ્રાયે અનતકાલ સુધી દુઃખી
 થાય છે ચલી ૫ દ્રવ્યપ્રાણની દાણી તે સ્વપર માવ-
 પ્રાણની દાણીનું કારણ પણ થાય છે તેથી જ્ઞાના-
 વરણાદિક આઠે કર્મ પોતે પાથી, અને ચીજાને પણ
 કર્મવધના કારણ થઈ અનત કાલ સંસારમાં રહે
 રહેલાવે છે હવે માવપ્રાણમાં અજ્ઞાન આદરી અજ્ઞાન

पण विभाव सन्मुख जयावाली नथी ॥ १ ॥

भ्रमर अधर सिस धनु हर कमल दल,
कीर हीर पुन्यम शशीनी ॥ शोभा तुछ प्रभु
देखत याकी, कायर हाथे जिम असिनी
॥ हुं० ॥ २ ॥

अर्थ.-प्रभुना भ्रमर आदिकनी शोभा देखतां
कमल दल कीर हीर पुन्यम शशी आदिकनी सयें
शोभा ते तुच्छ देखाय छे उपमेय आगत जे जे
उपमा कही ते सयें कायर हाथे तरवार सराखी
जाणवी एटले प्रभुना रूपने अन्य उपमा सभवेज
नहीं माटे अनुपम रूप छे ॥ २ ॥

मन मोदन तुम सनमुख निरस्त, आख
न तृपति अन्हची ॥ मोह तिमिर रवि हरख
चंद्र छवी, मुरत ए उपससची ॥ हुं० ॥ ३ ॥

अर्थ.-हे मनने प्रमोद आपचावाला ! तमारा
सनमुख जोता हमारी आख तृप्ती पामती नथी
एटले वेगली उसचा चाहाती नथी चर्च प्रभुनी

धी मोहतिमिरने हरवा सूर्य समान अने हरख
पंजावधीने पूनमेना चंद्रमा सिरखी उपशम रसे
री उपशमरस वरसावती आनंद आपनारी छे ॥३॥

मननी चिंता मेटी प्रभु ध्यावत, मुख
देखता तुम जिनजी ॥ इंद्रि तृपा गई जिन-
श्वर सेवतां, गुण गाता वचननी ॥ हुं ॥४॥

अर्थ:-प्रभुनी निर्मल ज्ञानदिक् गुण ध्याता
अने प्रभु मुखया शुद्ध नय स्यादाद अमृत मय
वचन सभिली प्रभु रूप देखता हमारूप रूप मिद
ममान जाणी मननी चिंता मेटा गई, जिन-वर
सेवता अने उचने करी प्रभु गुण गाता इन्द्रिय
विषयोनी तृप्णा समी गई ॥ ४ ॥

मीन चकोर मोर मतगज, जल जगी वन
नोचनथी ॥ तिम मो प्रति माहिय सुगन्धी,
ओर न चाहु मनथी ॥ हुं ॥ ५ ॥

अर्थ:-मत्स्य जेम पाणी धा, चकोरपक्षी चंद्रमा
देखीने, मोर मेष देखीने अने गरी तलाव आदि
नीरवाली उटाण जग्यार्थी जेम मग्न रहे छे तम भजे

साहेबनी सूरत देखी परम आहस्ताद उपजे छे
तेथी प्रभुनी प्रभुना शिवाय हु अन्य पदार्थो कुदेव
कुरचनादि चाहातो नथी ॥ ५ ॥

ज्ञानानंदन जाया नंदन, आस दास नाय-
तनी ॥ देवचंद्र सेवनमें अहनिश, रमज्यो
परिणति चित्तनी ॥ हु० ॥ ६ ॥

अर्थ - हे ज्ञानानंद दातार ! जाया माताना
नंदन, जाया माताने आनंद आपनार, दासनी
निश्चय शुद्ध स्वरूपनी आशा पुरो देवचंद्र मुनि
कहे छे के हमारा चित्तनी परिणति प्रभु आज्ञा
सेरामा अह निश रमज्यो ॥ ६ ॥ ॥ सपूर्ण ॥

। अथ एकविंशतिम श्री शुद्धमती जिन स्तवन ।
श्री जिन प्रतिमा हो जिन सरस्वी कही ॥ ७ देशी ॥

श्री शुद्ध मति हो जिनवर पूरवो, यह
मनोरथ माल ॥ सेवक जाणी हो महेरवानी
करी, भव सकटथी टाल ॥ श्री० ॥ १ ॥

अर्थ - श्री शुद्धमती जिनेश्वर हमारी मनोरथ
माला पूरी करो मने तमारो सेवक जाणी महेर-

યાની કરી ભવ સકટથી ઉગારો ॥ ૧ ॥

પતિત ઉદ્ધારણ હો તારણ વચ્છલુ, કરે
અપણાયત એહ ॥ નિત્ય નિરાગી હો નિસ્પૃહ
જ્ઞાનની, શુદ્ધ અવસ્થા દેહ ॥ શ્રી૦ ॥ ૨ ॥

અર્થ:-જેને તાહરા વચનની સમ્પૂર્ણ પ્રકારે રુચિ
પતિત છે તેને તુ સસાર સસુદ્રથી ઉદ્ધારવાવાળો
અને વાત્સલ્યતા રાખી તારવાવાળો છું તો હમને
પોતાના જાણી અપણાયત કર. પ્રભુ તુ નિત્ય નિરાગી
પર જન પરવસ્તુની સ્પૃહા રહિત જ્ઞાનમય શુદ્ધ
અવસ્થાવત છું અને તાહરો શુદ્ધ જ્ઞાયક દેહ છે. ૨।

પરમાનંદિ હો તું પરમાત્મા, અવિન/શી
તુજ રીત ॥ એ ગુણ જાણી હો તુમ વાળી
થકી, ઠહરાણી મુજ પ્રીત ॥ શ્રી૦ ॥ ૩ ॥

અર્થ -પ્રભુ ઉત્કૃષ્ટ આનંદવત પરમાત્મા છો.
આત્મા તો જીવ માત્ર કહેવાય છે પણ તે પોતે
પોતાના પરમભાવ ભોગી નથી પણ પ્રભુ અગ્રહ
સમય પરમ સ્વતંત્ર ભાવ ભોગી માટે પરમાત્મા છો
તમે જે સ્વભાવ આણંદ લેવાની રીત ગ્રહી તે તાહરી

રોત અચિનાથી છે, પ-ગુણ તમારી બાળીથી તે
 જાણી અન્યથી પ્રીત, તોડી તુમથી પ્રીત જોડી છે. ૧
 શુદ્ધ સ્વરૂપી હે જ્ઞાનાનદની, અવ્યાવાધ
 સ્વરૂપ ॥ ભવજલ નિધિ હો તારક જિનેશ્વર,
 પરમ મહોદય ભૂપ ॥ શ્રી૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ.-પ્રમુદ્ધ સ્વદ્રવ્ય સ્ત્રોત કાલ અને માત્રે પૂર્ણ
 શુદ્ધ સ્વરૂપી જ્ઞાનાનદમય જ્ઞાનાનદી છો, સકલ
 સમય અવ્યાવાધમયી છો, હે જિનેશ્વર ! તમે અવ-
 દરિયેથી અવ્યવે તારવાવાલા છો અને પૂર્ણ સિદ્ધિ
 પદ રૂપ પરમ મહોદય પદવોના રાજા છો ॥ ૪ ॥

૧ નિરમમ નિસંગી હો નિરભય અવિકારતા
 નિરમલ સહજ સમૃદ્ધિ ॥ અષ્ટ કરમ હો વન
 દાહથી, પ્રગટી અન્વય સિદ્ધિ ॥ ૫ ॥

૧ અર્થ -તમારે કોઈ પરદ્રવ્ય ગુણપર્યાપ્ત નમત્વ
 નથી તેમ તેનો ભંગ પણ નથી તેથી અય અને કોઈ
 પ્રકારનો વિકાર પણ નથી અને તમારે સસામ્ય
 રાજ સિદ્ધિ અનતો સહજ સ્વનય નિર્મલ છે અષ્ટકર્મ
 રૂપ વન ધ્યાનાગ્રિધમી પ્રજાત્યુત્તેથી તમારે જ્ઞાનાર્દિ

अखूट निर्मल' रिद्धि प्रगट थई छै तै अनंत
कालसुधी खरच्यां प्रण खूटे नहि ॥-५॥

आज अनादिनी हो अनंत अक्षता, अक्षर
अनक्षर रूप ॥ अचल अकल हो 'अमल'
'अगमनु, चिदानंद चिद्रूप ॥ श्री० ॥ ५ ॥

अर्थ:-प्रभुजी आज तमारे अनादिनी सत्तागते
अक्षयपणे रहेली अनंत रिद्धि अने शक्ति व्यक्त थई
छै तै अक्षर अने अनक्षर रूप के० वचन अक्षरपणे
अनंती कही शकाय एवी अक्षर रिद्धि अने तेथी
अनंत गुणी वचन आलापमां न आवे एवी अनक्षर
रिद्धि स्वतंत्र प्रगट थई छै तेथी तमे अचल तथा
अगम के० उद्गमस्थ जीवोने तमारा स्वरूपनी
छद्मस्थजाने पूर्ण गम न पडे तथा छद्मस्थ मतिए
करी तमारू रूप रिद्धि अने आनंद कली शकाय
नहि तथा तमारू रूप रिद्धि पुद्गल्लोक अन्यपदार्थी भेगु
मली जाय नही तेथी तमे अमल एवा ज्ञानानंदमय
ज्ञान रूप छो ॥ ६ ॥

अनंत ज्ञानी हो अनंत दर्शनी, अनाकारी
अविरूद्ध ॥ 'लोकालोक' हो ज्ञायक सुहकरू,

अनाहारी स्वयं बुद्ध ॥ श्री० ॥ ७ ॥

अर्था—तमे अनंत ज्ञानी अने अनंत दर्शनयंत
छो तथा आकार रहित स्वपर जीवणी अविरोद्ध
लोकालोकना ज्ञाता द्रष्टा सकल जीवोनी सुखना
कारण छो तमारे कई पण आहारनी जरूर रहती
नहीं तेथी अनाहारी छो पोते पोताथीज बोध पा-
मैला माटे स्वयं बुद्ध छो ॥ ७ ॥

जे निज पासे हो ते शु मागीण, देवचंद्र
जिनराय ॥ तो पण मुजने हो शिवपुर सा-
धतां, हो जो सदा सुसहाय ॥ श्री० ॥ ८ ॥

अर्थः—ज्ञानानदादि अनंत कायोनी सत्ता हम
री हमारा पासेज छे तो प्रभुजी पासे शु मागीण ?
पण देवोमां चंद्रमा समान हे जिनराज ! हमने
मोक्षमार्ग साधता सदाए तमे सुसहाय थजो ॥८॥

॥ संपूर्ण ॥

॥ अथ द्वाविंशतिम श्री शिवकर जिन स्तवन ॥

शिवकर जिनवर देव, सेव मनमा रमे हो
छाल सेव मनमां रमे ॥ तन्मयताए ध्याय,

તેહ ભવ ભય વમે હો લાલ તેહ૦ ॥
 ત્રિપદી પ્રરૂપી સાર, જગત્ જન તારવા હો-
 લાલ જગત્ ॥ દ્રવ્ય અનંત પ્રજાય, પ્રમેય
 વિચારવા હો લાલ પ્રમેય૦ ॥ ૧ ॥

અર્થ:—સકલ અશિવ દૂર કરી સર્વે પ્રકારે શિવ
 કરવાવાલા એવા શિવકર નામે ગત ચોવિંશીમાં
 પાવિશમાં તીર્થપતિ કેવલજ્ઞાન દર્શનાદિ ગુણે દેદિ
 પ્યમાન દેવની આજ્ઞાનું સેવવું તે માહરા મનમાં રમે
 છે અથવા ભવિજીવોના મનમાં રમો કે જેની આજ્ઞા
 સેવવાથી આત્મા શિવપદ પામે છે પણ એ પ્રભુની
 સેવા તન્મયતાએ ધ્યાયકે ० પ્રભુજી જેમ રાગ દ્વેષ
 ઘોડી શુદ્ધ ધિર સમ પરિણામે જ્ઞાન દર્શન ચરણાદિ
 આત્મગુણોના રમ્યા તેજ પ્રમાણે ભવિજીવ પણ રાગ
 દ્વેષ ઘોડી સમ પરિણામી થઈ મૂલ્ય દર્શન જ્ઞાન
 ચરણમય આત્મ સ્વભાવમાં ધિર યોગે રમે તો સકલ
 ભવભય વમે એટલે ભવ કરવાનો ભય તેને રહે
 નહિ અને નિર્વાણપદ પામે કરુણા મંદાર જિનેશ્વરે
 જગત્ જીવોને તારવા માટે પ્રથમ સાર ત્રિપદી
 પ્રરૂપી અને સર્વે તીર્થકરો અનાદિથી પ્રથમ ત્રિપદીજ

મરુપે છે કે જેથી મનિ જીવ આત્મ, અનાત્મ, સ્વરૂપ
 મિત્ર જાણી પોતાનો ઉપયોગ આત્મ શુદ્ધતામા ધિર
 કરી શકે છે. 'જ્યાસુધી' શુદ્ધાત્મ સ્વરૂપનું જ્ઞાન ન
 હોય ત્યાસુધી પુદ્ગલાદિ પરદ્રવ્યની મમતા અને
 મિથ્યાત્વ અધિરતિ આદિ કર્મબંધના પારણો શકી
 રહી આઠે પ્રકારે કર્મબંધ થયા કરે છે, પણ 'જ્યારે
 મિત્ર મિત્ર દ્રવ્યનો ઉત્પાદ-વ્યય અને ધ્રુવતારૂપ
 પરિણતિ, મિત્ર, મિત્ર જ્ઞાણે ત્યારે પરદ્રવ્ય, હ્રસ્વ
 મમતા, શાંતી રહે ! અને પરદ્રવ્યમા આપણુ કાર્ય કેમ
 મનાય ! અને પરદ્રવ્યમા આપણુ કાર્ય મનાય નહિ
 ત્યારે રાગ દ્વેષ અને શુભાશુભ સંકલ્પ, પણ ઉપજે
 નહિ. 'ઘટલે જીવ શુક્લધ્યાન યામી પ્રથમ ઘાતી
 કર્મેનો નાશ કરી આગર સિદ્ધિ પામે ત્રિપદી ઘટલે
 પચાસિત દ્રવ્ય સકલ સમય આપ આપણા પૂર્વ
 પર્યાયનો વ્યય, નીતન પર્યાયના ઉત્પાદ અને સત્તાનુ -
 ધ્રુવ રાગવુ કરે છે. ઘટલે નવ નવે સમય નવિ નવિ =
 પરિણતિ કરે છે, અને મૂલ ગુણે ધ્રુવ રહે છે કોઈ
 દ્રવ્ય કોઈ અન્ય દ્રવ્યના પૂર્વ-પર્યાયનો વ્યય, નીતન
 પર્યાયનો ઉત્પાદ અને તેની સત્તાનુ ધ્રુવ રાગવુ કરી -
 શક્તો, નથા તેથી સર્વ દ્રવ્યની, મામાન્ય વિશેષ

શક્તિ સાક્ષાત્કાર મિત્ર જણાય છે ત્યારે મન
 જીવને મમતા દલી જાય છે અને મમતા વિના
 રાગ દ્વેષ રહેતા નથી. એટલે સુખે સંજમ સાધી
 સિદ્ધિ પામે છે. દ્રવ્ય ચિપે અગવંતે કહ્યું
 “ ઉપનેવા, વિગમેવા, ધ્રુવેવા ” એટલા ઉપરથી
 ગણધરો એક મૂર્ત્તમાં દ્વાદશાંગની રચના કરે છે
 અને દ્વાદશ અગવંતે જગત્માં ઘોઘનો વિસ્તાર કરાય
 છે. આપણે પણ ઘસ્તુની ત્રિપદી સમાલીએ તે પરદ્રવ્ય
 યનુ મમત્વ દલી ઉપયોગ આત્મ શુદ્ધતામાં ધિર
 થાય છે માટે ત્રિપદીનો અર્થ વિચારી પરદ્રવ્યથી
 મિત્ર આત્મ શુદ્ધતા જાણી આત્મ શુદ્ધતાના કામી
 થઈ સિદ્ધિ સુખ સાધવું પ્રસુજીએ તીર્થંકર નામ-
 કર્મના ઉદયવંતે મન જીવોને તારવા ત્રિપદી પ્રરૂપી
 તો આપણે તેમનાં પરમ ઉપકાર સન્માની તેમની
 આણ સમય માત્ર પણ ન ચૂકતા સેવવી ત્રિપદીનો
 પૂર્ણ ભાવાર્થ તો કેવલી પોતાના કેવલજ્ઞાનમાં જાણે
 છે અને આદેશ વશે-શ્રુતજ્ઞાની પણ પૂર્ણ ભાવાર્થ
 અદ્વા ગોચર જાણે છે અને દ્રવ્ય થકી દ્રષ્ટિવાદ અ-
 ગમા કહ્યા પ્રમાણે અર્થ છે પણ અર્હિઆં સક્ષેપથી
 સ્ત્રીએ કિયે કે પચાસ્તિ દ્રવ્યના પ્રતિ પ્રદેશે સ્વસ્વ

કાર્ય કરવાના કરણ રૂપે અસ્તિપણે છતિ પર્યાય
 તીરોભાવે (ગુણપણે) અનતા અનતા, છે જેમ જીવ
 દ્રવ્યના અસંગ્યાતા પ્રદેશ છે તે દરેક પ્રદેશે જાણવા
 રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, દેખવા રૂપ
 કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, આચરણ રમણ
 રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, ધોર્ય અચળ
 રાખવા રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા
 તેમ દાન દેવા રૂપ, લાભ લેવા રૂપ, ભોગ ઉપભોગ
 ભોગવવા રૂપ સુર આનંદાદિ અનત કાર્ય ધર્મના
 છતિ પર્યાયો પ્રતિ પ્રદેશે અનતા અનતા અસ્તિપણે
 છે તે છતિ પર્યાયોમાથી સમય પામીને અનતા પર્યાયો
 સ્વકાર્ય કરવાને આવીર્ભાવે ઉપજે અને પ્રથમ સમય
 જે પર્યાયો આવીર્ભાવે આવેલા હોય તે આવીર્ભાવથી
 વિણસી તીરોભાવે જાય અને તીરોભાવે રહેલા
 પર્યાયોમાથી કેટલા આવીર્ભાવે ઉપજી કાર્ય કરે
 ઉક્તચ “ ઉત્પાદ વ્યય ધ્રુવ યુક્ત સત્ લક્ષણ દ્રવ્યં
 ઇટલે નવા પર્યાયનુ ભવન અને પૂર્ય પર્યાયના વ્યય
 થિના કોઈ પણ કાર્ય થઈ શક્તુ નથી ઉત્પાદ વ્યય
 થઈ કાર્યનુ કરવું પણ દ્રવ્યની સત્તા છે પણ પર
 પર્યાયનુ ભવન વ્યય કોઈ અન્ય દ્રવ્ય કરી શકતો

નથી એમ જાણ્યા પછી આપણુ કાર્ય પર દ્રવ્યમાં
 ખાસે નહિ તો પર દ્રવ્ય ऊपर राग रोष पण रहे
 નહિ ॥ उत्पादु व्यय स्वट गुणी हाणीवृद्धिपणे धाय
 છે તે યોજા ગ્રથોથી જાણી લેજો ત્રિપદી થડેજ
 અનત દ્રવ્યના અનત પર્યાયના પ્રમેયનો ઘોંઘ થાય
 છે માટે પરમ ઉપકારી પ્રમુજીળ ત્રિપદી પ્રસ્તુતી ॥
 સમાન યોજો ઉપકાર નથી ॥ ૧ ॥

જગમાં દ્રવ્ય અનંત, ઉતપત્તી વ્યય ધ્રુવ
 રહે હો લાલ ઉતં ॥ જે જે જેહના તે તેહના
 તેહ માંહી લહે હો લાલ તેહં ॥ જાણી ભેદે
 વિભાવ, અનતને જે નરા હો લાલ અનંતં ॥
 ॥મ પૂર્ણાનંદ, આતમ સપતિ ધરા હો લાલ
 જ્ઞાનમં ॥ ૨ ॥

અર્થ -જગત્માં એક ધર્માસ્તિ, એક અધર્માસ્તિ
 આકાશ, અનંતા જીવ તથા અનંત પુદ્ગલ એ
 પ્રકારે અનત અસ્તિ દ્રવ્ય છે અને કાલ તે
 સ્તિનો ચર્ત્તના પર્યાય રૂપ અનત દ્રવ્ય ઉપચારથી
 ધર્માસ્તિ કાયાદિ પચે અસ્તિ દ્રવ્ય સર્વે

કાર્ય કરવાના કરણ રૂપે અસ્તિપણે છતિ પર્યાય
 તોરોભાવે (ગુણપણે) અનતા અનતા, છે જેમ જીવ
 દ્રવ્યના અસંગ્યાતા પ્રદેશ છે તે દરેક પ્રદેશે જાણરા
 રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, દેવતા રૂપ
 કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, આચરણ રમણ
 રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા, ધીર્ય અચન
 રાત્રવા રૂપ કાર્ય કરવાના છતિ પર્યાય અનતા
 તેમ દાન દેવા રૂપ, લાભ લેવા રૂપ, ભોગ ઉપભોગ
 ભોગવણ રૂપ સુખ આનંદાદિ અનત કાર્ય ધર્મના
 છતિ પર્યાયો પ્રતિ પ્રદેશે અનતા અનતા અસ્તિપણે
 છે તે છતિ પર્યાયોમાથી સમય પામીને અનતા પર્યાયો
 સ્વકાર્ય કરવાને આવીંભાવે ઉપજે અને પ્રથમ સમય
 જે પર્યાયો આવીંભાવે આવેલા હોય તે આવીંભાવથી
 ચિણ્ણી તોરોભાવે જાય અને તોરોભાવે રહેલા
 પર્યાયોમાથી કેટલા આવીંભાવે ઉપજી કાર્ય કરે.
 ઉક્તચ “ ઉત્પાદ વ્યય ધ્રુવ યુક્ત સત્ લક્ષણ દ્રવ્ય
 એટલે નવા પર્યાયનુ ભવન અને પૂર્વ પર્યાયના વ્યય
 વિના કોઈ પણ કાર્ય થઈ શકતુ નથી ઉત્પાદ વ્યય
 થઈ કાર્યનુ કરવુ પણ દ્રવ્યની સત્તા છે પણ પર
 પર્યાયનુ ભવન વ્યય કોઈ અન્ય દ્રવ્ય કરી શકતો

નથી એમ જાણ્યા પછી આપણું કાર્ય પર દ્રવ્યમાં
ભાસે નહિ તો પર દ્રવ્ય ऊपर राग रोष पण रहे
नहि ए उत्पाद व्यय खट गुणी हाणी तृट्टिपणे थाय
छे ते योजा ग्रथोथो जाणी लेजो त्रिपदी बडेज
अनत द्रव्यना अनत पर्यायना प्रमेयनो बांध थाय
छे माटे परम उपकारी प्रभुजोण त्रिपदी प्ररूपी ए
समान बीजो उपकार नथी ॥ १ ॥

जगंमां द्रव्य अनंत, उत्पत्ती व्यय ध्रुव
रहे हो लाल उत्त० ॥ जे जे जेहना ते तेहना
तेह माही लहे हो 'लाल तेह० ॥ जाणी भेदे
विभाव, अनतने जे नरा हो लाल अनंत० ॥
पाम पूर्णानंद, आत्म सपति धरा हो लाल
आत्म० ॥ २ ॥

अर्थ -जगत्मां एक धर्मास्ति, एव अधर्मास्ति
एव आकाश, अनता जीव तथा अनंत पुद्गल ए
पच प्रकारे अनत अस्ति द्रव्य छे अने काल ते
पचास्तिनो वर्त्तना पर्याय रूप अनत द्रव्य उपचारधी
छे अने धर्मास्ति कायादि पचे अस्ति द्रव्य सर्वे

सकल समय छे एम जे शुद्ध रीते नि शंकपणे जाणे
 अने जे जेनी ते नेनामा माने तेने मिथ्यामति रहे
 नहि अने परिणामधी मिथ्यात्व गया पछी सत्तामा
 पण रहेला मिथ्यातना दलीआ ते पण क्षय जाय
 जगत्मा पचास्ति द्रव्य स्वद्रव्य क्षेत्र काल भाव
 अस्तिपणे शाश्वता छे तेमा पर द्रव्यादिक रूपे न
 थयानो स्वभाव पण अस्तिपणे छे तेने नास्ति स्व
 भाव कहीए एटले स्वधर्म छता रहे पण परधर्म रूपे
 याप नहि ए द्रव्यनु अस्तिपणु ते प्रथम सामान्य
 स्वभाव जाणयो ॥ ४ ॥

निज निज वस्तु स्वभाव, न छडे को कदा
 हो लाल न छडे० ॥ दर्बे निज पर्याय, रुके
 नहि को कदा हो लाल रुके० ॥ सहज प्रमेय
 प्रमाण, सदा सहु परिणमे हो लाल सदा० ॥
 अगुरुलघु परजाय, स्वकार्यमा सहु समे हो
 लाल स्वकार्यमा० ॥ ५ ॥

अर्थ, - (२) सब द्रव्य आप आपणो वस्तु स्व
 भाव कोई पण कदापी छोडे नहि ते वस्तुत्व कहीए

(३) द्रव्य मांही जनक स्वभाव छे ते सकल समय छती पर्यायोने सामर्थ्यपणे उपजावे अने सामर्थ्य पर्यायने पोतामाज तोरोभावे दर्वे (सेनाव) एम छती अने सामर्थ्य वे भेदे पर्यायनी उत्पत्ति वयय प्रवृत्ति कोई समय पण कोई रीते रोकाय नहि ते द्रव्यत्व स्वभाव कहिए

(४) द्रव्यना सर्वे स्वभावो सर्वे समय आप आपणा प्रमेय प्रमाणे परिणमे छे कोई द्रव्यनो एक स्वगुण ते बीजा स्वगुणनु कार्य घरे नहि अने पर द्रव्यना कोई गुणनु कार्य पण करे नहि ने स्वकार्य बिना कोई समये खाली पण रहे नहि आप आपणी मर्यादा सूके नहि तेथीज सकल द्रव्य गुण पर्यायनु प्रमाण ज्ञान बडे करी शकाय छे ए प्रमेयत्व स्वभाव जाणवो

(५) गुणोना छती पर्यायो प्रदेशे प्रदेशे अनता अनता छे ते खट गुण हाणीवृद्धि पणे आचीर्भाव तोरोभावे सर्वे प्रदेशे सर्वे समय थया करे छे तेथी कोई द्रव्य हलको अगर भारे थाय नहि एहवो अगुरुलघुत्व स्वभाव जाणवो

વિગમે પુરવ પ્રજાય, નઁતન ઉપજે હો
 લાલ નઁતન૦ ॥ પળ ધ્રુવ શક્તિ સદાય,
 સત્ત્વ લક્ષણ ભજે હો લાલ સત્ત્વ૦ ॥ ૫
 સામાન્ય સ્વભાવ, તે જેહના તેહમા હો લાલ
 તે જેહના૦ ॥ વલિ વિશેષ સ્વભાવ, તે જેહના
 જેહમા હો લાલ તે જેહના૦ ॥ ૬ ॥

અર્થ.—(૬) પૂર્વ પર્યાય વિણસતા અને નવા
 પર્યાય ઉપજતા દ્રવ્ય આપ આપણુ કાર્ય કરતા છતાં
 પણ સત્તાને છોડતો નથી તે સત્ત્વ લક્ષણ છે. યત
 “ અર્થ ક્રિયા કારિત્વં દ્રવ્ય ” જો દ્રવ્ય સર્વે
 સમય આપ આપણુ કાર્ય ન કરે તો સત્ત્વ લક્ષણ
 કેમ રહે ?

અમ સર્વે દ્રવ્યના છ મૂલ સામાન્ય સ્વભાવ
 તથા ઉત્તર સામાન્ય સ્વભાવ તથા અનત વિશેષ
 સ્વભાવ જે જેના તે તેનામાં જાણવા માનવા કોઈ
 દ્રવ્યનો સામાન્ય અથવા વિશેષ સ્વભાવ કોઈ અન્ય
 દ્રવ્યમા જાય આવે નહિ એમ જાણવાથી નિર્વિકલ્પ
 યોધ પ્રગટ થાય છે ॥ ૬ ॥

લક્ષણ લક્ષ્ય અભેદ, ત્રિકાલપણે રહે હો
 લાલ ત્રિકાલ૦ ॥ એમ જાણી નર બુદ્ધને
 મમતા નવિ રહે હો લાલ ને મમતા૦ ॥
 આત્મ જ્ઞાન વિણ મમત, મમતથી મિથ્યાત્વ
 છે હો લાલ મમતથી૦ ॥ એથી અવિરતિ
 હોય, પ્રમાદ કપાય છે હો લાલ પ્રમાદ૦ ૭૧

અર્થ:-લક્ષ્ય કે૦ દ્રવ્ય અને તેના અનત પર્યાય
 રૂપ લક્ષણો તે દ્રવ્યથી ત્રિકાલે અભેદપણે હોય
 એમ જે પદ્ધતિ જાણે તેને પરદ્રવ્ય ગુણ પર્યાયની
 મમતા રહે નહિ એટલે તેને પરદ્રવ્યાદિનો રાગ
 ન્યર્તીત થાય જ્યાસુધી આત્મ શુદ્ધતાનું જ્ઞાન નથી
 ત્યાસુધી પરદ્રવ્યાદિની મમતા રહે અને મમતા હોય
 ત્યાસુધી મિથ્યાત્વ રહે અને તેથી અવિરતિ પ્રમાદ
 કપાયાદિ દોષો વપજે જ્યારે આત્મ શુદ્ધતાનું જ્ઞાન
 થાય ત્યારે મમતા અને મિથ્યાત્વ ટલે ત્યાર પછી
 અવિરતિ પ્રમાદ કપાયાદિ સર્વે દોષો નાશ પામે.
 માટે આત્મ સિદ્ધતાનું મૂળ આત્મ શુદ્ધતાનું જ્ઞાન

हे ए विना एकाते साध्य शून्य त्रिषा विट
रूप छे ॥ ७ ॥

जोग चपलता करि निज, वीरज चल
करे हो लालके वीरज० ॥ वधे आठे कर्म,
गहन भव वन फरे हो लाल गहन० ॥ बाल
बाधक थयु वीर्य, साधकता नवि लही हो
लाल साधकता० ॥ शिवकर देव हृदयमा,
करुणा लह लही हो लाल के करुणा० । ८ ।

अर्थ - अचिरति प्रमाद कपायादिके जोग चप
लता थाय ते थने जोग चपलता वशे आत्मवीर्य
पण चलायमान थी जानावरणादि आठे कर्मनो
नध करी जीव गहेश भव वनमा फरतो स्वतन्त्रता
विना असह दुःख भोगने छे उक्तच-भगवई अगे
“चलई फदई” आत्म शुद्धतानु पूर्ण ज्ञान
धयापड़ी जीवने परद्रव्यनो स्पृहा इच्छा कामना
मनोरथ धतो नथी माटे त्रणे योग पूर्ण धिरता पामे
छे आत्मवीर्य अचल थाय ते जे जे अशे आत्म-
वीर्यनु चलपणु ते ते अशे कमेवध छे जे ।

આત્મવીર્યનું અચલપણ થયું તે તે અશે પૂર્ણ કર્મબધ
 વિલય જાય અને નવિન બધ કરે નહિ, આત્મવીર્ય-
 ની પૂર્ણ સ્થિરતા વહે પૂર્ણ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય માટે
 શુદ્ધાત્મ જ્ઞાનમાં લયલીન થવું એજ શ્રેય છે કોઈ
 કહેશે કે હું આત્મજ્ઞાની છું પણ તે રાગ દ્વેષમાં
 વર્તીતો હોય તો તેને પૂર્ણ આત્મજ્ઞાની જાણવો નહિ
 પણ જે જે અશે રાગ ગયો તે તે અશે આત્મશુદ્ધતા
 પ્રગટ થાય છે અને તેટલુંજ આત્મજ્ઞાન જાણવું અને
 જ્યાં આત્મશુદ્ધતા પૂર્ણ પ્રગટ થઈ ત્યાં રાગનો અશ
 માત્ર રહેતો નથી પૂર્ણ ક્ષાયકુ ચીતરાગતા પ્રગટ
 થઈ પડતે મોહનોય કર્મનો નાશ થયો અને વારમા
 ગુણઠાણનાં બેટલાં બે સમયમાં જ્ઞાનાચરણ દર્શના-
 ચરણ અને અંતરાયનો નાશ થાય છે અને ચાકીના
 ચાર આઘાતો કર્મ રહ્યા તે સ્થિતિનું નાશ થાય છે
 એમ જીવને પરમાનન્દ પ્રાપ્ત થાય છે માટે જ્ઞાને કરી
 આત્મશુદ્ધતા વધારવી એજ મોક્ષ માર્ગ છે આત્માના
 જ્ઞાન દર્શન ચરણાદિ આત્માથી અમેટપણે રહેલા
 ગુણને નિર્મલ કરવા તે આત્મ શુદ્ધતા કહીયે અને
 તેજ મોક્ષમાર્ગ છે. જે જે અશથી રાગ દ્વેષની વપાધિ
 ગઈ તે તે અશે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપ આત્મગુણના

अशो प्रगट थया एम जाणतु आत्मज्ञान विना
 परद्रव्यनी ममताए आत्मवीर्य घाल साधकभावने
 पाम्यु करणवीर्यपणे प्रवत्सु साधकता जाणी नहि
 घने साध्य जाणयो नहि साध्य जाणया विना शु
 साधे ? साधकता जाण्या विना देखी रीते साधन
 कर ? मात्र साध्य शून्य क्रिया करी शुभाशुभ
 परिणामे भव भ्रमण कर, एम जाणी शिषकर देवना
 हृदयमां करुणारस डभरायो तेथी भविजीवोन
 तारवा अर्थे त्रिपदी प्ररूपा ॥ ८ ॥

शुद्ध अखंडित धार, अमृत घन वरसता
 हो लाल अमृत० ॥ प्रभुजी मेघ समान,
 भव्य द्रग दरसता हो लाल भव्य० ॥ पूजो
 श्री प्रभु भग, सुरगे ऊमही हो लाल सुरंगे०
 ॥ दरशन ज्ञान चारित्र, सर्वीर्य मयी सही
 हो लाल सर्वीर्य० ॥ ९ ॥

अर्थ -मेघरूप प्रभुजी शुद्ध स्यादुचादर्ना दश
 नारूप यखट अमृतघन धारा वरसावता भवि
 जीवोना अज्ञान मिथ्यास्व कपाद्यादि भवद्व ताप

समावता शुद्धात्म भावमा विरता करावता भवि
 समकृतीनी द्रष्टिमा अमृत मेघ सरस्वा देखाय छे
 प्रभुजोनु अग पूजो एटले ज्ञान दर्शन चरण वीर्यादि
 अनंत शुद्ध गुणमय प्रभुजीना अरूपी अगने परम
 आदरे मनने सुरगे ए सम शुद्ध ध्येय जाणी आनंद
 सहित पूजो तथा देशनानु कारण एहवा प्रभुजीना
 औदारिक अंग-(१) चरणागुष्ट (२) जानु (३) कर
 (४) भुजाखंड (५) शिर (६) भाल स्थल (७) कठ
 (८) हृदय (९) नाभि एम नवमुरय तथा ते मित्राय
 नयण वदनादिक प्रभुना सर्वे अग सुगंधी द्रव्ये
 पूजया लायक छे एम जाणवुं ए अगपडेज देश
 विदेश करी शुक्लध्यान करी केवलज्ञान उपजावी
 आपणने शुद्ध साधपनी देशना आपे छे माटे प्रभुना
 सर्वे अग घट्ट सन्माने घट्ट विधे पूजवा ला-
 यक छे ॥ ९ ॥

जाणे श्रीपदी शुद्ध ते ध्यान शुक्ल लहे
 हो लाल ते० ॥ धाती करम क्षय जाय अनंत
 चतुक लहे हो लाल अनंत० ॥ ए विण धर्म
 न शुक्ल लहे नहि नर कदा हो लाल लहे०

તે માટે લહિ ત્રીપદી સુશિવ સાધો મુદા હો
લાલ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥

અર્થ -જે અધિ શુદ્ધ રીતે ત્રિપદીના ભાવ જાણે
તેજ શુક્લધ્યાન પામે અને શુક્લધ્યાનનો ધીજો
પાયો ધ્યાતા ચારે ઘનઘાતી કર્મનો નાશ કરે અને
અનંત ચતુષ્ક પામે એમ દ્રવ્યના ઉત્પાદ વ્યવધુવા
દિ ત્રિપદીના ભાવ જાણ્યાવિના જોવ ધર્મધ્યાન
અને શુક્લધ્યાન કદાપી પામે નહિ તે માટે
સિદ્ધાન્તમાથી ત્રિપદીના મુખ્ય ભાવ જાણી સદા
આનંદ સહિત કર્મધર્મી મૃત્કાવા રૂપ મહો મોક્ષ
માર્ગ સાધવો ॥ ૧૦ ॥

અગ પૂજા કરિ એમ, આળા આરાધીષ
હો લાલ આળા૦ ॥ લહિ નિજ શુદ્ધ સ્વરૂપ
મોક્ષમગ સાધીષ હા લાલ મોક્ષ૦ ॥ મહા-
ગોપ મહામાહણ, શિવ સવ્યવાહ છો હો લાલ
શિવ૦ ॥ નિર્યામિક મહાવૈદ્ય, પરમ જગ નાહ
છો હો લાલ પરમ૦ ॥ ૧૧ ॥

अर्थ - ऊपर प्रमाणे जिनेश्वरना दृष्टि अंग
 विविध प्रकारे पूजा मन्मान करो आजा आमा
 अने पोतानु शुद्धात्म मरूप जाणी पुण्यार्थ पराक्रम
 करो धीर्य अचल गगनी मोक्षमार्ग मागो हे
 प्रभुजी ! तमे भवि जीव रूप गापोन मन्मान
 बोध रूप सजीवनी चारो चराची आत्म ज्ञान
 सचेत मरी निर्विघ्नपणे मुक्ति रूप नगर पराक्रम
 छो माटे महागोप छो चली तमे पराक्रम
 जीवोने कोईपण जीव कोई प्रकारे हाणी का
 अने तेमना द्रव्य प्राण तथा भाव मापदु
 करे गहवो माहणतानो उपदेश करो छो अने
 आचार्यादि मारफते पण माहणताना
 प्रेरणा करावो छो माटे तमे पोतेज माहण
 चली तमे उपद्रव रहित शिव स्थान के
 माटे शिवमार्ग के० मार्गमां क्रोध मोहादि
 काई हरफत करी शके नहि अने कुशुल
 जनो उन्मार्गमा पावो शके नहि एव
 रहित मार्ग स्यादुवादमय शुद्धनये शुद्धात्म
 जणाची निर्विघ्नपणे लई जाउ छो माटे मोक्ष
 सार्थवाह छो चली तमे ज्या राग द्वेष

અજ્ઞાન રૂપ ત્વારુ કહનુ કેરી જલ ભરેલુ છે અને
 કપાયો રૂપ સ્વાપદોનુ ભારે જોર છે તથા જ્યો
 અથાહ વિકલ્પોના કલ્લોલી ઉછલી રહ્યા છે તથા
 જ્યાં કામ ષઢધાનલ લાગી રહ્યો છે તથા ભવ
 દરિયામા વૃહેલા જોધોને શુદ્ધ સજમ જણાજમાં
 લઈ આત્મ સત્તાથલ આનંદપુરી નગરીમાં પહોંચાહો
 છો માટે નિર્વામક છો થલી જગયાસી જીવોને
 લાગેલા અજ્ઞાન મિથ્યાત્વ અવિરતિ આદિ દુ સાધ્ય
 રોગોને નાશ કરધા જ્ઞાન દર્શન ચરણ રમણ મિશ્રિત
 ઉદાસિનતા સ્વ મૃગાંક પુહીનુ સેવન કરાથી
 હતાવહે તે રાગોને મટાધો છે માટે અમોઘ પરમધેય
 છો થલી અશરણ અનાથ ઉન્માર્ગે પહેલા પદવા
 જગયાસી જીવોને સારણ દારણ ચોચણા પટિચોચણા
 કરી કરાથી નિર્ભય સુગ્ર સ્થાનમા લાધો છો માટે
 તમે જગત્ના નાથ છા ॥ ૧૧ ॥

ચરણ વદન કર નયણ, પરમ જિનરાજના

લાલ મહાં ॥ ભવિ જન પામે સિદ્ધિ, તત્ત્વ
નિજ શોધથી હો લાલ તત્ત્વં ॥ ૧૧ ॥

અર્થ:- પ્રમુજી તમારા પરમ ચરણવહે દેશ વિદેશ
વિહાર કરી ભવિજીઓને સમ્પક્જ્ઞાન ચારિત્ર્ય રૂપ
ફલ આપો છો તેથી તમે જગમ કલ્પવૃક્ષ સમાન
છો થતી તમે તમારા ચંદન કમલ પડે દ્વાદશાંગના
દેશના આપી શુદ્ધ સાધ્ય સાધન થતાથી ઉપકાર
કરો છો થતી તમારા પરમ કર કમલે કરી દિક્ષા
ગિક્ષા આપી ઉપકાર કરો છો થતા તમારા પરમ
નયણ કમલ વહે ભવિ જીવોં ઉપર અમૃતમય દ્રષ્ટિ
દેહી ભવિજીઓની દ્રષ્ટિ શુદ્ધાત્મ સન્મુખ કરાવો
છો એમ તમારા સર્વે અગ અને મર્થે પુણ્ય અતિશય
ભવિજીઓને પરમ ઉપકાર પરમ સમાધિના કારણ
છે થતી તમારા અંતરંગ આત્મિક ગુણો અને અગમા
રહેલા પુણ્ય અતિશયના ગુણો આગલ મણિમય
મુકટ કુડલાદિકની શોભાનુ તો તમે શુ ધવાણ
કરી ૧ મણિ રત્ન આદિના મુકટ કુડલાદિ
આમૂષણો તો નસાતી વિષયો ચક્રવર્તી રૂદ્રાદિ ઘણા
પેહેરે છે તો પદ્મ અજીવ અને અધિર પદાર્થની
શો શોભા ! પડેલે તમારા અંતરંગ અને ધાર્મ સર્વ

उत्तम लक्षणो भविर्जीवोने आत्म सुख काजमां
 पुष्ट सहायकारी कारणो छे नाबनु महाविशाल -
 रूपालपण शुद्ध बोधधी हमने जणाय छे पण जे
 भावि जीव नमारा परम शुद्ध पोवन अति मन्माने
 आदरे अने तन्मय थई आत्म तत्त्वनी शुद्धता परे
 ने सिद्धि पामे ॥ १२ ॥

पामे आत्म ज्ञान दोष दु रा सहु टले हो
 लाल दोष० ॥ सांझे आत्म काज अचल
 कमला मले हो लाल अचल० ॥ पूज्यनी
 पूजा आपे शिवधर वासने हो लाल के शिव०
 देवचन्द्र मुनि मनसुख सहज० विलासने हो
 लाल के सहज० ॥ १३ ॥

अर्थ,-तमारी आज्ञा सेवी जे जीव आत्म रोष
 पामे तेना सर्व दोषो अने दु खो टले अने आत्म
 कार्य सिद्धि थाय दली केवलज्ञानादि अक्षय अचल
 लक्ष्मी मले एहना त्रिभुवन पूज्य शिखर स्वा
 मिनी सेवा शिवधर वास थापवावाली छे देवमा
 चन्द्रमा समान शिवकर स्वामी मुनिओना राजा न

મનમુલ્ય વર્મગે કરી સેવતાં સહજ આત્મિકવિલાસ
પામે ॥ ૧૩ ॥ ॥ સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ ત્રયોવિંશતિમ શ્રી સ્યંદન જિન સ્તવન
॥ શાંતિ જિનેશ્વર કેસર અર્ચિત જગ વણીરે આઠ
॥ ૮ દેશી ॥

સ્યંદન જિનવર પરમ દયાલ કૃપાલુઓરે
॥ જગ સોહન ભવિ બોહન દેવ મયાલુઓરે
॥ દેઠ ॥ એ આંકળી ॥ પરપદ ગ્રહણે જનજન
વાધે કર્મનેરે, અયિર પદારથ ધ્યાતાં કિમ લહે
ધર્મનેરે કિં જુડચલ જગની એવં છે પુદગલ
પરિણતિરે, ધ્યાતા ધીરજ કપે આપ લહે ન
સગુણ રતીરે લહેઠ ॥ ૧ ॥

અર્થ.-ગત ચોવિંશીના તત્ત્વિશમા તીર્થંકર શ્રી
સ્યંદન જિનેશ્વર પરમ દયાલ અને પરમકૃપાલ છે
જગત્માં જે જે લોકો શુદ્ધમાર્ગના અજાણ દયા અને
કૃપા કરે છે તે દયા થોડા દિનને માટે અને આશ્વર
આયુ પર્યંત વોડકને વાહ્ય હિતકારી પણ થઈ શકે

છે પણ આગરે તે દયાનુ દિત વિળસી જાય તે ઠેમ
 કે પુદ્ગલીક દયા અધિર તે અને ણ્કાતિક સુખનુ
 કારણ નથી ચલી તે પુદ્ગલીક સુખ મય મરેલુ છે
 અને સ્યદન સ્વામીની દયાથી જે આત્મિક ગુણો અને
 આત્મિક સ્વતંત્ર સુખ પ્રગટ થાય તે તો સાદિઅનત-
 કાલસુખી નિર્ભય નિરાકુલ અચલ પરમ સ્વતંત્ર
 સુખનુ કારણ છે માટે પ્રમુ પરમ રૂપાલ છે પ્રમુખી
 અણે જગત્માં શોભા પામેલા છે તે પાતાલ મનુષ્ય
 અને સ્વર્ગોમાં મુનિપતિઓ મનુષ્યો ન્યતરા વિદ્યા-
 ધરો ગણધરો મુનિવ ઐશ્વાનિકા અને નરનારીડના
 થોક જેના ગુણોની સ્તવના શાભા હમેશા કરવા
 કરે છે મધિજીયોને શુદ્ધ યોધના દાતાર છે, કેવલ
 જ્ઞાન કેવલદર્શને કરી દેદિપ્યમાન તેયે સર્વે જાણના
 રોદક્ષા પરમ મયાલુ કે મનાર્ગી જીવો પુદ્ગલ ગુણ
 પર્યાયરૂપ પરપદ ગ્રહણ કરવાથી મટલે પરિગ્રહ વશે
 કર્મ બાધે છે તે પરિગ્રહ તો નિશ્ચયથી પરવસ્તુને
 અહપણે ગ્રહવુ તે એક અમેદપણે જાણવો અને
 વ્યવહારથી બાહ્ય પરિગ્રહ નવવિધે તથા અંતર પરિ-
 ગ્રહ બોહ વિધે છે પુદ્ગલિક અધિર પદાર્થને ધ્યાતા
 ચિત્ત ધિરતા પામતુ નથી અને ચલચિત્તપાલો,

સુધિર આત્મિક ધર્મને પામી શકતો નથી પુદ્ગલ
 પરિણતિ પોતે જઈ એટલે અચેતન છે અને ચલકે
 ઉત્કૃષ્ટિ અસહ્યાત સમયથી વધીરે સ્થિતિવાલી
 નથી ચલી અનતા જીવોળ અનતા પુદ્ગલ દ્રવ્યને
 અનતી ઘાર લીધા અને વિષ્ટા મૂઘ રસ રુધિર માંસ
 મેદ અસ્થિ મજ્જા વીર્યાદિરુપણે પરિણમાવ્યા અને
 ઘારઘાર મૃતરુપે છાંડ્યા તો એવી અધિર પરિણ-
 તિના પાછલ જે જીવો લાગ્યા તે કેમ ધિરતા પામે ?
 અને તેનું મન ઘચન કાયા નિવૃત્તિ પામે નહિ તો
 ન આત્મધર્મ અને તે વર્મનું નિવૃત્તિરૂપ સુખ કેમ
 પામે ? એવી અધિર પુદ્ગલ પરિણતિ પાછલ જે લાગે
 તેનું યાર્ય કપાયમાન થાય અને શુદ્ધાત્મ પુણ્યમૃ-
 તિ ધિરતા સમાધિ પામે નહિ ॥ ૧ ॥

નિરમલ દર્શન જ્ઞાન ચરણમય આત્મારે ॥
 નિજપદ રમણે પ્રગટે પદ પરમાત્મારે ॥ પદ૦
 મોહાદિકમા તહીન તન્મય તે કહ્યોરે ॥ શુદ્ધ
 વ્રહ્મામા તહીન તિણ શિવપદ લહ્યોરે ॥
 તિણ૦ ॥ ૨ ॥

अर्थ -जो आत्मा पुद्गलद्रव्यनोभमता छोड़ी
 पोतानु स्वरूप जूवे तो निर्मल ज्ञान दर्शन चरणमय
 पोतेज छे, एम जाणी परमण छोड़ी शुद्ध स्वरूप
 रमण करे तो पोतानु परमात्मपद प्रगट थाय जे
 जीव मोटादिक जे, जे विभाव अगर स्वभावमा
 जे समय तल्लीन ते ते समय तन्मय ६० ते मय
 तेने कहीए जेम क्रोधमा तल्लीन थयलो क्रोधमय
 कहीए, काममा तल्लीन थयलो कामो-काममय
 कहीए अने शुद्ध धर्ममा तल्लीन थयलो शुद्ध धर्ममय
 कहीए यत्न.-“परिणमदि जेण दव्व, तक्काल
 तन्मयत्ति पणत्त तह्या धम्म परिणदो, आदा
 धम्मो सुणयव्वे” ते माटे शुद्धात्म ब्रह्म स्वरूप
 मा तल्लीन थयलो आत्मा शुद्ध ब्रह्मरूप थाय एटले
 तेज आत्मा शिवपद पाव्यो कहीए ॥ २ ॥

पुद्गल परिणति भिन्न आत्मथी जे सदारे
 ॥ छोड़ी तास विकल्प रहौ निजगुण मुदारे ॥
 रहो० ॥ तप सजम मय सहज भाव निज
 ध्याईए रे ॥ निर्मल ज्ञानानंद परम पद

૬૫ રે પરમ૦ ॥ ૩ ॥

અર્થ:-પુદ્ગલ પરિણતિ સર્વે કાલે અત્માથી
 ઘટતો છે આત્માનાં અને પુદ્ગલ પરિણતિનાં ભિન્ન
 ક્ષણ જાણી પુદ્ગલ પરિણતિ સવધીનો શુભાશુભ
 કલ્પ તથા તેના શુભાશુભવર્ણના આલાપ તથા
 'અર્થે શુભાશુભ ક્રિયા છોડી નિજાત્મ ગુણમાટે
 મોહિત રહો આત્મા નિર્મલ નિજ સ્વરૂપ જાણી
 પુદ્ગલ મમતા છોડે તો પુદ્ગલ ભોગોની ઈચ્છા ન
 ાય અને પોતાના જ્ઞાન દર્શન ચરણમય સ્વરૂપમા
 મુક્ત રહે તો તે આત્મા તપ રૂપજ છે અને પોતાના
 શુદ્ધ સ્વરૂપને સદા અગ્નિ ઉપયોગમા રાસે તો
 આત્મા પોતેજ સજમ રૂપ છે જ્યાં તપ મજમમય
 ઉપાધિ રહિત આત્મિક મજાજ ભાવ અગ્નિ સમય
 ધ્યાનથી તેથી નિર્મલ જ્ઞાનનદમય પોતાનું મ્યનંત્ર
 પરમ પદ પામી ॥ ૩ ॥

સ્યાદવાદમય શુદ્ધ પ્રભુ મુખ દેશનારે ॥
 સન્માને તે કરે વિભાવ પ્રવેશ ના ૩ ॥
 વિભાવ૦ ॥ જિનવાણી સન્માન વિના મન
 વાસ છે રે ॥ પર પરિણતિ સન્માન કર્મ શ્રદ્ધ

પાસ છે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪ ॥

અર્થ:-પ્રમુ મુસની સ્વાત્વાદમય શુદ્ધ દેશના દે કે જેથી શુદ્ધ સાધ્ય અને સાધના સાક્ષાત્કાર જણાઈ શકે તે તે આજ્ઞાને જે અધિષ્ઠા સન્માને આદરે તે યર્ણાદિ રાગાદિ વિમાપર્મા પ્રવેશ પર નહિ જ્યાસુધી જિન ધર્મનનુ સન્માન આપુ નથી ત્યાસુધી તુલે મરેલો મગવાન કાયમ છે અને પર-પરિણતિ સન્માને પૃથક્કે પરમરૂપેજ આટે કર્મનાં પાસ છે ॥ ૪ ॥

આતમ શક્તિ સ્વતત્ર લયો જિન વાળ-
ધીરે ॥ સાવો શિવ મગ શુદ્ધ શુભલ દ્રઢ
ધ્યાનધીરે ॥ શુભલ૦ ॥ શુદ્ધ નયે લલિત
દ્રવ્યને નિસ્પૃહ અન્યધીરે ॥ સમમાયે નિજ
ધ્યાન તસુ મવ મય નથીરે ॥ તસુ૦ ॥ ૫ ॥

અર્થ:-આત્મ શક્તિ પરતત્ર નથી પણ પોતે આત્મ શક્તિ જાણી નથી ત્યાસુધી પુત્રગત મમત્વ વદો પોતે અનન પરતત્રમા ઓગલે છે જે અવસર મલ્યો માટે જિને-વગ્ના સ્વાદ્યાદિ ઉપદેશથી આ-મ

चिना हृदयमा धारो अने परद्रव्य उपरनो राग द्वेष
 छोडी ज्ञान दर्शन चरणादिकमा सम एटले सुधा
 राग द्वेषनी मरोड अने चपलता वगरनो स्थिर
 भाव राखी आत्म शुद्धतानो अनुभव रस चाखो
 आत्म शुद्धतानो स्वाद चाखवानो-रस लेवानो
 अभ्यास वधारवो ते अनुभव करीए ज्यासुधी
 पुद्गलीक स्वादनो अनुभव करीए त्यासुधी शुद्धा-
 त्म अनुभव आवे नहि माटे पुद्गलीक अनुभव
 अधिर अहितकारी जाणी तर्जा आत्म शुद्धता रस
 लेवानो अनुभव अभ्यास करो साध्य निरपेक्षपणे
 जे जे वचनो होय ते तीर्थकरोना अथवा तो
 जानीडना नथी माटे तीर्थकरोना वचन परखवा
 माध्य सापेक्षतानो विचार हृदयधी चूकवो नहीं
 देवोमां चद्रमा समान स्पदन जिनेश्वरना वचनामृत
 रस पाननी उत्तम सेवा मनसुरे आदरे ते शिव-
 त्रियनो स्वामी थाय अने नेने काई प्रकारनी उणता
 रहे नहि अने अमाप सुखमा शाश्वत घरचास
 करे ॥ ७ ॥

विना समभाव सहित ज्ञान, ध्यान अने क्रिया तेज
साचा मोक्ष हेतु ते ज्ञान दर्शन चरणानु विषमपण
टाली सम अने थिरपण साधवु छे एवो शुद्ध
साध्य जाण्या विनानी शून्य क्रिया कष्टी मोक्षपद
नथी अने समभाव तो परग्रहण बुद्धि तजघाधी
आवे माटे परग्रहण बुद्धि तर्जो परद्रव्यादिथी
निस्पृह धई मुक्तिगुण राग्योण तोज समभाव आवे
अने सकल काये मिद्ध थाय एम स्पदनजिन देवे
परम उपकार बुद्धिए उपदेश्यु ते हमारा सरग्रा
भविउ उपर तेमनो परम उपकार छे ॥ ६ ॥

शुद्ध साध्य सापक्ष सुनय वाणी लखोरे ।
समभावे शुद्धातम अनुभव रस चखोरे ॥
अनुभव० ॥ देवचद्र प्रभु वचन मृत रस
पानमारें ॥ मनसुख शिवघर वास सुख
अमानमारें ॥ सुख० ॥ ७ ॥

अर्थ - तीर्थकरोनी वाणी शुद्ध साध्य सापेक्ष
ताए होय छे तो परमेश्वरनी वाणी शुद्ध साध्य
सापेक्षताण सुनये जाणो पटले एकात नयनी खेंच

चिना हृदयमा धारो अने परद्रव्य उपरनो राग द्वेष
 छोडी ज्ञान दर्शन चरणादिकमा सम एटले सुधो
 राग द्वेषनी भरोड अने चपलता चगरनो स्थिर
 भाव राखी आत्म शुद्धतानो अनुभव रस चाखो
 आत्म शुद्धतानो स्वाद चाखवानो-रस लेवानो
 अभ्यास वधारयो ते अनुभव कहीण ज्यासुधी
 पुद्गलीक स्वादनो अनुभव करीए त्यासुधी शुद्धा-
 त्म अनुभव आवे नहि माटे पुद्गलीक अनुभव
 अथिर अहितकारी जाणी तजी आत्म शुद्धता रस
 लेवानो अनुभव अभ्यास करो साध्य निरपेक्षपणे
 जे जे वचनो होय ते तीर्यकरोना अथवा तो
 ज्ञानीउनां नथी माटे तीर्यकरोना वचन परखवा
 माध्य सापेक्षतानो विचार हृदयधी चूकवो नहीं
 देवीमां चद्रमा समान स्पदन जिनेश्वरना वचनामृत
 रस पाननी उत्तम सेवा मनसुखे आदरे ते शिव-
 त्रियनो स्वामी थाय अने तेने काई प्रकारनी उग्रता
 रहे नहि अने अमाप सुखमा शाश्वत घरवास
 करे ॥ ७ ॥

॥ अथ चतुर्विंशतिम सप्रति जिन स्तवन ॥

सप्रति जिनवर पद नमी भवि ध्यावोरे ॥
साधो शुद्ध निज साध्य परम पद पावोरे ॥
अतित समय चोवीशमा ॥ भ० ॥ प्रभु सम
हो निरुपाध्य ॥ प० ॥ १ ॥

अर्थ:-गत चोविंशीना चोविशमा तीर्थवर
सप्रति जिनवरना पद कमलना नमस्कार करी ह
भवि जीवो । तमे सिद्ध समान निज शुद्ध साध्य
ध्याउ, साधना कारक प्रवृत्तिए करीने शुद्ध साध्य
साधा-सिद्ध करो मन वचन काय अणे योग धिर
करी त्यपरिणति शुद्ध साध्यमा एकत्यपणे लयहीन
करी निर्मल ध्याने शुद्ध साध्य ध्याउ कै जेथी
शाश्वत परमात्म पद पामो णटले प्रभुजी समान
उपाधि रहित थाउ ॥ १ ॥

शुद्ध साध्य जाण्थाविना भवि० ॥ साध्या
साध्य अनेक ॥ प० ॥ आणा विण निज
छदयी भवि० ॥ सुख पाम्यो नहि छेक ॥
प० ॥ २ ॥

અર્થ:-શુદ્ધ સાધ્ય જાણ્યાવિના અસાધ્ય એહવી પુદ્ગલ પરિણતિ જે સ્ત્રી, પુરુષ, સત્તાન, લોહી, ચીર્ય, ઠાડ, માસ, ધન આદિ સાધવાને અનેક પ્રકારે શ્રમ કર્યા મન વચન બલ બુદ્ધિ પ્રવર્ત્તાવી પણ તે પુદ્ગલ પરિણતિ આપણે વશ થઈ નહિ તેથી કર્મ વધ કરો ચાર ગતિ સસાર કંતારમા ભમ્યો દુઃખ મહ્યા અને મોક્ષ સાધવા સ્વદ્વદતાએ અને જિન વચન આજ્ઞા પુરુષોના કહ્યા પ્રમાણે ઘણાં ક્રિયા રુદ્ધ કર્યાં અને જિન માર્ગમાં કહ્યા પ્રમાણે પણ સાધ્ય શુન્ય એકાંતે ક્રિયા સાધી તેથી કેવલ સસાર સવાયો અને નિવૃત્તિ રૂપ સાચુ સુખ લેશ પણ પામ્યો નહિ ॥ ૨ ॥

સ્વાદવાદ પ્રમુ વચનથી ભવિં ॥ લહિ શુદ્ધાત્મ સાધ્ય ॥ પરમં ॥ શુદ્ધ સાધના સેવતાં ભવિં ॥ નાશે સર્વ ઉપાધિ ॥ પરમં ૧૩ ॥

અર્થ:-પ્રમુજીના સ્વાદ્વાદમય વચન સામલી શુદ્ધાત્મ સાધ્ય જાણીશુદ્ધ સાધના સેવિણ-સાધીએ તો સકલ કર્મ ઉપાધિ નાશે ॥ ૩ ॥

॥ निर्मल साध्य स्वरूप ए भवि० ॥ मुज
सत्तागत एम ॥ परम० ॥ शुद्ध ध्येय निज
जाणिने भवि० ॥ ध्यातां शिवपद क्षेम ॥
परम० ॥ ४ ॥

अर्थ-जेवु प्रभुजीनु शुद्ध स्वरूप छे तेवुज
महारु निर्मल साध्य माहरी सत्तागते छे ते साधि
प्रगट् वाति भावमा लायवु एज उभेद करो पो
तानो शुद्ध ध्येय जाणीने यथार्थ साधकतापणे
पारिए तो क्षेमकुशले शिवपद पासीए ॥ ४ ॥

ए विण अवर न साध्य छे ॥ भ० ॥
सुखकारण जगमाहि ॥ परम० ॥ शुद्ध ध्येय
निज साधवा ॥ भवि० ॥ साधन शुद्ध
उछाहि ॥ परम० ॥ ५ ॥

अर्थ-सिद्ध समान निर्मल आत्म साध्य
शिष्याय परम स्वतंत्र सुखनु कारण जगत्मां चीजु
काई साध्य नहीं अने माह द्रष्टिण जगत्मां जे जे
रूपी साध्यो जणाय छे ते सर्वे परतत्रता अनिवृत्ति
चपलता सम्यता आदि दुःखना कारण छे एम

જાણવું નિજ શુદ્ધ ધ્યેય સાધવા આત્મવૌર્યે ફરીને
શુદ્ધ સાધનામા મને ઉચ્છાદ કે થને સંવં મળ્યો
પણ તમ ઉચ્છાદ ઉમગ રાગો ॥ ૫ ॥

રત્નત્રયી વિણુ સાધના ॥ ભવિં ॥ નિષ્-
ફલ જાણ સદાય ॥ પરમં ॥ રત્નત્રયી શિવ
સાધના ॥ ભવિં ॥ સાધિ ભવિ શિવ પાય
॥ પરમં ॥ ૬ ॥

અર્થ:-આત્મજ્ઞાન આત્મદર્શન આત્મ સ્વભાવા-
ચરણ એ ત્રણેનું રત્નત્રય કહીને પૃથોં ભિન્ન અન્ય
સાધના સદાય નિષ્ફલ જાણવી જેમ ત્વસલાલે
ખજોલીને સુગ્ધ માની લોડું પણ એણે કાઈ સુગ્ધ
સાધ્યું નથી, આત્માના આત્માથી અભેદપણે રહેલા
જ્ઞાનદર્શનચરણ ગુણો તે અજ્ઞાન મિધ્યાત્વ થને
મોહ વડો મલિન ધણલા છે તે અતિચાર ટાલી
જ્ઞાનદર્શન ચરણ આરાધી નિર્મલ કરવા એજ રત્ન-
ત્રય મોક્ષ સાધના સાધિ ભવિજીવો મોક્ષ પામે
છે ॥ ૬ ॥

શુદ્ધાત્મ જાણ્યા વિના ॥ ભવિં ॥ પરપદ

ममत्त उपाय ॥ परम० ॥ रागादिक वश जीव
 ष ॥ भवि० ॥ कीधा अनेक अपाय ॥
 परम० ॥ ७ ॥

अर्थ:-ज्यासुधी आत्म शुद्धता जाणी नथी
 त्यासुधी परपदमा ममत्त उपजे ते तेथी राग द्वेष
 मोहादि वश थई जीवे पाताने अनन्त दुःख उपजे
 एह्या उपाय खडा करया ॥ ७ ॥

तुज वाणिर्था में लह्या ॥ भवि० ॥ निज
 गुण द्रव्य प्रजाय ॥ परम० ॥ पर गुण द्रव्य
 प्रजायनु ॥ भवि० ॥ ममत्त तजे सुख थाय
 ॥ परम० ॥ ८ ॥

अर्थ -तमारी वाणी वडे पर द्रव्य गुण पर्या
 यथी भिन्न निज द्रव्य गुण पर्याय जाण्या तथी
 जाणु हू के पर द्रव्य गुण पर्यायनु ममत्त तजवा-
 थीज सर्वे दुष्ट अपायो नाश थई स्वतंत्र सुख प्राट
 थशे ॥ ८ ॥

जाण्यु आत्म स्वरूप में ॥ भवि० ॥ वलि
कीधु निरधार ॥ परम० ॥ चरण निज गुण
रमणमां ॥ भवि० ॥ तजि पर रमण प्रचार
॥ परम० ॥ ९ ॥

अर्थ:-मे आत्मस्वरूप जाण्यु अने सिद्धात,
नयो, प्रमाणो अने माहरी इद्विवहे निरधार करयु
हवे पर रमणनो चालो तजो शुद्ध स्वभावाचरणो
निज गुण रमण करु ए माहरी इच्छा ठे ॥ ० ॥

धीर वीर निज वीर्यने ॥ भवि० ॥ राखी
अचल गुण ठाम परम० ॥ परसगे चल नवि
करू ॥ भवि० ॥ नहि परथी निज काम ॥
परम० ॥ १० ॥

अर्थ:-धीर वीर धैर्य निजात्म वीर्यने स्वरूप भा-
वमा स्थिर राखी एटले ज्ञान दर्शनादि निज गुण
स्थानवमा वीर्य अचलपणो राखी पुद्गलादि परसगे
वीर्य चलायमान करु नहीं केमके माहर परद्रव्यधी
काई काम नथी हे मोक्षाभिलाषी भव्यो ! तमे सर्वे

एज प्रमाणे शुद्ध साध्य साधो धीर पुरुषो नो एज
मार्ग छे विषय कषायादिके धैर्य राखी सकता नथी
ते शिवमार्ग ओ रीते साधो शके ? माटे धैर्य अचल
राखवु एज अर्थ छे ॥ १० ॥

पुदगल खल सगे करयु ॥ भवि० ॥
आत्म वीर्य चल रूप ॥ परम० ॥ जड सगे
दुःखीउ थयो ॥ भवि० ॥ थइ बेठो जड भूप
परम० ॥ ११ ॥

अर्थ:-जीवोण अवेनन जड एहर्षा खल पुदगल
सगे आत्म वीर्य चल करयु तेथी जड पुदगलोमा
मली जडतायत् जड थई बेठा तेथी अन अधिकारी
छता जड पदार्थीना अधिकारी-भूप राजा थई बेठो
तेथी महान् दुःखीउ थयो ॥ ११ ॥

दर्शन ज्ञान चरण सदा ॥ भवि० ॥ आ-
राधो तति दोष ॥ परम० ॥ आत्म शुद्ध
अभेदी ॥ भवि० ॥ लहिये गुण गण पोष ॥
परम० ॥ १२ ॥

અર્થ:-દરશન જ્ઞાન અને ચારિત્રને એ ત્રણેના આઠ આઠ દોષ અને પ્રમાદ તજી સંદા આરાધો આત્મઅંગના અને આત્મગુણના વ્યવહારથી જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર એટલા મુરચ ત્રણ ભેદ છે અને નિશ્ચય થી આત્મ રત્નત્રયથી અભેદપણે એકજ છે એમ ત્રણે ગુણો આત્માથી અભેદપણે ધ્યાઈએ તોજ નિવિધરૂપ ધ્યાન અને અનત નિર્મલ ગુણોના પુષ્ટ આનંદ આવે ૧૧।

દરશન જ્ઞાન વિરાધના ॥ ભવિં ॥ તે-
હિજ ભવ ભય મૂલ ॥ પરમં ॥ નિજ શુદ્ધ
ગુણ આરાધના ભવિં ॥ એ શિવ પદ અનુકૂલ
॥ પરમં ॥ ૧૩ ॥

અર્થ -દરશન જ્ઞાન ચરણમય આત્મગુણ વિરાધના તેજ કર્મબંધનુ કારણ અને ભય ભવનુ મૂલ છે આત્માથી પ્રતિકૂલ છે, પૂર્વાપર હિતકારી નથી અને દરશન જ્ઞાન ચરણ આદિ શુદ્ધાત્મ ગુણનુ આરાધનુ એજ શિવમાર્ગ કુનુષ્ઠ છે તો મુરચ એ ભાવ હૃદય મા ધારો, એજ સાધ્ય જાણી એની પ્રશસ્તતાએ ત્રિયા આદરથી અને એ સાધ્યથી અપ્રશસ્ત પળે જે ત્રિયા હોય તે તજવી ॥ ૧૩ ॥

॥ कलस ॥ हरिगीत छंद ॥

गत समयना चौबीश जिननी स्तवन चौबीशी
 करी । मुनि देवचंद महत हितकर सार ऊश फीरती
 वरी ॥ द्रव्यानुयोग गभीर एहनो अर्थ जन सुगुरा
 लहे । मतिमद न लहे अर्थ एहनो साध्य शून्य
 क्रिया चहे ॥ १ ॥ में तनुमती इह अर्थ कीधो यथा-
 शक्ति प्रमाणमा ॥ बहुत सूत्र ग्रथ प्रमाण जोई भय
 हेजो ध्यानमा । उत्सूत्र दोष दुरे करीने स्यादवाद
 सुनय रसे । जे आदरे जिन वचन ते निज आत्म
 अनुभव रस वसे ॥ २ ॥ एकरीश स्तवनो हाथ
 लाघ्या तीन स्तवन मल्पा नही । बाबीशमा शिष्य
 कर श्री जिनधी स्तवन में रचिया सही । शुष नय
 निक्षेप प्रमाण युक्ते अर्थ एह विचारिये । उपयोग
 शुद्धे धीर बुद्धे दुष्ट परिणति वारिये ॥ ३ ॥ शृद्धात्म
 परिणति आदरी उपयोग धिरता राखिये ॥ निज
 ज्ञान दरशन चरण वीरज सुमति अनुभव चाहिये ।
 उगणीश पासठ फाल्गुणे सुदि पुनम इहु निरमलो
 मन रंगशू ए अर्थ करता आत्मगुण लह्यो ऊजलो
 ॥ ४ ॥ जिन आणसगी तत्त्व रंगी भव्यना आग्रह
 बडे । दाहोद नगरे अर्थ कीधो भव्य धर्म रसे चडे ।

दृष्टानुरोग दुरे करे सवि पाप ताप संतापने । शिव
 भग "मनसुख" रग विलासे लही आप प्रतापने ॥५॥

(संपूर्ण)

॥ कलस ॥ हरिगीत छंद ॥

गत समयना चोवीश जिननी स्तवन चाँवीशी
 करी । मुनि देवचंद महंत हितकर सार उश कीरती
 धरी ॥ इव्यानुयोग गभीर एहनो अर्थ जन सुगुरा
 लहे । मतिमद न लहे अरथ एहनो साध्य शून्य
 क्रिया चहे ॥ १ ॥ मै तनुमती इह अर्थ कीधो यथा-
 शक्ति प्रमाणमा । बहु सूत्र अथ प्रमाण जोई भव्य
 छेजो ध्यानमा । उत्सुत्र दोष दुरे करीने स्यादवाद
 सुनय रसे । जे आदरे जिन वचन ते निज आत्म
 अनुभव रस वसे ॥ २ ॥ एकवीश स्तवनो एथ
 लाध्या तीन स्तवन मलया नहीं । चावीशमा शिव
 कर श्री जिनथी स्तवन में रचिया सरी । शुध नय
 निक्षेप प्रमाण युक्ते अर्थ एह बिचारिये । उपयोग
 शुद्धे थीर बुद्धे दुष्ट परिणति चारिये ॥ ३ ॥ शृद्धात्म
 परिणति आदरी उपयोग धिरता राखिये ॥ निज
 ज्ञान दरशन चरण बीरज सुमति अनुभव चाहिये ।
 उगणीश पासठ फागुणे सुदि पुनम इहु निरमलो
 मन रंगशू ए अर्थ करता आत्मगुण लख्यो ऊजलो
 ॥ ४ ॥ जिन आणसगी तत्त्व रंगी भव्यना आग्रह
 बडे । दाहोद नगरे अर्थ कीधो भव्य धर्म ॥ ५ ॥

द्रव्यानु रोग दुरे करे सवि पाप ताप संतापने । शिव
अग “मनसुख” रग विलसे लही आप प्रतापने ॥५॥

(सपूर्ण)

